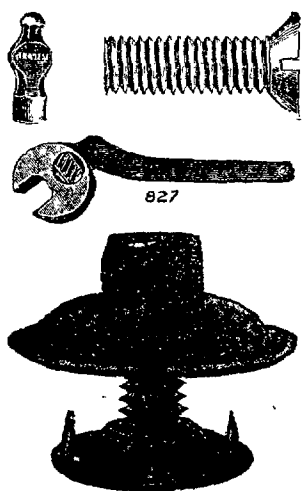

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మార్చి నెల 26 వ తేది సోమవారము } No. 297
నంపుటము. 3. } పిం గ శ నా మ స ం వ త్స ర వై త్ర మా స శు ధ్ధ చ వి త్తి ర. } నంచిక ౨౯౭

బయటటికి ఆర్ద్రలు సత్వముగాను జాగ్రత్తగాను పంపబడును. ఒకమారు మోస్తరుమాదిన గంగతి తెలియగలదు

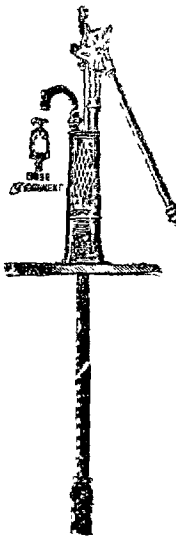
(D668-W 318)
ఇనుప సామానులు,
రంగులు, సీమెంటు,
గొట్టములు పంపులు,
ఫిట్టింగులు, ఫెన్సింగు
సామానులు, మి
ల్లులు, మైనింగు,
జిన్నింగు, రైసుమిల్లు
మొదలగు వానిని
ఎకాయికి దిగుమతి
చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,
General Hardware &, Machinery Mart.
No. 312, Lingi Chetty Street, Madras

K. B. JOSHI & Co.,
32, Hornby Road, FORT, BOMBAY.
A NECESSITY FOR EVERY HOUSE

Water is essentially required for every living creature for one's daily life. And our deep or shallow well pump is the only source to get it as per one's requirements without any difficulty. It is an easy working, labour saving and economic hand pump ever introduced in India. Useful for any depth up to 150 feet. Highly recommended by many Government Executive Engineers and State Officials

Write for full particulars and prices at once. [537]

A Magic Cure for Scorpion Sting.

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(ఔషధము లేదు మార్కు) 586
దుఃఖముతో కచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండవలసిన మౌఖ్యవధము. ఆంగ్ల, యూనాని, బేరీషువైద్యులచే పొగడ్తగాంచబడియున్నది. ఎన్నిదినములుంచినను చుండు గణముమూడు, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలుక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి వేలు.
ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇనాం. వర్తమాను 100 కి 25 రూపాయలు కమిషను నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెని,
1/6 వెంకటేశ మేష్ట్రీ వీధి, పూకారుపేటసోన్లు, మదరాసు.

AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.

పంచభాషగల చీటిని చూచి కొనుడు!!
నకలు చుండులను చూచి మోసపోకుడు!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుంచదగినది. డీర్ని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు. వనమూలికలచే హిండ్లూ దేశ మందు తయారుచేయబడు మంచిదను.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రోవోల్లు, పంజాబ్.
} 1, రంజుకట్టి వీధి, మదరాసు

మంచి గడియారమునుకొని,
సంవత్సరముల పర్యంతము
వాడుకొనుడు.

(707)

నమ్మక మైన మణిబంధపు గడియారములు

ప్రశస్తమైన మణిబంధపు గడియారములు మాకు క్రొత్తగా వచ్చియున్నవి. ప్రతి గడియారమును సరిగా పోవుననియు, శుద్ధమయిన దనియు పూచియువ్వబడును. నెం 584 "వెడిల్ వీన్" మణిబంధపు గడియారము కట్టుకోడ సహా 6-8-0 నెం 585 వ డిటో చీకటిలో గంటలను చూపగలదయలు సహా 9-0-0
ప్రతి ఆరుగడియారములకు 1 గడియారముఉచితముగ బంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY. } ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెని,
36, RATTAN BAZAR 10 D, MADRAS. } 36, రేటన్ బజారు రోడ్, మదరాసు. ఇ.సి.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662 రాజధాని రస్తాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)
వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనివారు, చెన్న పట్నం.

వరి, చొట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి పయ్యలకున్న, దుంప, ఫలవృక్షములకున్న, మొక్క తీగవల్ల రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి శాలాకు భూములమట్టిని రసాయన కోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణా గుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను మానాంతర ప్రతికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవం, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్కజిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన ప్రతికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద నుదహరించుచున్న వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 12, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

కృష్ణ తూర్పు డెల్టా

రయితుల విపత్తు

రయితుల కష్టములకు మిలియు మేరయు కనుపించుట లేదు. రయితుల కష్టములకు అంతయు లేకున్నది. మరి పది సంవత్సరములనుండి సంకురుమయ్య డెల్టా రయితుల వాహనముగా జేసికొని తిరుగుచున్నాడు. మాగాని రయితుల బ్రతుకు గడిగండముగా నున్నది. అతనికి గల జీవనాధారములు అనిశ్చయముగా నేర్పడుచున్నవి. భూమి పంజారు భూములు అతనిని అక్కడే లేకుండ బోయినది. ఒక్క భూమి పంజారు లనడేల మామూలు పల్లపు ఈ నాంభూముల చాపతువల్లం యీ నాంభూములు, నెటిల్లెంటు పల్లములు, కవిస్వామ్యములు, డేవప్రాహ్లాణ వృత్తులు, ధర్మాదాయ త్రేత్రములు అన్నియు గంగను గలసి పోవునట్లే కనుపించుచున్నది. ఏ. బి. క్లాసులపదిసంవత్సరము లేడిపించినవి. తీరువ భాగ్యమును సుమారు అయిదా రేండ్ల నుండి వేపుచున్నవి. ఏ. బి. క్లాసు లెల్లా అంతరించినవి. ఏ. బి. క్లాసుల సందర్భములో మేము వెల్లెనపిస్తా కెనుల నష్టమునకుయక అప్పులు సెలవు లేని సాగులకు తగులుచున్న శిక్షార్థ పన్నులకుయక అప్పులును మాజన్మము న్యయందు తీర్చునేజాలము. తీరువ భాగ్యము వరజూరుల విషయమున రయితులు అనేక అడ్డం నిచ్చుకొనిరి. జిల్లా సంఘము ద్వారా డెప్యూటీ మేజరుల నంపిరి. స్ట్రాటర్జి దొర వారు దయచేసినపుడు మనవి చేసికొనిరి. తీరువ భాగ్యము క్రొత్తగా కొన్ని జేల ఎకరములు చేయుచున్నవదంతి లోక మనవ్యాపించి, రయితుల లెక్కానక్రితో నెదురు చూచుచున్నాడు. గతసంవత్సరము చాల భూములు, ఏరుసాలునకు మాత్రము పంజారునిచ్చి యుండిరి. తిరుగా యీ సంవత్సరము అడ్డంకులొర కెదురుచూచుచున్న మాకు లోక చుక్కలనదగిన పెద్ద పెద్దనోటీసు లందింపబడినవి. ఆనోటీసులలో యీ భూములను భేదములేక మామూలు పల్లములు నెటిల్లెంటు పల్లములు, దేవాదాయపు భూములు మున్నగునన్నియు వారి చిత్తానుసారము మెకకు మార్చివల్లు కనుపించుచున్నది. ఆపిడు గుంటికి అగర్బునిచ్చేదకును వార్త, మాకాశ్చర్యమగు గొట్టి నది. నిరుత్సాహము జనింపజేసినది. మాజీనాధారములయందు అనిశ్చయము కలుగజేసినది. కొందరి కొందరి జీవనములే పోయినవని చెప్పవచ్చును. ప్రజలలో బయలుపెడిన సంతాపాన్ని చిహ్నజాలను. రయితుల సంఘమునందు ఒక గొప్ప యాందోళనము, ప్రమాదకరముగ సంతాపము విచారకరముగు గోల, గొప్పయసంతృప్తి, ఆ కా భంగము, జనించి నది. రయితుల మనస్సులట్లుడికినట్లుకుతు చున్నవి. రయితులు స్వల్పభూమిగలవారధిక సంఖ్యకులు; ఈజీవనోపాధిపోయిన చేయున జేది ను లేదు. మార్చబడినభూమి పల్లమునకును మెకకును గూడ బరికిరాదు. వ్యగ్రమున పక్షియుగాని గబ్బిలము వంటి ఆభూమిరయితుల కేమాత్రమును ప్రయోజనము నియ్యజాలదు. భూములు నిష్ఫలములుగానున్నను ఈభూములకు తగతరములనుండి, భావిఫలముల కానజింది పూర్వము కెనుల కెల్లించిరి. కెనులు చెల్లించలేనపుడు, భార్యల సూత్రము లనన్బు చెల్లించిరి. భార్యలమెడలలో ఆనూత్రములకు బదులు పనపుకొమ్ములు కలవారు. మిడి మిడి యెండలలో బండలను మోసిరి. ఏవల్లముగానో పంకిన పంటను, కెనుల దమ్ముల కిచ్చి, పోటయాకు దొంగియాకు, చందలికూరలిరి జీవించిరి. లేవడ బెడ్డలను, పులిమెరుగుతో నడ్డుకొని తిరిరి. వారుభూములను కష్టపడి ఆపినధితి కలదుగొన్నప్పుడు కన్నుల వెంట నీరు వచ్చుచున్నది. అట్టివారి సంతానము లీభూమిని విడుదల పెట్టజాలరువిడుదల పెట్టవచ్చును, మెకమెరుగున పనికిరాదు. ఇకను పల్లపు సాగుచేయరాదు. పల్లపు సాగుచేసిన పదివల్లు కెనుల పల్లపు పన్నులకట్టక నూనరు. కెనుల పన్ను కట్టుదురని భయపడి, భూమినిమాత్రము విడుదల పెట్టజాలరు. విడుదల పెట్టజాలక కెనుల పన్నులకులు పెట్టుటకు శక్తిలేదు. తిరిగి పూర్వపు పద్ధతిని ఇల్లు, వాకిండ్లు, ఆపై గొడ్డుగోడలు, అవి కూడా పోయినవి, బండలు మోయుటకు బదులు, కాగా గాగములు తీర్చునట్లు కనుపించుచున్నది. పూర్వపు పద్ధతులలోనికి దిగునట్లుకువచ్చుచున్నది. మాకాశ్చర్యమంతి తప్పినది గాదు. ప్రానానయ్యం గాన ప్రభుత్వ భూములు, భూమి ఎక్కివ్యాపితు ఇంజనియరుగంతు మనలకు వచ్చిరింక నున్నాడను ఆర రయితుల చూచుచు నీడిపోయినది. ఇట్టి మార్పు నీది యూహాబలమే యనియు, భ్రాంతి పడుటకు కాకణములు లేకపోలేదు. ఏది ఏమైనను రయితుల నావృత్తినించిక తగినగామే

పెద్ద యాభీ సరులను హండ్ నడపుచున్నట్లు తోచుచున్నది. క్రొత్త తీరువ దరఖాస్తు మంులకు తంటాలుపడుచున్న రయితులస్థితి కొండనాలుక కొరకు, ముందువేయబోలే ఉన్న నాలుక పూడినట్లుయినది. రయితు కిట్టి సంకటము లేల ప్రాప్తించవలెను. రయితు ఇట్టి కష్టములను పొందుట కన్నుడగునా? కాదా? యన్న యంతమును దొరతనమువారింతవరకు ఆలోచనలోనికి తీసికొని వచ్చింట్లు కనుపించదు. దేశము యొక్క యార్థిక స్థితికి మాలపురుషుడు రైతు. దొరతనమునకు పునాది రయితు, భూవతి యన రాజు, భూపుత్రుడన రైతు. రాజునకును, రయితునకు, పితా, పుత్రసంబంధము గలను. అట్టి రావబిడ్డకు, కష్టసుఖములు తెలియని మోటుమానిసులగు, దాదులచేతులలో మెరుగవలసినవచ్చినది. రయితు సాకార్యమునకై కల్పింపబడిన, వ్యవసాయశాఖలు, నిదర్శన త్రేత్రములు, రసాయనపు ఎరువులు, పక్షపతి సంఘములు, రయితునకు నీటిసాకార్యములేక అచంకయు ప్రయోజనమునియ్యజాలవు.

నిశ్చయముగా నీ మెకకక్రింద మార్పుకు, డి. పి. డబ్బు. వారు కొన్ని యంతెలను జూపవచ్చును. అయినన్నియు అనుభవమునకు సరియగు సబబులుగా నుండనేవచ్చు.

కృష్ణానదికింద అంచనా వేయబడిన మొత్తముకంటె, 30 వేల మించిపోయినది గాన దానిని తగ్గించెద మందు. ఆలోచనలేక పంజారు ఇచ్చుట మొదటిశిక్ష. భూముగా మంజూరు లేవుచు నిచ్చి, దానిని పల్లముచేసి బలపరచుకొని, అనేకములగు నేర్పాటుల జేసికొన్నవిచ్చుట దానిని రద్దు చేయుట మరియొకశిక్ష.

ఈభూములు మెకకగా నున్నయన యితరపల్లపు భూముల నీటిపారుదల కిది యాటంకము కల్పించును గాన మార్చబడవలెనే? ఆ లెవలలోను కొన్ని పోషములున్నవి. అది నిర్దష్టమయినదే అయినను, ఆ లెవలకాలమున కంటె యిప్పుడే భూములుచాల పల్లపునేద్యయనకు అనుకూలమగు పల్లములుగ నున్నవి.

ఒకవేళ అట్లు పల్లముకాక మెకకగానే యున్నవని మీరు చెప్పినను కృష్ణానది చాలమెకకగా నున్నదిగాన, కాలవలన్నియు మెకకలెవలలో నడపించి భూములను సాగు చేయించ వచ్చును.

ఏమేతువులేత సయినను, ఆదిమీరు సాధ్యము కాదని లోచి నపుడు ఫలానా లెవలకు రయితుభూమి పల్లముచేసి కొనవలసినదని యుత్తర్యలు పంపవచ్చును. అంచనా వేయబడిన యెకరముల సంఖ్యకంటె, నెక్కువ భూములు మంజూరుచేసినను, నీటియద్దడి అట్టిలు కానరావు. మొత్తము మీదకొన్ని అట్టిలున్నను, దీవిజను మొత్తముమీద మామూలుగా నుండవలసినవాని కంటె, ఎక్కువగా నున్నవని చెప్పజాలరు. ఒకవేళ యున్నవని వాదనకొరకు తుణకాల మొప్పుకొన్నను, అది కాలవలయొక్క దుర్బలస్థితి యని ఒప్పుకొనక తప్పదు. నదియొక్క నీరసస్థితి నెట్లెబరు నుండియు మామూలుగా నుండునని మీరు వాదించేయెడల, ఆనీరసస్థితిలో వచ్చేది అగ్గనీరే, పాలముల కంతకును సంతృప్తికరముగ సరిపెట్టవచ్చును.

కాలవయందు ప్రవహించెడు నీటిలో నిద్రు భాగస్వాములు కలరు. 1 మురుగు కాలువ, 2 రయితువాడు, లోపలి వట్టును నీటికి మురుగు కాలువ, లంకలనై నీటికి రయితులు వాళ్లు దారులు, కాలువలయొక్క నేలవట్టును మోచ్చించి, కట్టెత్తుచేసి, కాలువ చివర పడుపుకొట్టుమున బెట్టి, మురుగు కాలువనోట గడ్డకొట్టినయెడల వచ్చుదీనిటి కంతకును, రైతే వాళ్లు దారుకు కాగలను. అపుడు నెట్లెబరునుండియు కలుగుచున్న నీటియద్దడి తగ్గలను.

ఆనకట్టకు పడుపువెంచవలె నని దొరతనమువారి ఆలోచనలో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆదిత్యులలో పూర్తియగు నెడల మరింత సంతృప్తికరముగ నీరు సప్తయ కాగలను.

కాలువలసరి సుగుస్థితిలో పెట్టుటకు కొంతధనవ్యయము కాకతప్పదు. అదేమి పాపమోగాని, పూర్తియగు లాభము వచ్చుచున్న, డెల్టాపవనలి, అయోమయపు దారులకు దొరతనమువారి తప్పురభువుపెట్టు చున్నాడు. దేశముయొక్క అర్థికస్థితికి రైతాధారమో రైలాధారమో దొరతనమువారు పూర్తిగ, తమవృత్తికి తెచ్చివల్లు తోచదు. ఇందులన రైతకు వ్యయము చేయగూడదని మా అభిప్రాయము కాదుగాని ప్రాసుఖ్యమును డెల్టా కివ్వలయునని మా మాత్రము.

రైతకు ఖర్చుపెట్టినవానిలో నాలనవంతు డెల్టానై నెక్కువగా ఖర్చుపెట్టినయెడల దేశమున అపనంద తొండక మాదుండును. డెల్టానై భవ్యమును చేయుట కిష్టములేక

తాడుచాలవన్న నూముపూర్వినట్లు, ప్రభువుకు కల్పవృక్ష ప్రాయముగు రయితులని ట్లగచాల్లపాలు చేయుట భావ్యముగలేదు.

దొరతనము వారు మృదయ పూర్వకముగ మనవులను విచారించుచు మాకు న్యాయము కలుగ నేరదు.

ఆనకట్ట మోచగ్గ రామచంద్రరావు పంతులు గారు ఏ. బి. క్లాసుల విపత్తునుండి తప్పించిదానికి రయితులుశాశ్వతముగ కృతజ్ఞులై యున్నారు. పులిమిద పుట్రయనునట్లు యీ మెకమాచ్చిదులను ఘోషింపవచ్చునుండి మమ్ము దరిః జేర్చిండుటకు ప్రార్థితులు.

నియెడల, సపుత్ర, మిత్రకళిత్ర స్థితముగా అంతకు శావల సిన యోగము పట్టినది.

ఆనకట్ట కోచ్చగోట వేంకటకృష్ణారావుగారిపేర్వారు వారు, ఆ॥ మో॥ రామచంద్రరావు పంతులుగారు మొదలగువారును, పట్టుపట్టి ఇరిగేషన్ పల్లికు కమిషను నిప్పించని యెవల 'క్లాసులు' కుండతూరలు, మెకక మార్పులు, దరఖాస్తురద్దులు పినర్ శిక్షలు, మమ్ము కాలక్రమమున వీర్చి విప్పి జేయ గలవు.

డెల్టా రయితులు.

అగరువత్తులు 100-కి రూ॥ 1-0-0;

ఒకొక్క ఊదునత్తియు రెండుగంటల సేపు కాటును. దీని సుహాసన 2 క్రోసులమారును వ్యాపించి మనోల్లాసము కలిగించును. అంబర్, జవ్వాలి, కన్నురి, యెరకమైన 100-కి రూ॥ 1-0-0; ఆంగ్ల యిండియన్ ట్రెడింగు కంపెనీ, 105, చామరాజుపేట, రెంగుళూరు నీటి.

ముక్కు- గొట్టములు.

సవరంబంగారు అపరంజితో చేయబడి పువ్వుకాగిత రాయిలో కట్టబడినవి. ఖర పెద్దదొడ్డి 1-కి రూ॥ 8-0-0, నడి తరం 7-0-0, చిన్నవి 6-0-0, సదగుట్టములు యిమిటేషన్ కుచ్చకంపుతో కట్టినవి- పెద్దవి రూ॥ 4-0-0, నడితరం 3-12-0 చిన్నవి 3-8-0. వ్యాపకం పోస్టేజి ప్రత్యేకం. పుష్కరకాగం రాయికిన్ని సవరం బంగారు అపరంజికిన్ని పుత్తరపాదర. ఆర్డరు చేయునపుడు అడ్వాన్సు 2 రూపాయలు పంపవలెను. మిగత ఏ. పి. ద్వారా పుచ్చుకోవచ్చును. (642-828) ఆర్. ఎస్. కన్నయ్య, ఆవడిపోట్లు, రెంగుళూరు నీటి.

చిన్న పురుగులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుడు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూగుట, పుర్రెవై జిల, అన్నియు చుడుపురుగుల వలక గలుగురు.

పాతవలారా! ఈ పురుగునరై కేయంబరట్లు, విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినతో మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెలు బంగారులో నింపబడియుండును.

తిరికలేక పనిజేయుచుండు ఈ చుడు పురుగునకు, అతివ్యాధి కలుగి పేరొందిన తే నేటిగ సహకారిగా నుండదగినవరటు.

చుడు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల సుపయోగంపక ఈ పేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినవచ్చును. కావున నిట్టి పరమశక్తిపురుషు

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుడు. చుడుకు బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెయండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

ఈనీటిని, నకలు నూనెలకు కరూర చేయువారి మోస మన పడకుడు.

తల బాడ్డి 1-కి రూ॥ 1-0-0   వి. పి. రూ॥ 0-4-0
"   8-కి రూ॥ 2-10-0   వి. పి. రూ॥ 0-7-0

జి చి త ము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్ధశానీటి కంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల నీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్ల యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెనికల్ కంపెనీ, నెం 155, హమ్మనుసీడు పిల్లి, బొంబాయి.

సుద్రాసు డొబ్బంట్లు:— మెహతాపురస్త్రాయాద్రి, 29, చైనాబాదలోడ్, మదరాసు

సామాజ్య శాసనసభ

ఆయవ్యయ విషయ చర్చ

(-0-)

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము.

[మా స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి]

(తం తి వల న)

డిల్లీ మార్చి 23:— శీతకాలమునందు జరుగు సామాజ్య శాసనసభా సమావేశములందు కడపటిసభ నేటి ప్రాతః కాలమునందు రాజప్రతినిధి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. సర్ కే. జి. కృష్ణగుప్తముగారు ప్రేక్షకులు సభకు వచ్చియుండిరి. సభ్యుల ప్రశ్నోత్తరములయినవెనుకను ఆదాయ వ్యయవిషయచర్యను మా బంగటూ గారు ప్రారంభించి బర్మా కూడ ఇతర రాజధానుల వలెనే యుద్ధమునకు సాహాయ్యము చేయుచున్నది కావున, ప్రభుత్వమువారు బర్మావారి మంచి చెడ్డలను మరింత సాదరభావముతో గమనించవలసిన దనియు చీఫ్ కమిషనరు బర్మా దేశీయు నొకని శాశ్వతముగ జడ్జిపదవికి నియమించుచు రావలసినదనియు కోరిరి. బర్మాలో హైకోర్టునుకూడ యేర్పాటు చేయవలసియుండును. రైలు వేలు మున్నగువానికిని ప్రభుత్వమువారు మరింత సాహాయ్యము చేయవలసి యుండును.

కర్నలు ఆసీను.

వీరు బర్మారాష్ట్రపు ప్రతినిధులు. వీరు తరువాత సభ న్యసించి బర్మారాష్ట్రలో నభివృద్ధి జేయుచున్నదిగాన అక్కడ రైలువేలున్న గువానిని వృద్ధిలోనికి తెచ్చుట యత్యవసరమని చెప్పి బర్మావిశ్వవిద్యాలయబిల్లును, బర్మాసభావి చివారణకు జెచ్చిన బాగుండునని ప్రజలను కోనుచున్నారు సెలవిచ్చిరి.

ఫజీలుభాయి కరింబాయి.

వీరు తమ యుపన్యాసమునందు ఉప్పుపన్నును వృద్ధి చేయవలసినదని, ప్రభుత్వమువారికి వందలము లాచరించిరి. ధరమరులు పెరిగిపోవుచున్నవి గావున వేంటనే ప్రభుత్వము వారు వాని కారణములను యుద్ధానంతరము యోచించివలసిన దని, సభ్యులుకోరిరి. మనదేశమునకు దిగుమతి యగుచున్న వస్తువులవిదా పన్ను వేయటవలన, చాలకాలమునుండి యున్న యసందర్భము చక్కబడినది. ఇప్పటివరకును గల, స్థితిగతుల వలన లాంకా మైలవారికిగాని భారతీయులకుగాని, ప్రయోజన మేర్పడకపోయినను, ఇతరులుబాగుపడుట కవకాశము గలిగి, భరతవర్షమును వారు తమసరకులతో మంచివేయుటకు గుళు వేర్పడినది. ఈ పన్నును యుద్ధానంతరము తీసి వేయకూడదని సభ్యులు కోరిరి.

తరువాత భరతవర్ష రక్షకయోధ శాసనమునుగురించి ముచ్చటించి భారతీయులకును, యూరోపి యనులకును సమాన ప్రతిపత్తిలేకుండ జేయుటవలన చాలమంది చేరుటకు ప్రతిబంధకముగనున్నను తత్తేజ మే చాలమందిచేరవలసినదనివారు నెల విచ్చిరి. రైలువేలును వృద్ధిచేయుట వలన వర్తకమునకు ప్రతిబంధకముగ నున్నది. రైలువేలే లేకును వృద్ధిచేయకుండ ఇంకొక పద్ధతి నవలంబించి యుండిన యెడల బాగుండెడిదని ఉపన్యాసకుని యభిప్రాయము. తరువాత వారు సర్వ సామాజ్య సమావేశమునుగురించి ముచ్చటించిరి.

దాదా భాయి.

యుద్ధమునకు చేయుచున్న ద్రవ్యభారమును భారతీయులు సంతసముతో మోయుచున్నారని దాదాభాయి గారు సెలవిచ్చిరి. కొన్నిలక్షల పౌనులను భరతవర్షము ఇంగ్లండున కియ్యబోవు చున్నది. ఆ సొమ్మును ముట్టచెప్పట కాలోచించిన విధానము సరిక లేదని దాదాభాయి గారు తెలియజేసి దానికి బదులు సీమలో నిలువజేసిన సొమ్ములో కొంతను ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఇచ్చిన యెడల బాగుండునుండునని సెలవిచ్చిరి. రూపాయకుకూడ నోట్లను వేయుట వాంఛనీయముకాదు. వారు తమ యుపన్యాసమునం దిట్లు సెలవిచ్చిరి:—ఆంగ్ల సామాజ్యమునందు భరతవర్ష మునకెట్టి స్థానముండునదియు దీనిని గురించి మన మందరము గమనించుచున్నాము. ఇంగ్లండులోని యన్నతోవ్యాపారులు, వారిలో British Empire producers సంఘమునందీవల యుపన్యాసించి, మిలినరు ప్రభువును, దీనివిషయమై తమతమభావములను వ్యక్తపరచిరి. సామాజ్యశాసన సభ్యులు 19 గురు పంపించిన విజ్ఞాపనగతియేమగునోయని భయపడుచున్న మనఆదుర్దావారి భావమువలన నిమిరంతయుతగ్గుటలేదు. భరతవర్ష పు గావప్రతి

పత్తికతగిన స్థానమును జనసంఖ్యకు తగినయధికారమును ఇయ్యని యెడల ప్రజలకు ఆశాభంగము కలుగుట మాత్రము ధ్రువము. అధిరాజ్యముల యేలుబడిలో నుండుటకు మన మొప్పుకొన జాలము. ప్రస్తుత సందిగ్ధ సమయమునందు భారతీయులు యుక్త రీతిని సాహాయ్యముచేసి యార్జించిన యజేయమైన గౌరవ ప్రతిపత్తికి తగినట్లు జావాద్యముతోను న్యాయబుద్ధితోను ఆంగ్లము జూచునట్లు చేయుదురని ప్రజలు రాజప్రతినిధిని నిరీక్షించుచున్నారు.

బారీగారు

బారీగారు ఆరంభమునందు రైలువేలును గురించి మాట్లాడి పరిపాలనను బాగుండలేదని చెప్పి గత వత్సరము వచ్చిన లాభ మేమైనదని వారు ప్రశ్నించి రైలువేలకొరకు బోలేడు సొమ్మును అప్పజేసిరిని తెలిసి దానిని కాలక్రమమున తీర్చెదరు గాని రైలువేల నిమిత్తము నిలువసొమ్ముండినగాని ఎంతకాలము అప్పజేసి పెట్టెదరని సెలవిచ్చి నిలువ సొమ్మును ఏర్పాటు చేయవలసినదని కోరియుండిరి.

కాశీంబజారు మహారాజా

ఎంత ధనాభావము కలిగినను, ఉప్పుపన్నును మాత్రము వృద్ధిచేయకుండ యుండురు గాక యని కాశీంబజారు మహారాజావారు కోరిరి. వారు తరువాత క్రొత్త పన్నులను గురించి, మాట్లాడిరి. వారవిద విధించిన పన్ను బాగుగనే యున్నది గాని, రైలువేలును వృద్ధిచేయుటవలన, సరకులను తెప్పించుకొని, వినియోగించుకొనువారివిద ఆ భారము పడును. ఇంతేకాదు, ఆరంభదశయందున్న పరిశ్రమలకు చాల నష్ట దాయకము. విదేశ వస్తువులవిద పన్ను వృద్ధిచేసినందులకు వారు ప్రభుత్వమువారిని కొనియాడిరి. దేశమునందలి పరిశ్రమలను పోటీలేకుండ కాపాడవలసి యుండును.

తరువాత వారు నల్లమందు పరిపాలనను గురించి చర్చించి తగినట్లు వ్యవహరించు కొనినయెడల రాబోవు 5 సంవత్సరములందు ప్రస్తుతము కంటే రెండురెట్లు ఆదాయము వృద్ధియగు యవకాశమున్నదని సెలవిచ్చియుండిరి. తరువాత వారు నీటి సంకల్పములను గురించి వాడుచిరి. బంగాళములోని నదు రెండిపోవుచున్నవి. ఇందువలన దాహకోదకము లేకను ప్రజలు జ్వరప్రీడితులగుచున్నారు. నదులవిదా దహదారి కట్టుబడినది. విద్యాభివృద్ధికి కూడ విశేష సాహాయ్యము చేయించవలసినదని మహారాజావారు కోరిరి. బంగాళములో క్వకసాయ కళాశాలను పెట్టవలసిన యవసరము కలదు. దానిని దొరతనము వారు యోచింప ప్రార్థితులు. మాల మాదిగలకు, వసతి గృహములను కట్టుటకును కొంత ధనము నిధాంతము కావలయును.

రాజా సర్ రామపాలసింగు గారు.

ఈ పరిస్థితిలో సర్ విలియమ్ మేయరు గారివంటి సానుక్రోతులు కోశాంగములకులుగా నుండుట భాగ్యవశము. జర్మను లబంకం క్రొక్కబడునంతకును హిందూదేశము సామాజ్యమునకు సహాయ భావముగా నుండుట కిచ్చగించుచున్నది. హిందూదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రయత్నములు జరుగునని యూహించబడుచున్నది. అదనపు పన్ను విధించుటయందలి విశేషము సంశయాస్పదము. గోధుమల య మృకమువలని లాభము వివిధ రాష్ట్రములకును పంచిపెట్టు ప్రయత్నము ప్రశంసాపాత్రము. పరిపాలనమున మితవ్యయము ప్రధానముగా పరిగణింపబడుచున్నప్పుడు 30 లక్షలు విద్యాభివృద్ధికి వినియోగింప బూనుట కృతజ్ఞతా పాత్రము. ఈ ప్రధాన విషయమును ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధగా చూడరనుట కది నిదర్శనము.

రాయసీతానాథ శే గారు.

ఈ యావ్యయపట్టిక నుండలి ప్రధాన విషయము ముద్దపరాళము. హైందవు లీవిషయమున మనస్తాపపడుట లేదు కాని, అంతమాత్రముచే తామిదివఱకే చూసిన యాదా ర్యమువారికి జ్ఞప్తియందు లేదనియగ్ధము కాదు! హిందూదేశము మిగుల బీదదేశమును మాటను విమర్శకులు అవసరమైనపు డెల్ల ముఱచిపోవు యందురు. ఆ యాధిక్యమునకై దిగుమతి నాలు వస్తువులవిదా పన్ను విధించుటయు రైల్వేధాన్యము హెచ్చించుటయు బాగున్నదిగాని, ఈ క్రొత్తవారి మాత్రము ఆక్షేపణీయము. అదనపు పన్నును ఆయపు పన్నును కలిపి రూపాయకు 2 ఆణాల కంటే తక్కువగా విధించినను చాలియుండెడిది. వ్యాపకసాయ కాయములపై పన్ను విధింపబడు నెడల

విశేషమైన యసంతృప్తికి కారణమగును. అదనపు పన్నుతో నిలువక దానినికూడ విధించుట మిక్కిలి తెలివితప్పును. క్రొత్తయపన్నును జేసినయేర్పాట్లు ఆమోద నీయములే. కాని, విద్యాభ్యాస వ్యవసాయముల యభివృద్ధికి సాగుపడుట యత్యవశ్యము. ప్రాథమికవిద్యను విశ్వవ్యాప్తి కలిగించుటకై మింటో ప్రభువు గారి పాలునమున జరగుచున్నట్లు వేర్కొనఁబడినయేర్పాట్లయినవి! వివిధపరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేయఁబడుట యత్యవశ్యము. ప్రకృత పరిస్థితులను బాగుపఱచుటకు వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖవారముయు చేయక పోవుట విపాదకరము. పరిపాలన వ్యయములు క్రమక్రమముగా హెచ్చింపఁబడు చున్నవి. ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా కంగదేశమందలి మండలములను మరల భాగించి వ్యయము నధికపఱచుట సమంజసము కాదు.

నో. టీ. ను.

గుంటూరుడిస్ట్రిక్టు నరసరావుపేట సబు డిస్ట్రిక్టు ఇలాకా నరసరావుపేట గ్రామములో నున్న శ్రీ భావనారాయణజ్ఞాపాక్షి బిల్డింగులు బాయిలరులు, యింజనులు, రాటములు, వగ యిరా యావత్తు మెషీనరీనిన్ని, సదరు ఫాక్టరీకట్ట బడియున్న స్తలమునున్నూ, సదరు ఫాక్టరీని గురించి గుంటూరు అడిషనల్ టౌంపరీసబుకోర్టులో భాగస్థులకెల్ల దాఖలుచేయబడిన అసలు నె 33 రు దావాలో సదరు కోర్టువారి ఉత్తరువు ప్రకారము సదరు దావాలోని రిజీవరుగారివల్ల సదరు కోర్టుయెదుటది 13-4-1917 తేదీన వగలు 12 గంటలు లగాయతు వేలం వేయబడును. వేలం లో పాటపాడుకొన దలచినవారు ఆరోజున పాట పెట్టుకొనవలసినది. ఈ విషయము యెక్కువ వివరములు తెలియకొనువారు యాదిగువసంత కముచేసిన రిజీవరుగారికి వ్రాసిన తెలియగలవు. ముందు ఫాక్టరీని చూడగోరువారు రిజీవరుగారి అనుమతిపొంది 1917 సంవత్సరం ఏప్రియల్ 5, 6 తేదీలను వెళ్లి చూడవచ్చును.

ఇట్లు

అన్నంరాజు సీతాపతిరావు బి. యె; బి. యల్.
రిజీవరు. జిల్లాకోర్టు నకిలు.
అరంజల్ పేట, గుంటూరు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నో. టీ. ను.

1917-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తారీకునుండి ది. రాజా-సర్ రామస్వామి మొదలి యూర్ లైఇంగ్ ఆస్పత్రికి ఒక కంపౌండరు కావలెను. నెలకు జీతము రు 12 మొదలు 20 వరకు ఇవ్వబడును. దరఖాస్తుదారులు 1917-వ సం॥ రము మార్చి నెల 30-వ తారీఖులోగా సదరు ఆస్పత్రి సూపర్ టెన్ డెన్టుగారిని నేరులోచూడవలెను.

మద్రాసు కార్పొరేషన్ } జె. సి. మొలోని,
23 మార్చి 1917 } ప్రెసిడెన్టు.

మోటారు నడపుట.

మూడుమాసములలో మోటారు కార్లు నడుపునట్లు చేసి గవర్నమెంటు సర్టిఫికేటు ఇష్టించెదము. ఫీజు రు50-0-0; 2 మాసములలో తయారు చేయుటకు రు 60-0-0.

రాంనాయక్ అంతుకం పెని

మోటారు ఇంజనీరు

722 మద్రాసు.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[723] మదనపురా, బెనారస్ జిల్లా.
కాశీలోనుండు అనేక చిత్రములు మంచి వస్తువులు వీరు బహు చవుకగ సప్లయచేతురని. ఒకసారి ఆగర్లు యిచ్చిచూచినవో తమకే తెలియగలను.

సా ని క వార్తలు

ఇంగ్లీషు తపాలు:— ఇంగ్లీషు తపాలు చెన్నపురి నుండి ఈ దినము రవానావుగును. బొంబాయి మెయిలు కందు నట్లు పోస్టాఫీసులో వేయబడిన ఉత్తరములన్నియు స్త్రీ పురుషులకును, రంగులకును బోవు మెయిలు స్త్రీ పురుషులకు సాయం కాలము 5 గంటలకు చెన్నపురినుండి బయలుదేరును.

మహమ్మదీయ బోధనాపాఠశాల:— తిరువళ్ళీ జేయందలి మహమ్మదీయ బోధనాపాఠశాల సంవత్సర సభ గతశనివారము సాయంకాలము వ్యా॥ ఆర్బి. రహిం గారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. కార్యదర్శి గతి సంవత్సర కార్య నివేదనమును జదివినవెనుకను రాజధాని కళాశాలయందు ఆరబ్బి భాషాపండితులగు వయ్యూరు రహిమానుగాగు ఉపాధ్యాయుల విధ్యక్ష పర్యమలను గూర్చి, ఆరబ్బి భాషయందుపర్యవేందిరి. వ్యా॥ ఆర్బి. రహిం గారు ఉపాధ్యాయ భర్తములు పరిశ్రమలని చెప్పి అనేకులీ వృత్తి నలంబింపవలయునని కోరిరి.

దేశరక్షణ శాసనము.

కృష్ణస్వామి శర్మపై వినియోగింపబడుట.

కృష్ణస్వామి శర్మ ఆమరతను ప్రజాశాంతికి భంగకరమైన చర్యలు జరుపుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి తెలియవచ్చినందున, ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశ రక్షణ నిబంధనలలోని 3వ నిబంధనముక్రింద ఈ క్రిందియుత్తరవులను జారీచేసిరి.

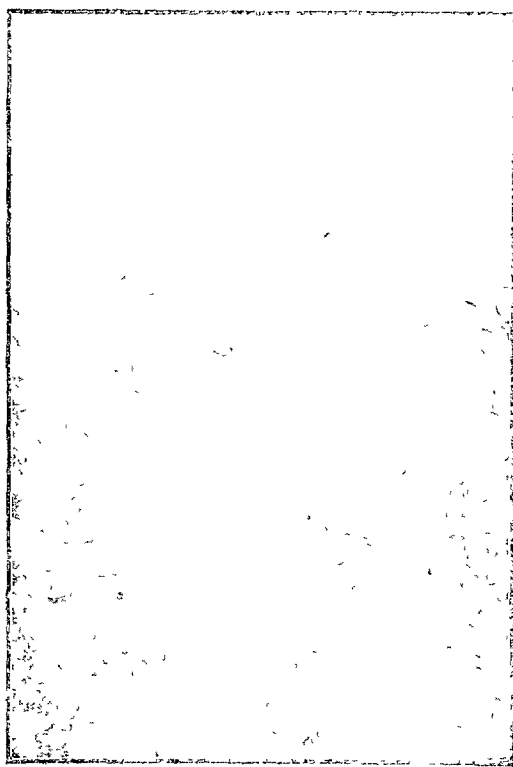
కృష్ణస్వామి శర్మ ముందుగా చెన్నపురి పోలీసు కమిషనుగారి యొక్కయైనను, లేక చెంగల్పట్టణ జైలు మేజిస్ట్రేటు గారి యొక్కయైనను, సమ్మతి తీసికొననిది ఒక కరపత్రము వ్రాసెను, పుస్తకమువ్రాసెను ప్రకటింపగూడదు. పుస్తకమును కొనగూడదు. వారి సమ్మతిలేకుండ ఉపన్యాసముల నియమగూడదు.

చెన్నపురి సంస్కృత కళాశాల:— చెన్నపురి సంస్కృతకళాశాల గత ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీని రావుసాహెబు కలవల కణ్ణకొనెట్టిగారి యాదార్యము వలన స్థాపితమయ్యెను. ఇప్పటికి కళాశాలయందు 21 మంది కంటే ఎక్కువగా విద్యార్థులుగలరు. వీరుసాహిత్య నేదాంతములను నేర్చుకొనుచున్నారు. విద్యార్థులకు భోజనసదుతులను కళాశాలవద్ద నేర్పరుతుప బడుచున్నవి. ఆస్తికత్వములవిద్యార్థులకును సదుతులగుచున్నట్లు కళాశాల ఆవరణమునవర్ధిచేయుచున్నారు. గుంటూరు, పులవూరు, కన్నడ, మున్నగు జిల్లాలనుండి విద్యార్థుల నేరులువచ్చిరి. విద్యార్థులు కానివారికి సంస్కృతవాఙ్మయము, సిద్ధాంతతత్వములను నేర్పుటకును ప్రత్యేకతరగతులు మార్చి 4 వ తేదీని ఏర్పాటుపబడినవి. ఎక్స్ట్రావైస్ తము, భగవద్విషయము మున్నగు విషయములం మహమ్మదీయ లేర్పాటుపబడుచున్నవి. నేదాంత తరగతివిద్యార్థులకు ప్రతిసాయంకాలము నుపన్యాసము లొసంగబడును. ఈ కళాశాలయందు నేదాంతపండితులు పండిత గోపాలాచారి స్వామిగారును, సాహిత్యపండితులు పండిత శేషశాయిఅయ్యంగారు స్వామిగారును, వ్యాయశాస్త్రపండితులు పండిత నరసింహాచారిస్వామిగారును, భగవద్విషయ పండితులు పండిత బహువులుగలవెందులగుల వందాచారిస్వామిగారును వినిధితరగతుల పండితులుగ నున్నారు. భగవద్విషయము సంధర్భమున నుపన్యాసములు ఈదినమునుండి సాయంకాలము 5-50, 7 గంటలకు నడుచు జరుగుచుండును.

చచ్చయస్ప ఉన్నతపాఠశాలవాఙ్మయసంఘము సంవత్సర సభ.

ఈ సంఘమువారి 5 వ సంవత్సరసభ గతశనివారము సాయంకాలము గొ॥ వ్యా॥ టి. వి. సదాశివయ్యగారి అధ్యక్షుల క్రింద కళాశాలామందిరమున జరిగినది. కళాశాల ప్రిన్సిపలు మున్నగువారు వచ్చిరి. కార్యదర్శి గతి సంవత్సర కార్య నివేదనమును జదివినవెనుకను, అధ్యక్షులు వాగ్దాటిపటిమ (ఇలొల్లయ్యకొ) చుండును, వ్యాసరచనమునందును గడచేసిన వారికి బహుమతుల నిచ్చిరి. ఆర్. ఎ. అయ్యంగారు పౌర అధ్యక్షులు గూర్చి యుపన్యసించి, నగరమునందనేకులు ఆత్మ పీఠపణ వ్రాడనే నగరమునందు నివసించు ఇతరుల కొరకు చక్కనిధముల పాలుపడుచుండు స్థితిని గురించి తెలిపి పోషకము కొరకు పాలుపడుటయు మనుష్య విధియనియు, గుంటి పోషకము నలకరచుకొనుటకు దేహ శుభ్రతయు, ఆరోగ్య లక్షణములును మూలములనియు చెప్పి కొంత వడపు విద్యార్థి లక్షణములను గూర్చియు విద్యార్థుల పటాలమును గూర్చియు మాట్లాడిరి. అధ్యక్షులు అపర్యవేందియ సక్రమముగ పోషకములను ఇతరులపట్ల సామర్థానికిని వర్ణనము లాటకము నిచ్చుచున్నవనియు ఉపన్యాసకులు వివరించిన విద్యార్థి గౌరవము విద్యార్థి లోకము స్థాపించుకొనుట ముఖ్యమనియు చెప్పిరి. ఉపన్యాసకులను అధ్యక్షులను పుష్ప పూజలంకృతుల సొంతైన వెనుక సభ ముగిసెను.

మాడపాటి వేంకటేశ్వర రావుగారు.

మాడపాటి, మార్చి 20:— ఇది కలకత్తా పురపాలకసమితి వారి జమీందారుల వివాద గానండిన మాడపాటి వేంకటేశ్వర రావు పంతులుగారు నిన్నటి యుదయమున నిచట స్వస్థి నొందిరి. వీరు కీ॥ శే॥ నాజువీరు జమీందారులగు రాజారంగ యస్వామిరావు బహదరు వారి సుస్థానమున మొదట చిన్న గుమ్మాగా ప్రవేశించి క్రమముగా తిను యద్యుత్తియ సామర్థ్యములచే నెలకు 900 రూ॥ ల వేరసముగ వివాద స్థానమును గ్రహించి విశేషభాగిని నొందిరి. వీరిచే నిర్మింపబడిన దానసంస్థాపన లనేకములు గలవు, వీరు తమ భార్యను దత్తపుత్రుని విడిచి స్వర్గస్థులైరి.

మునిసిపల్ బిల్లు. ఆక్షేపణ సభ.

మునిసిపల్ బిల్లులో కష్టతరములగు నిబంధనల నాడే పంతులుకు చెన్నపురిలోని రేలువేయర్లు గత శనివారము సాయంకాలము దక్షిణ భారత వ్యాపారుల సంఘము యందు సమావేశమైరి. అధ్యక్షుర నొంద సంకీర్తించిన నవాబ్ సయ్యదు మహమ్మదు గారు కొంచె ములస్పృహగా వచ్చినందున దివాజ్ బహదూర్ కె. కృష్ణస్వామి రావుగారి నధ్యక్షుర నొందగోరుచు ఎ. ఇ. రెడ్ కాటంగు గారు రుపపాదించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాసము గావించుచు ఇట్లు నుడిపిరి పన్నుల నెక్కువ చేయుట హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారి కివ్వదు రేపురి సరియైనది. సామ్రాజ్యవిషయమున పన్నుల నెక్కువ చేయుట కలవ పోషకములను నైవడినది. ఇట్టి సమయమున నగరపాలక సంఘమువారు పన్నుల నెక్కువ చేయుట నిజముగా కార్యమే యగును. చెన్నపురి నగరపాలక సంఘమువారికి చాల నష్టము వచ్చుచున్నది. అనష్టమును క్షమించేయుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. క్రొత్త పన్నులు విధించవలసిన యవసరము వచ్చినప్పుడు ఇవికా కెక్కువగా పన్ను లుండిన వానిని నగరపాలక సంఘమువారు తలంపనె చూడదు. చెన్నపురి యందు ఇంటి పన్ను ఇదికాకే ఎక్కువగా వున్నది. ప్రస్తుతపు నిబంధనల ప్రకారము ఇంకను ఎక్కువ యవసరము. మొత్తముగాద ఆస్తి విలువలో నూటికి 25 రూ॥ లవగా అనలు కలువమీద నూటికి 40 వలకు కావచ్చును. క్రొత్త నిబంధనలు అయిటలోనికి వచ్చునప్పుడు ఇంటి ఆస్తి భారమే పునము భోంపజాలని యంత పడును. ప్రభుత్వమువారి మండిముల మీదను బండ్లమీదను పన్నులు నేయకుండుట కన్యాశుము, ప్రభుత్వమువారు రేపుక యింతసామ్యము నకపాలక సంఘమువారి కియవలయునను నిర్బంధ మే మూలము గనపడెను. ఇట్టి సందర్భమున వారి మండిరములపై పన్ను నేల వేయకో తెలియకున్నది. నగర పాలక సంఘమువారు అమిత వ్యయమును మీద నేసికొనుచుండుటయే ధనలోపమునకు గారము.

“వీరులకు చెన్నపురి రేలువేయర్లు కిదిరకే ఎక్కువ పన్ను లున్నవిగాన ఇంకను ఇంటిపన్నును, ఆదాయపు పన్నును మున్నగువాని ఎక్కువచేయుట అన్యాయమనియు, ఇవి దుర్బరములనియు మహమ్మదు సభచారీ హాస్సెసుగా రుపపాదించి కొంతతడ వుపన్యసించిరి.

ముబహుజ్య మొదలియారుగా రీతిర్యాసము ననువదించి కొంత దనుక తమ వాదమును గావించిరి. భోజన సాయ గ్రుల ధర లెక్కువైనందున ఇంటివెల లెక్కువయినవి, ప్రజలు లెక్కువ నడ్డీతో ఎక్కువ భూమిని ఇచ్చివేసి ఎక్కువ సామ్యునుతీసికొనుచున్నారు. దీనివలనను ఆస్తులధరలు అధికమైనవి. కలవసాపాసుల ధరలును ఎక్కువయినవి. వీని ధరలెక్కువయైవికదాతని ఎక్కువ పన్నులు వేయుట అన్యాయము. నగర పాలక సంఘమువారు నగరమునందు కొన్ని భాగములను బాగుచేయించి వానిపై పన్ను వేసిన యెడల సబువుగా నుండును. చాలవా ఆబ్జెక్షనులు సాహేబుగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు సొంతసాధన భాషయందుపర్యవేందిరి.

తీర్మానములను చెన్నపురి గవర్నరుగారికిని, రాజప్రతినిధిగారికిని పంపుటకును తీర్మానింపబడెను.

బెయిల్, హోమ్లూరులోని హంపూరు గ్రామమునందున్న సమాజేవి వారు కనునలకు సారాయు తనకుమార్తె మొక రెండవ పెళ్ల వాని కేయ నెంచెను. ఈసంబంధ మాబాలికకును, తల్లికిని యిష్టమైనది కాదు. వివాహ దినమున బాలిక ఆర్య హత్యచేసికొనెను.

కొన్ని దినముల క్రిందట కలకత్తాలో నిరువురు పురుషులు విహారార్థమై ముగ్గురు స్త్రీలను తీసికొని పోయిరి. మరుచు దినము స్త్రీలున్న కముచేసి వచ్చునంతలో 8000 రూప్యములు విలువగల సామనతోకూడ నాపురుషు లదృక్పథులయిరి. వీరిలో నొకడగు ప్రియవాద ముఖర్జీపట్టుకొన బడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

సామ్రాజ్య సభాసభ్యులలో భారతీయులకును డిల్లీలో ఉన్న చెన్నపురి వారికిని కొంతయంది గొప్పవారికిని గొ॥ కె. విరంగస్వామియ్యంగారు విందుచేసిరి. సుమారు 150 మంది యతిధంబు విచ్చేసిరి.

లావలోరు, మార్చి 24:— గెల్ పోలీలో నిపుణులజూపించుకు విక్టోరియా క్రాసు పొందుటకై లంకామైనుపైని కులు కార్పొరల్ గ్రీన్ నా కెప్టెన్ బ్రాంలీగార్లు యెన్నుకొనిరి. వీరిద్దరును గూడ మృతి నొందినవారే. ఈ విషయమున నిదివరలో ముమ్మారిట్టు లెన్నికలను జరిపిరి.

బంధీకృతులను యుద్ధరంగమునకు బంపుట

లండను, మార్చి 26:— చాలమంది ఖయీదీలను జర్మనులు రణరంగమునకు పంపివటుల అంతర్జాతీయ రెడ్డుక్రాసు సంఘమువారు తెలియయజేయు చున్నారు.

హిందూ దేశ నూలుసరకుల పన్ను

విషయమైన చర్చ

లండను, మార్చి 25 కా పును సభలో హిందూదేశపు నూలుసరకులుపై పన్ను విధించుటను గురించినచర్చ జరిగినపుడు వికసీరు మహారాజుగారును సర్ జేమ్సు మెప్సెను గారును సర్ పి. సింహా గారుగూడ సభలో నుండిరి.

ఆస్ట్రేలియనుమంత్రి

లండనుమార్చి, 22:— నెనెటుసభ్యులుతమపక్షము చేరుటకు వానికి దొరతనమువారు లంచమిచ్చిరిని దూషించిన హుజు గారి నేరమును విచారించుటకై రాయలు కమిషను నేర్పయచుడని కోరిగ 18గురు అనుకూలముగను 18గురు ప్రతికూలముగను తీర్మానించిరి. మొత్తముమీద దీర్ణ మైనట్టియు కొపము కూడుకొన్నట్టియు చర్చ జరిగినపద తీసెనటువారీ తీర్మానము నొప్పుకొనిరి.

భారతదేశమందు త్రాగుడు వ్యాపారము.

లండను, మార్చి, 25:— అఖిలభారత మద్యపాన నిరసక మహాసభవారు గతశనివార మునములో గావించిన తీర్మానము గురించి కామనుసభలో సర్ జాను రాబర్టు గారు అడుగగా వినిగించి తమకును దొరతనము వారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవని ఛేదధర్మేను గారు బదులాంగిరి. త్రాగుడు వర్తకముపై ఎక్కువ నిబంధనలను యుద్ధలాభము లకై విధించ నవసరము లేదని ఇండియా దొరతనము వారు యోచించిరి. ఎక్కువ నిబంధనలు గావించినచో, మొదటికే మోసము వచ్చునని ఈవిషయమై నిర్బంధించ లేదనిరి.

బరో వామహానంగ్రము

(రైతుల ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

ఆహార పదార్థములు.

లండను, మార్చి 23:— 15 రోజులకు చాలినంత మొత్తముకంటె హెచ్చు మొత్తము పంచదార నెవ్వరును కాతాదారుల కమ్మరాదు. అట్లు కొనవారు గూడ కిత్తు పాత్రులగుదురు. అనమానమున్న యిండ్లలో ప్రవేశించి వరితీం చుటకు పోలీసువారి కధికార మియ్యబడినది. ఇక ముందు దినమునకు రెండుసార్లు కంటె నధికముగ భుజింపగూడదు. వారమున కొన్ని దినములందు ఉరల గడ్డలు విక్రయింప బడవు. ఉపాహార గృహములందు మాంస శకలములు 5 అవున్సుల కంటె హెచ్చుగ నీయగూడదని డెవలప్మెంట్ ప్రభువు పకటించెను.

అయిర్లండు విషయము.

లండను, మార్చి 22:— అయిర్లండు విషయమున పరిష్కరించుటకు మరొక ప్రయత్నము చేసెదమని బోర్డరు గారు నడిపిరి.

బిక్సీరు మహారాజుగారు.

లండను, మార్చి 23:— నేడు మహారాజుగారు సార్వభౌమ దంపతులతో విండాం గించిరి.

బొగ్గుగనులు.

లండను, మార్చి 22:— ఎగుమతి దిగుమతుల నియమించుటపై బొగ్గుగనులపైన వ్యాపారసంఘమువారి రోగయధికారిని నియమించిరిని రాబర్ట్స్ గారు చెప్పిరి.

జాతీయ సేవ.

లండను, మార్చి 22:— జాతీయ సేవకు 157323 రు తయారుగా నున్నారనియు వీరిలో 6 గమునుండి జాతీయముఖ్యతకు పాటు పడెదరనియు డెక్లరేషన్ గారు చెప్పిరి.

టడలు.

లండను, మార్చి 22:— 300 యెడలు తయారైనవియు వీరిలో 9 కములు లన్నవియు, వేగము మొదలగు విషయములు తనకు తెలియవనియు థిజ్ మనగారు చెప్పిరి.

భారతదేశము చేసిన యుద్ధసహాయము.

లండను, మార్చి 22:— కామన్వెల్థ్ లో భారతదేశము ఒకప్పుడు ఆర్థిక సాయమును ఆధికార పూర్వకముగా స్వీకరించవలెననుతీర్మానమున ఉపపాదించుచు భారతీయులు స్నేహభావముతో గావించిన ఆర్థిక సహాయమును ఆందోళన కృతజ్ఞతా పూర్వముగ అందుకొనెదరని నేతనమ్ముచుంటిని ఛెంబల్లెను గారు నడిపిరి. ప్రస్తుతముందు రణరంగముందు తీవ్రముగ పోరుచున్న మాడులక్షల వైద్యముల నభినందించి భారత వైద్యములు గావించుచున్న మహోపకారములను గూర్చి ప్రస్తావించి ఆంగ్ల హిందూ సేనాధికారులు వైద్య విషయముందు జేయుచున్న ఘనసహాయమును బ్రశంసించి సామ్రాజ్య సేనలను అసమానమైన ఉదార భావముతో పని చేయుచున్న హిందూదేశ రాజులను ఛాంబల్లెనుగారు చాల క్లాఫించిరి. యుద్ధ మారంభమైనది మొదలు భారతదేశ ఆయుధ సామగ్రి మూడింతలు వృద్ధి గాంచినదనియు ఫిరంగి తూటాలు 12 రెట్లు అధికమయినదనియు పలికి కార్మికపటాలములను గూర్చియు, మోటారు సామాను సప్లయిని గురించియు భారతదేశము సప్లయి చేసిన మందు గుండు విషయమును గురించియు చాలవరకు ఛెంబల్లెను గారు ప్రస్తావించిరి. సామ్రాజ్య విజయమునకై భారతదేశ సంస్థానాధీశ్వరుల సహాయముతో ఇండియా దొరతనమువారు చేసిన యుద్ధ సన్నాహములు ఆపారమైనవని ఒత్తిపలికిరి. హిందూదేశభందు జర్మనులు గావించు కుట్రలు ఎన్నటికైన వెల్లడి కాక మానవని ఛెంబల్లెను గారు నడిపిరి. మొదటి నుండియు ఇండియా దొరతనము వారును భారతీయులను ఆర్థిక సహాయముచేయ నుద్ద్యక్తులుగా నున్నారనియు భారతదేశ ఆదాయమందు కలిగిన విచిత్రపు అభివృద్ధిని గురించియు మారుదల సంస్కరమున కలిగించిన ఏర్పాటులను గురించియు ఒత్తిపలికిరి.

ఇండియా దొరతనమువారి వ్యయమునకు కొత్తగా విధింపబడు పన్నులగా నన్న దనిరి. 160 కోట్ల ఋణసందర్భమున ఈ ఋణ విషయమును యుద్ధము ముగించువరకు వాయిదా వేసినచో యితగా ఉత్సాహముతో కార్యముల సమకూర్చిన భారతీయు లందరు విషాదము మొదెదరని తమ అభిప్రాయమని ఛెంబల్లెనుగారు తెలియజేసిరి. కాబట్టి ఈ విషయమై కొంచెము సానుభూతిని కనపరచి సంబంధిత భావము లేకుండ పని చేయవలయునని సభ వారిని కోరిరి. కాలము మారకుండినచో వెనుకటి వ్యవస్థగము వారి తీర్మానమును మార్చి యుండమని పలికిరి. భారతదేశ ఆర్థిక సాయమును నిరాకరించ వచ్చును. కాని దానిని కుటిలభావముతో ఊహించ కూడదని ఛెంబల్లెను గారు నడిపిరి. దీనిలో కొంచెము భాగము మాత్రమే ఆంగ్లీకరించెదమని చెప్ప కూడదు. తమజీవితమునకే భంగముకలుగునని లాంకామైరు పార్లమెంటుకు సంఘమువారు చేసిన విజ్ఞప్తిని వారు ఉపపాదించిన కడపటి సవరణకును కొంచెమయిన సంబంధము లేదనిరి. వారు కోరిన రీతి ధర్మ నెచ్చించినచో వారికిగల కష్టము తెప్పి ఏ కారణముచేనైన ఈపన్నులను లంకామైరు పార్లమెంటుకు సంఘము వారికి నష్టము సంభవించినను వారు భయపడుచున్న నష్టము వంటి దేదియు రాజాలడు. ఇండియా దొరతనమువారి విషయము నజేసినదంతయు భారతదేశమునకు ఎగుమతి అయ్యెడు ఇతర బ్రిటిషుగరులకును లంకామైరు నూలుగురులకును ఒకేవిధమైన ఏర్పాటు చేసిరి గాని వేరొకటికాదు. భారతదేశమందున్న ప్రతి ఆంగ్లేయునకు లంకామైరు వర్తకముతో సంబంధము న్నది ఉండియు కూడ ఎవరును రాజప్రతినిధిగాని అభిప్రాయమునకు ఎవరు చెప్పజాలరై. ఈ మార్పు భారతీయులకును మనకును అన్యోన్య మైత్రిని కలుగజేయును. లంకామైరు పార్లమెంటుకు సంఘమువారు తమ భయములను మానుకొని ఉత్సాహముతో పని చేయవలయునని తెలిపిరి. ఇంత గమన నిమిత్తము సానుభూతితో పనిచేయుచు మహోపకారమును గావించుచున్న భారతదేశ వర్తకులు ఈ పాటి లాభములకు నోచుకొనలేదా? తగదా? అని అడిగిరి.

ఆస్పిర్మిత్తు గారికి విజ్ఞాపన

ఎంత మాత్రమును ఈ పన్ను విషయమై వెనుక తీయ కూడదనియు మీరు కూడ సానుభూతిని చూపుచు ఈ పన్నును అనుబంధానికి తెచ్చి ఇదేమకు తమకు వర్తక సందర్భమునచాల అన్యాయమును పక్షపాతిమును జరుగు చున్న దనిచింతించుండి భారతీయుల విచారమును మాన్పవలయుననియు ఆస్పిర్మిత్తు గారిని ఛెంబల్లెను కోరిరి. మనకు భారతీయులు ఆర్థిక విషయమున చేయవలసిన సహాయ మిది ఒకటి మాత్రమే గాదు. ముందు ఆర్థిక సందర్భమున మనము చేయు ఏర్పాటు లందు గూడ వారి ఉపకారము మనకు కావలసియున్నదని ఛెంబల్లెను గారు పలికిరి. వీరు ప్రసంగించు నపుడెట్టి యుద్ధదేశమును చూపలేదు.

ఆస్పిర్మిత్తు గారి అభిప్రాయము.

సామ్రాజ్య క్షేమమునకుగాను భారతదేశీయులు కనపరచిన అత్యంత ప్రేమకు సభవారందరను సర్వసామ్రాజ్యమువారి పక్షమునను భారతీయులకు వందన పూర్వకముగా కృతజ్ఞులని ఆస్పిర్మిత్తు గారు పలికిరి. భారతీయులు ఒకప్పుడు స్వాధీన త్యాగమును వారుచూపిన నిరంతర ప్రభుత్వము దేశవర్తమందు అసమానమైనది. వాటికవియేసాటి. కాబట్టి ఈ పన్ను విషయమై కొంతమంది అసంతృప్తిని కనపరచు తొందర కలిగించుట నుంచిది కాదు. ఈ విషయమై పూర్వపు దొరతనమువారి తీర్మానము యోగ్యమైనదని పలికిరి. సామ్రాజ్య జాతీయ ఐకమత్యము కలుగుట ముఖ్యసరము. దీని నిమిత్తము సేమ 2½ సెం|| లు పాటుపడితిని. తూర్పు ప్రపంచమునకు ప్రధాన ద్వారమగు బాద్షాదును ఆంగ్ల హిందూ వైద్యములు వశము చేపొనుటయే దీనివలన కలిగిన మంచి ఫలితమని ఆస్పిర్మిత్తు గారు నడిపిరి.

సంఘీ భావమునకుగాను దొరతనమువారు ఈ క్రింది తీర్మానమును అంగీకరింపవలెనని కోరిరి:—

“యుద్ధానంతరమున సామ్రాజ్యముయొక్కయు అంతర రాష్ట్రములయొక్కయు ఆర్థిక సంబంధమును గురించి చర్చించు నవసరమున నూలు సరకుల మీద పన్నును గురించి ఇండియా ఆర్థిక పత్రమునందు నూచింపబడిన మార్పులను

తిరుగ యోచించవలెనని ఈ సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా కోరుచుండిరి.”

భారతీయుల కోరికను గురించి ప్రధానమంత్రి గారి అభిప్రాయము.

ఈ విషయమును దొరతనము వారు యుద్ధమునకు ప్రధాన కార్యముగా యోచించుచున్నారని లాయర్ జార్జి గారు తెలిపిరి. భారత దేశమున సమరమునకు కలయు మనుష్యులకు సమకూర్చు వలెనని ఇంగ్లాండు దొరతనము వారు కోరిగా భారతదేశమందు దొరతనమువారు శ్రద్ధగ పని చేయుచున్నారనియు వైద్యము కూర్చుటలో విశేష కార్యభారమును భారతీయులు వహించ వలెనని దొరతనము వారు కోరుచున్నారనియు నుడిపిరి.

భారతీయులతో సఖ్యపడి వారిసానుభూతిని, వారి కార్య సహాయమును బడయుటకై దొరతనము వారు ఆతురతతో నున్నారు. తాము ప్రస్తుతము దింగ్లాండులోనున్న భారతదేశ ప్రతినిధులను చూచితిమనియు బ్రిటను దేశమునకు కుడి భుజముగ నే సమరము చేయ నిశ్చయించు కొన్న భరితభూమి ఉత్సాహమును వర్ణించుటకును యూహించుటకును అలవి కాదనియు లాయరు జార్జి గారు తెలిపిరి. భారతదేశమంతయు దిగ్విజయమున కధికోత్సాహోద్రేకములతో నున్నది.

మనమందరము సఫలముగ కార్యమును సాధించగలము.

లంకామైరు పార్లమెంటుకు సంఘమువారు పశుచున్న భయమంతయు అతిశయోక్తిగనున్నది. అది నిజమే అయినచో సామ్రాజ్యమున కంతయు ప్రధాన ద్రవ్యముగనున్న వారి వర్తకమును భారతీయులకు ఉపకారము చేయుటకుగాని తదితర సామ్రాజ్య భాగములకు లాభముకలిగించవలయునను నుద్దేశముతోగాని పాడుచేయుటకు దొరతనము వారెన్నడు సమకట్టరని తెలిపిరి. లంకామైరు పార్లమెంటుకు సంఘమువారి ప్రతిఫలతో ప్రస్తావించిన నపుడు ఆస్పిర్మిత్తు గారు తెలియజేసిన అభిప్రాయమునేతాను కూడకలిగియుంటినియు నామదానినే అంగీకరించి తానుపాదించిన నుద్ద్యక్తుడనైతి ననియు లాయరు జార్జి గారు తెలిపిరి.

మనఃపూర్వకముగ నొసంగిన ఈవి.

భారతీయులు 150 కోట్లరూప్యములను తమంతట తామే మనఃపూర్వక గెచ్చిరి. ఇండియా దొరతనమువారి ప్రోత్సాహ మేమియు లేదని బోనగ్లా గారు పలికిరి.

మెసపొటేమియాలోనున్న భారతీయ సేనలు.

పూర్వము మెసపొటేమియాలో రోల్స్ యిర స్థానముల నన్నిటిని తిరుగ స్వాధీనము జేసికొన్నట్టియు తూర్పు దేశమందు తురుష్కధికారమును నీట కలిపినట్టియు వైద్యము లన్నియును భారతీయ పటాలములే అని ఛెంబల్లెను గారు నడిపిరి. గల్లిపోలీ సమరమందు 16 వ పటాలములందున్న సేనలు లంకామైరుపునలియరు సమానముగపోరిని స్థాపకము జేసిరి. జర్మను కుట్రలు అనుగంటునటులు చేయు దొరతనము వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడిన భారత సంస్థానాధీశ్వరులకు ప్రజలకు మిక్కిలి కొనియాడిరి. హిందూదేశపు సహాయులను సంభవించిన అల్లరులను గూర్చుకుండ ముచ్చటించిరి. గోధుమ పంటకాలమందు హిందూదేశము నుండి 50 లక్షల రూప్యముల విలువగల సరకుల ఎగుమతి చేయబడెననియు నెల 1 కి 30 లక్షల రూప్యములు ఖరీదు చేసెను సరుకు పై పోరుచుండెననియు తెలిపిరి. పూర్వపు దొరతనమువారి తీర్మాన కాలమందు ఇండియా దొరతనమువారు ఎక్స్ యిజు పన్ను లేకయే నూలు సరకులపై పన్ను హెచ్చించి కోరిరనియు చిట్టచివరకు ఎక్స్ యిజు పన్ను లేకుండ చేయవలయునని ఇండియా దొరతనమువారు కోరిరనియు ఛెంబల్లెను గారు ప్రస్తావించిరి. వారి కోరిక తమ ఆర్థిక పత్రమును సరాసరిగ జేసి కొనుటకు గాని సామ్రాజ్యసాయముకోరకు గాదు. ఇందుచేతనే ఈ విషయము వివాదాత్మకమగుటచే ఇండియా దొరతనము వారు దీని నిపుడు చర్చింప కుండుటయుక్తమని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు తెలిపిరి. హిందూదేశ కర్మాలములందు పనివాండ్ర స్థితిగతులను గురించి లంకామైరు పార్లమెంటుకు సంఘము వారడిగిన ప్రశ్నకు ఇండియాలోగాని ఇంగ్లాండు నందు గాని కర్మాలయ శిక్షణమును గురించి నిష్కన్నగా ఎట్టి తీర్మానమును తెలియ లేదనియు దానిని తమ నూలు సరకుల మీద విధించిన పన్నులకును ఏవిధమయిన సంబంధము లేదనియు ఛెంబల్లెను గారు తెలియజేసిరి.

సమయోచిత తీర్మానము.

భారతీయులు యుద్ధము నిమిత్తము చేసిన అగమ్య సహాయమును పాటించి వారిని సహాయముగ కోరుగు వలెననియు వారికి లాభకరముగ నుండుటకుల పూర్వమును పాలించవలెననియు వారి క్షేమము మన క్షేమముగ నుండుననియు

వలెనియు ఇది సామాజ్య హితమునకు హానికరము ప్రభుత్వము వ్రాసియున్నది. భారతదేశ పాలన విషయమున 5 విధముల కుట్ర భావము ను నడుచుచున్నాడను. ఇట్టి సంకల్పము ననుసరించి అధికారము నకును నున పరిపాలనకును ఏ విధమున సంకల్పముగా నట్టియు భారతదేశమునకు హానికరముగా నుండునట్టియు నిజముగ లంకామైదవ వారికి ఎట్టి నష్టమున కలిగించ జాలనట్టియు ఈస్వల్ప ఉపకారమును భారతీయులకు ఏల నుండు చేయరాదు! అని నడిచిరి. ఎక్కువగా పన్ను ఉండవలెనని ఎక్కువ చెల్లించునందగ వికలము కాన్పించు ప్రభుత్వము నుడివిన సంకల్పము 1895 నుండి 20వ తేదీన 'క్వెట్టెంట్' యూనియన్ నిర్మలు ఎక్కువగా పన్నుండవలెనని కోరినపుడు వారిని వింటిమి అట్టి ప్రభుత్వము చరిత్రలో విషయములను సృజించుచున్నది.

విరుద్ధము

లండను, మార్చి 25:—యంగ్లండులో బాగుగ పని చేసి నందుకు మేము జనుల నో హౌస్ విల్స్ గారికి లెక్కపెట్టు జాగ్రత్తగా చూచుచున్నాము. లెక్కపెట్టు విషయము అలెక్జాండరు కార్, విల్లియం మార్షల్ గార్లు మేజర్ జనరలు బిరుదు ములును ఆర్థిక పని, జాబ్ మోరెగ్ గార్లు కె. సి. బి. బిరుదు ములును యిచ్చబడినది. బ్రెగ్డల్, జనరల్ విల్లియం థామస్ గారికి కర్నల్ పుల్లెక్ గారికి సి. బి. బిరుదు మిచ్చబడినది. కర్నల్ ఎడ్వర్డ్ క్లిఫ్ విల్లియం గారికి సి. యం. బి. బిరుదు మిచ్చబడినది. ఇంకా నేనెల కనేక బిరుదులు లియ్యబడినది.

“మోరీ” నౌక యొక్క ప్రారంభములు.

లండను మార్చి 25:—జనవరి 17 తేదిన మోన నౌకచే ముంచబడినది తెలియజేయబడిన నౌకలెక్కా ఈ క్రిందినాకలు గూడ ముంచబడినవి. బ్రిటిష్ వారి “ఫ్రెంచ్ ఫ్రీమ్” “ఎడ్వి” “బ్రేక్ నాక్ మెయర్” “నోడెక్” “కేరెక్” “ఎస్కూర్” “దాన్” “ఒటన్” “డెమిటర్” “గర్నల్ రిజ్” నాన్వే వారి “ప్లాట్” సెంటిఫైడ్ వారి నౌకలు ముంచబడినట్లు తెలియుచున్నది. వైని కెస్టబడిన వారిలో కొన్ని నౌకలముగా బయలుదేరిన నౌకలు మోరీ నౌక 12310 టన్నులగుల 22 స్టీములగుల 5 నౌకలగుల ముంచి 593 మంది శత్రువులను పట్టుకొనిరి.

గ్రామము

గ్రామములు పూర్తిగా నాశన మగుట.

లండను, మార్చి 23:—మేము పోయిన ప్రతి గ్రామము నను శత్రువులు ఇండ్లకన్నీటిని నాశనము చేసిరి. ఫలకృష్ణములను గూడ పడగొట్టిరి. కలెక్టరులను పగుల గొట్టిరి. జర్మను వైకిల లిండి చాలసామగ్గానుండెను వైనికోర్కొనుల లిండి లంత కంటె కొండెము బాగుగా నన్ను చనియు గ్రామములు చెప్పిరి. సెల్లీ యిన్న గ్రామములలోని ప్రజలు మల మల మారుచున్నారు. ఆహారముకేక యవములు శత్రుకస్తిప్తయై యున్నారు. ఇండ్లు నాశన మైవది. గ్రామములు ఏడాదినుండి పాలవుత్రో ఎరుగరు. కెట్టెంబు సెలనుండి ముందుగూడ లేకు. అమెరికావారు పండిత గర్వములో జర్మనులు నాలుగవ వందలగూడ ప్రజల కెన్నకు వియ్యలేదు. అని విశేషమును తెలిపెను.

బ్రిటిష్ వారి పురోగమము.

లండను, మార్చి 25:—యంగ్లండు యంగ్లండు కల్పించుచున్నది. ఇది శత్రువులకు మాకును సమముగానే అభ్యంతర కాకిగా నున్నది. వారు ముమ్మలను చూడ జాలకున్నారు. మేము ఆగ్రానుకు దక్షిణమున 20 మైళ్ల దగ్గరనుండి టీను మైగానును ముందుకు పోవుచున్నాము. సెంటిక్వింటు ను 5 మైళ్లలో మా ఆస్థులు శత్రువులను సమీపించిరి. శత్రువులు తీవ్రముగ నెదిరించిరి. మేము పెద్ద ఫిరంగులను తెచ్చుచున్నాము. నిన్ను మేము బ్యాండ్లు తెచ్చి కాంబ్రే ను ప్రవేశించి ఈ ప్రాంత కుత్తమున 4 మైళ్ల యందున్న స్థానము వరకును పోతిమి. పరాసు వారు యవములను ఆయుధ నిర్మాణమును నియోగించ నీలుకేరంద జర్మనులు చాలమంది జర్మనులను ఎత్తుకొని పోవుచున్నారు. పర్వ నాశనము చేయుచున్నారు. జర్మను సేనలో న సంపృక్తి బలముగ నున్నది. సేనల కాపాడ పదాధిపతులు లేవు అని పట్టుబడిన వారు చెప్పిరి అని బ్రిటిష్ వారు ప్రకటించిరి.

రోడ్డు గండ్లు కొట్టబడినది. పురవ్యారముల యొద్ద గండ్లు ప్రేల్చి ఆభారములు కావించిరి. రోడ్ల ప్రక్కలనున్న పెద్ద పెద్ద మూలలను పడగొట్టి రోడ్లకడ్డముగ పడవేసిరి. డొలను కుత్తమున సోము పియనులకు మధ్య పోరు జరిగినది. శత్రువులు తలపడి యోడిరి. పియికి దిగువను శత్రువులు పూర్తిగా నోడిరి. మా సేన ఎయిలెటి నదిని దాటెను. మా ఫిరంగులు శత్రు సేనలను చాల చీకాకుపరచెను. జర్మనులు వదలెను తావులను వారు చేసెను దురాగతము లపరిమితముగ నున్నది. హామలో జనరలు నైకు ఒక గృహమున నివసిండుచుండి ఆయింటిలోని సామాను లన్నిటిని తీసికొని పోయెనని పరాసువారు తెలిపిరి.

శత్రు సేన.

లండను, మార్చి 22:—సెంటిక్వింటినుకు పడమటను ఆగ్రానుకు దక్షిణమునను శత్రువులు ధయ్యముతో నెదిరించుచున్నారు. ముందుకు పానులనల్ల మేము ముందుకు పోను నీలులేక పోయినది. ఆగ్రానుకు ఈశాన్యమున జయప్రద మగు దండయాత్రను నల్పితిమి. శత్రువుల కనేక నష్టములు కలిగినది. యెచ్చెను కుత్తమున శత్రువులు మాకందకముల నైపదగా వారిని పాదగోలితిమి. తెచ్చుకు నైరతిమాలశత్రువులను మాఫిరంగులు మరల్చినది.

జర్మనుల దురాగతములు

పారిసు, మార్చి 23:—చానీలో నున్న 2000 ఇండ్లలోను 1800 ఇండ్లను వారు తగులబెట్టిరి. గొప్ప గొప్ప మంది రములు ధ్వంసమైనవి. 14-60 మధ్య వయసు గల పురుషుల నందరిని పట్టుకొనిపోయిరి, స్త్రీలను బిడ్డలను 14 వాడలలోని వారి నందరిని ఒకచో చేర్చి వారిపై ఫిరంగులను గురిపెట్టి కాల్చిరి. వారు నూతులలో విషము కలుపుచున్నారని గూడ స్పష్టమైనది.

విమానములు

పారిసు, మార్చి 23:—కెంబెరుగారి కుమారుని విమానముగూడ నేల గూల్చబడినది పరాసువారు ప్రకటించిరి.

శత్రువులు తలపడుట

లండను, మార్చి 23:—ఆట్రెంపను గ్రామమునంద శత్రువులు తలపడగ మేము నూరాకోరువరకును తరిమితిమి. సోము ఓయిజులకు మధ్య ఫిరంగులను కాల్చిరి. రెండు పరాసు సేనలు విడిపోవగ శత్రువులు చుట్టు ముట్టిరి గాని పరాసు వారు తీవ్రముగ పోరి రాగలిగిరి. శత్రువులలో చాలమంది హతులైరి. ఒక విమానము నేలగూల్చబడినది. అని పరాసు వారు ప్రకటించిరి. సోము ఓయిజులకు మధ్య పరాసు సేనలు తీవ్రముగ పోరినవి. శత్రువులు చాల వెనుకకు తరుచుబడిరి. జర్మను లాతావును జలమయము గావించిరి. లాఫీరీపట్టణము నీట మునిగినది. అయిలెటినదిని మా సేన చాటుచున్నది. మా సేన మాగ్నిరసువరకును పోయెను.

సెంటిక్వింటు లాఫీరీలమధ్య తీవ్రమగుపోరు ప్రారంభమైనది. పరాసు వారు శత్రువులను తరుముచు నదిని దాటిరి. జర్మనులు ఎదురు తిరిగి పరాసు వారిని క్రూరముగ హత మొనరింప యత్నించిరి. పరాసు వారు చలినక శత్రువులను తలపడిరి. త్వరలో బహిరంగ యుద్ధము జరుగును. ఆంగ్ల పరాసు సేనలు తలపడి పోరగలవు. సెంటిక్వింటును కాల్యలయొద్ద మేము ముందుకు పోతిమి. సోము కుత్తమున మేము శత్రువులను సావీకారవరకును తరిమితిమి. అచట శత్రువులు తలపడి తీవ్రముగ పోరగ మా సేనలు వారిని గ్రాండు సిరాకోరు గిబారుకోరులవరకును తరిమెను. మేము ఓయిజీ పశ్చిమతీరము నాక్రమించితిమి. లాఫీరీ కోటలలో రెండు మా వశమైనవి. దక్షిణమున చాలా గ్రామములను మే మాక్రమించితిమి. జర్మనులు సోయి సన్నాహిద గుండ్లను వదలిరి. ఒక జర్మనువిమానము మావశమైనది. శత్రువులు నిన్ను తీవ్రముగ నేల తలపడిపోతెలుపజాలకున్నారని పరాసువారు వ్రాసిరి.

పరాసువారి యుద్ధనావ ముంచబడుట

పారిసు, మార్చి 25:—19వ తేదీన మధ్యధరాసము ద్రమున డాక్టర్ అను యుద్ధనౌకకు రెండుగుండ్లు తగిలి అగ్లగంటలో మునిగిపోయెను. 806 గురుకక్షింపబడిరి. 296 గురునిగిపోయిరి. లండను, మార్చి 22:—మార్చి 18 తేదీనో నంతముగు వారమున పరాసు రేవు పట్టణములకు 100 టన్నులకు వైన

బరువుగల నౌకలు 920 వచ్చి 914 మరల పోయినవి. 1600 టన్నులకు వైబడిన నౌకలు 6 ను లోబడిన నౌకలారు. ముంచబడినవి. 15 చేపలుబట్టు నౌకలు ముంచబడినవి. రిసౌకలపై గుండ్లు ప్రయోగింపబడి నిష్ఫలము లైనవి.

రుస్సా

రస్సావారికి తంతివార్త.

లండను, మార్చి 22:—రస్సావారి నూతనప్రభుత్వము సామాజ్యమున కంతయు తృప్తికరముగా నున్నదని లాయిడ్ బార్ని గారు రస్సా ప్రధాన మంత్రిగారి క్రిందివార్త నంపిరి. “2¹/₂ సంవత్సరముండి రస్సా సేనలను బారుగానుచు చేసిన సాయమును మేము కొనియాడుచున్నాము. నూతనప్రభుత్వము మాకంతకన్న సాయము చేయ గలదనియుచున్నాము. యుద్ధము ప్రజల కందరికిని సుబంధించిన దనియు జర్మనువారి సేనాధిపత్య నేటితో నశించుననియు నూతనప్రభుత్వము తెలియజేయుచున్నది. నూతనప్రభుత్వములన రస్సా వా గందరును యుద్ధము తుదముట్టు నంతవరకు పోరాడి సోదరభావమును శాంతిని కలుగజేయుచునని తెలపెదము.

సేనాధిపతులు క్రొత్త ప్రభుత్వము నభివ దించుట

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 21:—నూతన ప్రభుత్వము నభివదించుచు శత్రువుల నడుగుంట జేయుచున్నది సేనాను లందరు పైనికులతో చెప్పిరి.

రాజ కుటుంబమువారు వకులగుట.

రాజకుటుంబము వారందరు నూతన ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞల శిరసావహితు మని చెప్పిరి.

గ్రాండుడ్యూకు గారికి వీడుకోలు.

ట్రెస్నిన్ నగరమున పైనికులును ప్రజలును గ్రాండుడ్యూకు గారికి వీడుకోలు పత్రము నొసంగిరి. యుద్ధానంతరము తనచిన్న సంస్థానమునకు వచ్చెదనని గ్రాండు డ్యూకు గారు చెప్పిరి.

రాజకీయ విషయ శిక్షితులు.

పైనిరీయాలో విడుదల చేయబడిన రాజకీయ విషయ శిక్షితు లందరు చటాపురము చేరిరి. వీరిలో క్రింది వహించిన మెరియా స్పిరిడోయాగారికి స్వాగత మొసగబడినది. ఈ మెను భుజములపై నిడుకొని బ్యాంకు వాయింపుచు నూరేగించిరి.

ప్రస్తుతము బంధించబడిన వారిని పాత చట్టముల ప్రకారము విచారించుచు చున్నారు. వీరి నెవ్వరు కాని చూడగూడదు. వీరి జాబులన్నియు పరీక్షింపబడును. మంత్రివదని నుండి తొలగింపబడిన వారుతమ యుదువుల ధరింప వచ్చును. వీరాత్మహత్య చేసుకొనకుండ కావలికాయచున్నారు. వీరిని జ్యూరీవారు విచారించెదరు. మరణశిక్షకొట్టి నేయబడినది. రస్సానుండి విదేశీయులకు పోయినవారు స్వదేశమునకు గోరనపో వారికి దొరతనమువారు వైకమిచ్చెదరు.

హెచ్చరిక.

ఆంధ్రపదం, మార్చి 22:—యుద్ధకాలమున జగ్జనీలో కూడ నిట్టి బాధలు జరుగు నని వార్తలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

విప్లవము.

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 22:—విప్లవము దై నయున్న మనియు నూతన ప్రభుత్వమున కందరు లోబడ చలసినదనియు హోలీ వైనద్ వారు దేవాలయముల కన్నిటికిని వర్తమాన నంపిరి.

బోనగ్రాగారి ప్రసంగము

లండను, మార్చి 22:—డ్యూమా కథిందన పత్రము నంపుచు రస్సాలో నీ పదమూడుదినములు పరాసువారి విప్లవము జ్ఞాప్తికి దెచ్చుచున్నవని బోనగ్రా గారు చెప్పిరి. తొందర లింకను. శాంతించుచున్న శత్రువు నాశన మొనరించి స్వదేశమున స్వేచ్ఛ నిచ్చుటకై యేర్పడిన ప్రభుత్వము నభినందించుటలో పాగ్ల మెంటువారు ఆలస్యముచేయుగూడదు. నూతన ప్రభుత్వ మిట్టి దని చెప్పటకు వారికి నీలులేక పోయినను జన్మమువలన గాజస్థానము నలంకరించిన బారుగారి విషయము సంతాప కరముగా నున్నదని. ఆస్పిర్తు గారి తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు చెప్పిరి. “రస్సాలో ప్రజల కిష్టమగు ప్రభుత్వము స్థాపనమైనందులకై పాగ్ల మెంటు వారు రస్సా నభినందింపవలెను. నూతన ప్రభుత్వ భారము వహించు వారందరు యోధు గలిగియుండు రని తలంచెదను. మిత్రమండలి వారి నమ్మకమును దృఢపరిచి శత్రు నాశనమునకై పాటు పడదురుగాక.” బాతీయుల తరపున డెవ్విక్ గారును, పారిశ్రామికతరపున వార్డిల్ గారును తీర్మానము నామోదించగా సభ్యు లందరు నోపస్కొనిరి.

ఆంధ్ర పత్రికాభిప్రాయము.

లండను, మార్చి 24—ఆంగ్ల దేశపు ప్రతికూల రష్యా దేశపు పరివర్తనమును ఆపారమువఱకు ఆమోదించెను. “రష్యా దేశము దీర్ఘాయువుతో నుండుగాక, రష్యా ఏకజాతీయతను బడసిన దను” ఖచ్చితముగా పత్రికలందు వ్రాయబడిన ప్రధాన వ్యాసములు ఈ సంతృప్తికిని, జర్మనులకు కలిగిన ఆశాభంగమునకును దృష్టాంతరములుగా కనబడుచున్నవి. ఈరష్యా పరివర్తనము రష్యావారి సామర్థ్యమును జర్మనులకు తెలియజేయుచున్నది. పాపము జారు గారి మాట తలచుకొని నంతమాత్రమున మనసు నీరగుచున్నది. గొప్ప వైఫల్యమును జేసినామనియు నైయుండి ప్రజలకు ప్రభువుగానుండి వారిసామర్థ్యాన్ని పొందగలచాక చక్రవర్తియను నీతిబలమును కలిగియుండనందులకు కడు చింతించుచున్నాము. అని పత్రికలలో వ్రాయబడినది.

జారుగారి భార్యను ఖయిదిగా జేయుట.

లండను, మార్చి 24—జారుగారికి మునుపటి రాజ్యాంగ సౌకర్యములు లేవనియు ఆమెకు స్వేచ్ఛాభంగము కలిగినదియు వెట్రోగ్రాడు పేనాని జనరలు కార్ని రావుగారి ప్రభుత్వమున తెలియజేసినవారు. ఇదంతయు ఇరాకొని కొనెలో జరిగిన విషయము. స్వచ్ఛందపులను ధరించిన జారుగారు జనరలు కార్నిలావుగారు దయచేసిన కార్య మేమియును యడిగిరి. ఇప్పుడు క్రొత్త దొరతనమువారు చేసిన తీర్మానమును తెలియజేయుటకై ఏలించితి నని జనరలు కార్నిలావుగారు బదులినిసంగిరి. సావధాన చిత్తురాలైన వివేకము చెప్పడని జారుగారు పలికిరి. తదనంతరము జారుగారికి స్వాతంత్ర్యము తొలగింపబడెననియు ఆమె ప్రాసాదము చుట్టుకొనలికాయుటకు క్రొత్త పట్టులను వేసి ప్రాతకావలి సిబ్బందిని తొలగించితిమనియును సూత్ర ప్రభుత్వమువారు వ్రాసిన ఆజ్ఞాపత్రమును చదివి వినిపించిరి. తత్సందర్భమున ప్రాతపరిచయముగల నౌకరులను ముఖ్యముగా జారుగారిని కాపాడుచున్న సార్వేంటు జేర్లెరికో గారిని తనకొలుపుచుండి తొలగించవలదని జారుగారు కోరిరి. ఆమెకోరిన ప్రకారము చేయ నధ్యంతరములేదని జనరలు గారు చెప్పి యింటికిపోయిరి.

రష్యావారి వార్త.

లండను, మార్చి 23—లిడా ప్రాంతమున నిక్కుసోగో లోనియిన కందకములను మేము మరల వశపరచు కొంటిమి. వేడిని- హట్టులనుండి శత్రువులను తరిమితిమని రష్యావారు ప్రకటించిరి. సల్కను చవనికుల మధ్య మేము 23 మైళ్లు తూర్పునకు పోతిమనిరి.

ఇటలీ

వాణిజ్య నౌకలు

లండను, మార్చి 16—అంతర్జాతీయ బాధనుండి తప్పించుకొనటకు వ్యాపార నౌకలపై ఆయుధము లండవలయునని ఇటలీ నౌకాలయ మంత్రిగారు చెప్పిరి. ఇటలీవారు తమ వ్యాపార నౌకలపై ఆయుధముల నిడి మధ్యదరా సముద్రము నంతయు తమ నౌకలతో నింపివేసిన యెడల శత్రువుల నౌకలు పోవుటకు సాధ్యపడదు.

ఆస్ట్రేలియా

నవ్వ పరిహారము.

అడిమెంసు, మార్చి 22—జర్మను లక్రమముగా నాశనముచేసిన నౌకల కన్నీటికి టన్నుకు కొంతవైక మిచ్చునట్లు జర్మనీవారి కనుగొనవలసిన దనియు, న్యూజిలాండునకు, ప్రజాసౌఖ్యమునకు నష్టము కలుగునని పసిఫిక్ సముద్రములోని జర్మనుభూములను విడువగూడదనియు ఆస్ట్రేలియా వ్యాపార సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

బాల్కను

మొనాస్టరు ముట్టడి.

కార్పా, మార్చి 23—బల్గరులు వెనుకకు పోవుటకు ముందు 18-19 తేదీలకు మొనాస్టరుపై 600 విషగోళముల వదలిరిని సెర్వియావారు తెలిపిరి. బల్గరుల దురాగతములు. మెసిడోనియాలో బల్గరులు మితిమీరిన దురాగతముల నొసరించుచున్నారు. చాలమందిని హతము చేయుచున్నారు. ప్రిలిప్ కరచేయులో ప్రవేశించిన మొదటిగోజులలో 104 గురిని సంపిరి. ధనికులను సంసారులనుగూడ దోచుకొనుచున్నారు.

జర్మనీ

మొలనౌక.

ఆమెన్టరుడం, మార్చి 24—ఈనౌక రెండవసారి అట్లాంటిక్ సముద్రమున తిరిగి సురక్షితముగ వచ్చిచేరినదని బెర్లిను నుండి తంతివార్త వచ్చినది.

కెయిజరు కొడుకు.

లండను మార్చి 23—ప్రిన్సుక్రేడ్రీక్ క్రాలుగారు విమానములో మిత్రమండలి సేనినిగాగా పోయిరి. మరలనిలుచేరలేదని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

కలకలలు.

ఆహారపదార్థములు లేనికతననునే బెర్లినులో కలతలు కలిగినవి.

ఆహారపదార్థము లధికముగ పండించవలెను. మన అంతర్జాతీయ చాలనప్రము కలగజేయుచున్నవని మన గర్భిత శ్రువకు లాయుడుజార్జి గారే చెప్పిరి. సాల్టుపెటరు లేనందున ముందు సంవత్సరముగూడ పంటపండదు. వర్షకాలము మరలకట్టుటకు ఆలోచన జరుగుచున్నది. శత్రువులు ఎల్లాలోచించినను మనము విజేతములతో వ్యాపారము చేయకమానమని జర్మను రాజ్యాంగసభలో హెయిసెల ప్రభువారు నుడివీరి.

జర్మనీలు క్రొత్తపంటలకధికసీలము నష్టకరము గాన కరువు తప్పదని ఆహారనియంత్ర నుడివెను.

నౌకాదళ నియంత్రయకు అడ్మిరల్ వారు హెల్మెజను హావుగారికి కెయిజరుగారు బిరుదును నొసంగిరి.

జర్మను పత్రికలు.

లండను, మార్చి 14—జర్మనుల పలాయనము చాలచిత్రము. హిండను బర్గారి ఏర్పాటు లెవ్వరును గ్రహింపజాలరని జర్మను పత్రికలు వ్రాసినవి.

కెయిజరు సందేశము

ఆమెన్టరుడం, మార్చి 24—ప్రాన్సుంగము చాల ముఖ్యమైన దని మీరును లండన్ద్రువుగారును నిశ్చయించితిరి. అని హిండెబర్గగారికిని మీ కుమారుడు చాల జ్ఞానునియముగ పోరినందులకు చాల సంతసించితి నని బవేరియా రాజుగారికిని కెయిజరుగారు తంతివార్త నంపిరి.

హానికరముగు సముద్రరంగము

క్రిస్టియానియా, మార్చి 23—నార్వేవారి ప్రదేశము తప్ప నార్వేకు తీరమునకును స్పిట్జ్బర్గ్ నకును మధ్యనున్న నీటిప్రదేశ మంతయు అపాయకరమని నార్వేవారికి జర్మను వారు తెలియజేసిరి.

జర్మను సేనాని

లండను, మార్చి 22—లెఫ్టెనెంట్ యునైట్డ్ లోనున్న జర్మను సేనాని రహస్యముగా పత్రికాధిపతుల కీ వార్త తెలియజేయుచున్నాడు. అంతర్జాతీయ విషయ మెట్లు ప్రకటించవలసినదియు తెలియజేయుచు పత్రికలలో జనుల యభిప్రాయము లన్నియు ప్రకటింపబడవలయునని వ్రాయుచున్నాడు. ఆమెరికావారితో స్నేహభావముననే యున్నామని వైకి చెప్పచు అంతర్జాతీయ విషయమై “క్రూరమైన” అనిమాటకు బదులు “అపారమైన” అను మాట నుపయోగించిన బొగుండునని తెలియజేయుచున్నాడు.

జర్మనీలో రొట్టెలు.

ఆమెన్టరుడం, మార్చి 23—జర్మనీలో ధాన్యముల నిలువ తక్కువగానున్నది. రొట్టెలమితి ఏప్రిలు 15 వ తేదీ నుండి తగ్గింపబడునని తెలియుచున్నది. పత్రికలు వీనిని గూర్చి వైద్యముగ వ్రాసినవి.

కెయిజరు

రాజ్యాంగ సభలో కెయిజరు హాలెగుగార్లే యుద్ధకారకులని సాంఘిక వాది హెయిసెల్మెగారు నిందించిరి. జర్మను ప్రభుత్వము వెనుకటి రష్యాపరిపాలనను వింటియున్నదనిరి. రష్యాలో జరిగిన అభివృద్ధియే జర్మనీలో కూడ జరుగవలెనని కోరెదననిరి. అధ్యక్షుడాతని మందలించెను. ప్రజల కాహారము చాల తక్కువ నున్నది. పనివాండ్లు తిండిలేక చనిపోవుచున్నారని సాంఘికవాదులు నుడువగ సభలో నాహారకార ముప్పిల్లినది.

ధనికులు కలుకుచు వైనికులకును బీదలకును ఎట్టి సహాయమును చేయుటలేదని పత్రికలు వ్రాసినవి.

బుణము.

బుణమునకు దేయియు లందరును ధన మొసంగవలెను. దానివలన మన పరువు దక్కను. లేకున్న శత్రువులకు దేశమును నాశనము చేయుదురని యుద్ధయంత్ర నుడివెను.

టర్కీ

అలేవియా స్థితి.

లండను, మార్చి 23—ఆరబుప్రముఖులు తురుష్కుల నెదిరించిరి. తురుష్కులు వివరములు తెలియుట కాధారము లేదు. వారి సేనలు మధ్య చిహ్నుబడినవని హెల్సరుగారు పార్లమెంటు సభలో నుడివీరి.

బాగ్దాదు విజయము

లండను, మార్చి 15—మీరు బాగ్దాదు నాక్రమించిరని విని చాల సంతసించితి నని జార్జి చక్రవర్తిగారు యాడుగారికి తంతివార్త నంపిరి. సర్వసేవకు తమతంతివార్త కత్తంతముదము నొందిరని మాడుగారు మరల తంతివార్త నంపిరి.

గాయములు తగిలినవారి ఉపశామము చాల బాగుగా జరిగినదని సర్ ఆర్థు లాల్ గారు తంతివార్త నంపిరి. లంకా పేరు వైనికులు బాగుగా పోరిన మాడుగారు తంతివార్త నంపిరి.

తురుష్కుల స్థానములు.

లండను, మార్చి 23—జర్జీనూ స్థానముల నుండి తురుష్కులను తరిమి కిరిండాదగ్గరనున్న అలీనాబాదాను కళ పరుచుకొంటిమి. 16 గంటలు పోరుబడినదని రష్యావారు ప్రకటించిరి. 17 వ తేదీని కెరిండా సూపర్ మైచి, తురుష్కులు వానిని దగులబెట్టిన వారు తెలిపిరి.

పారిశీకమునందలి స్థితి.

లండను, మార్చి 22—పర్షియాలో స్థితి యెట్లున్నదని యు పర్షియాలో ఆంగ్ల రష్యావైవిధ్య వ్యవహారముల కొరకు పర్షియా గాండ్ మేరీలపునర్వి ర్యాణము జరిగినగా ఆర్యమును పార్లమెంటు ప్రజాసంఘములో బ్రూకర్ గారు వడిగిరి. తురుష్కులు పారిపోవు చుంటుచే పర్షియాలో సాహస్యశితి గలుగగలదనియు, మిగిలిన విషయము లన్ని హాతి ఆంగ్లరష్యా దొరతనమువారు పర్షియా ప్రభుత్వము వారితో నాలోచించి జాగ్రత్తగా పని చేయుచున్నారనియు సెనెట్ ప్రభువుగారు చెప్పిరి.

అమెరికా

అమెరికానౌకను ముంచుట.

లండను, మార్చి 23—ఈనెల 21వ తేదీని జర్మనులు హెల్లాటును అను అమెరికా వారి నౌకను టార్పెడోతో కొట్టి ముంచిరి. నౌకలోని వారిని ముగ్గురు పడవలలోనికి దింపిరి. వానిలో రెండుపడవలు కనబడుట లేదు. బోయిలర్లు ప్రేలుటచే 14 గురు హతులైరి. వీనిలోని హతశేషులను 7 గురి నౌకనాక హేగునకు చేర్చినది.

అమెరికావారి నౌకపై బడుట.

ఆంస్టర్డం, మార్చి 23—హెల్లాటుక అను నౌకపై నూ నెయుండెను. ఈ నౌకపై జర్మనువారు రెండు పర్యాయములు గుండ్లు వేయగా నిప్పులుకొని స్త్రీయరు మునిగిపోయెను. 21 వందల మునిగి యుండవచ్చును. అప్పుడు నూర్గ వమెరికా వారైన మునిగియుండునని నౌకాధిపతి చెప్పుచున్నాడు. బ్రతికినవాడొకడు దుర జీవుడైను. రుకపడవలో కొద్దానును దురిముగ్గురును దురజేరిరి. 21 వందల హతమైన వారు తెల్పుచున్నారు. ఈనౌక అసానుకతకు ప్రదేశమునకు నాకహార్యమె సామంత్రము 8-15 గంటలకు ముంచబడెను. నౌకలో బాగుగ దీపములుండినవి. నౌకాధ్యక్షులు మధ్య హెల్లాటుక న్యాయార్థుని వ్రాయబడియుండెను.

జర్మనీలో యుద్ధము చేయువలయును

న్యూయార్కు మార్చి 22—జర్మనీలో యుద్ధమునకు లక్షణమే నిగవలసిన దనియు కార్లగ్రేవువారిండు నొప్పుకొనవలసిన దనియు నెడినకొ తోడలో 13 తేదీ నుండి మధ్యమునమావేమై తీర్మానించెరి. ప్రజా ప్రభుత్వముకర్త పోరినది యనుండిన రష్యావారు మొదలకు ప్రజా ప్రభుత్వములవారి తో కలసి జర్మనీవారితో పోరినచో మనము చాల ప్రమాదభుత్వ స్థాపకుల మగుచుండు అధ్యక్షులకు సూచుకొనగాను చెప్పిరి.

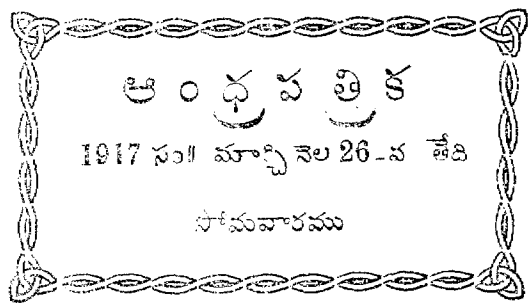
అమెరికా వైద్యములు కన్నీటిలోని అంబెయిగారి క్రింద రష్యా పరాసు శత్రువుల వారితో కల ప్రజాప్రభుత్వమునకు ధయంకర శత్రువులగు జర్మనులతో పోరుచుండిన నెంతయు బాగుగ నుండునని భేరు వైల్డుగారు చెప్పిరి.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మనవి.

ఆంధ్రపత్రిక 8-వ సంవత్సరాదిసంచిక ఏప్రిలు 'రెండవవారములో' తప్పక వెలువడును. కావున నాలోపుగ అవసరము లేనట్లు మాకు తెలిపిన వారికి తప్ప, తక్కిన వారందరికి, సంచిక కావలసి యుండినట్లుంచి సంచిక కిక్కుతుకు సంచిక నె వి. పి. గ నంపెదము. కావున వి. పి. మైక్మును పట్టింది సంచికను కైకొన ప్రార్థితులు. సంచిక యువనసరమని తోచినవారు, తమ యుద్ధేశ్యమును చూచు తెలిపి, వి.పి. ఖర్చుల నష్టమును తొలగింప ప్రార్థితులు. ప్రతిదినమునను 500 కంటె నెక్కువగ పోస్టుచారు తీసికొనరు. కావున ఆలస్యచయిన దని త్వరపడి యుత్తరములు వ్రాయకుండ ప్రార్థితులు. పత్రికాధిపతి.

విషయానుక్రమణిక.

స్వస్థాపన	2
వర్తమానులకు సంగ్రామము	
విశేష కంత్రి వార్తలు	3-4-5
ప్రధాన వ్యాసము	
సామ్రాజ్యశాసన సభ	6
వార్తలు-వాఖ్యలు	7
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	8-9-10-11-12-13
కంత్రివాద సంవత్సరస్వాగత గీతములు, స్వస్థాపనా కారణం	14
సామ్రాజ్య శాసనసభ ఆరుబంధము	

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

గత శనివారములో సామ్రాజ్యశాసనసభ మొక్క డిల్లీ సమావేశము ముగిసినది. ఈ సమావేశము యుద్ధప్రతినిధుల ననేకవిధముల ప్రముఖతను బడయగలను. సర్ విలియము మేయరు గారు క్రొత్త పన్నులను విధించుటయందు భారమును మోయగల వారిపై మోపి ప్రజల కృతజ్ఞతకు ప్రార్థితులై. యుద్ధమువలనను ద్రవ్యము నార్జించు వారు అధికమైన పన్నులను చెల్లించుట ధర్మము. ఆ ధర్మమాత్రమును గ్రహించి యుపరి పన్నును మేయరు గారు నిర్ణయించిరి. విదేశములనుండి వచ్చేను బట్టలపైన సుంకమును 7½ హెచ్చించుట కోశవ్యవస్థలయందు గమనింపదగిన ముఖ్యవిషయము. ఈ సందర్భమునందు ఛేబర్లెన్సు గారు సూచిమును హెచ్చు చేయుట ధర్మమనియును హిందూ దేశమున కీ విషయమును నిర్ణయించుటకు స్వత్వము గల దనియును నచ్చబెప్పుట యుక్తముగ నున్నది. రాజప్రతినిధి యుక్త యంత్రోపన్యాసము పాదరభావభరితమై యున్నది. నూటయేబదికోట్ల రూప్యములను యుద్ధవ్యయమునకై భరతఖండము నవర్ణించుట భారతీయుల త్యాగమునకు నిదర్శనమని రాజప్రతినిధి తెలిపిన భావముతో సకల జను లీ కే భవిష్యగలరు. త్యాగమును నిరాటంకముగ జేయవలసిన భారతీయులకు త్యాగస్వభావమును తెలిపిన నీవ్యవహారము శోభాయమానమై యుండును. యుద్ధము భరతఖండమునందు నూతన

పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు గారణంబైన దని రాజప్రతినిధి తెలుపుట శుభప్రదము. వ్యవసాయమునందును పరిశ్రమలందును భరతఖండము నకుగల యపారమైన యుత్పత్తిని నధికారు లిప్పుడు గ్రహించిరి. భారతీయులు పరిశ్రమాభివృద్ధిని గోరుచు వేలకొలది విన్నపములను పాలకులకు జేసిరి. కాని ప్రయోజనముగలుగ లేదు. కారణము పాశ్చాత్యపరిశ్రామికుల ప్రతిబాధకము. యుద్ధము యూరపు ఖండమునందలి పరిశ్రమలను చూపుచు మావినపుడు హిందూ దేశముయొక్క యుపయోగము బయటపడినది. పాలకు లిచ్చుమును మొదటనే గ్రహించి యుండిన గత సంవత్సరమునందు మెసపోటేమియా రంగమునందు పరాజయము గలిగి యుండను. స్వయంపోషణము గల భరత ఖండము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యపోషణమునకు సకల విధముల జాలియుండును. ఇప్పు డీ విషయమై విచారపడుట గతజలసేతుబంధనము. యుద్ధానంతరము బ్రిటీషు పరిపాలకులు షమ్ముఫర్డు ప్రభువు తెలిపిన భావమును మరువరని విశ్వసింప నాసెయున్నది. రాజప్రతినిధి సభ్యులను కోరిన పరస్పర సహాయ మన్ని విషయములకును నన్వయించుట యుచితము. దేశసంరక్షకబలశాసనము విషయమై రాజప్రతినిధి "మీ యభీష్టములకు తగినరీతి నిది లేదని దానిని నిరుపయోగముచేయ జనదు" అని చేసిన హితోపదేశము యుక్తముగ నున్నది. ఆరంభమునందు నూతనమైన ఈ విషయమువల్ల ప్రజల కుత్సాహమును గలిగించుట ప్రయోజనకరము. సంరక్షకబలమునందు జేరుటకు ప్రజలకు సమపాయములను గల్పించుటయుక్తముగాని యాటంకములను గల్పించుట యుచితముగాదు. సైన్యమునందు ఉన్న యోధ్యోగముల నిచ్చు విషయమై వేదియుండుట యవసరమైననువయస్సు పరిమితిని తగ్గించుట దేశమునందంతటను పనిజేయవలయునను నియమ మేర్పరచుట ఈవిషయమునందు దారభావము న్నక్తమగుట లేదు. దేశసంరక్షక శాసనమును బంధకవ్రాతము నాపుటకై వినియోగించి నందులకు హైందవులు రాజప్రతినిధికి కృతజ్ఞులు. ఈ పద్ధతిని నొకసారి ఆపిన తరువాతను తిరిగి పునరుద్ధారణ చేయుట దుర్లభమని రాజప్రతినిధి తెలిపిన భావమువలనను బంధకవ్రాతపు పద్ధతిని సంస్కరింప పనిలేదని విశ్వాసము గలుగుచున్నది. విద్యావ్యాపనకై కిరి లక్షల రూప్యములను మాత్రమే వ్యయముచేయుట సంతృప్తికరముగాదు. పాల్నా విశ్వవిద్యాలయవిషయమై సర్ శంకరకౌనాయకు గారు తెలిపిన యభిప్రాయమును వినిన తరువాతను విశ్వాసాభావమునకు గారణంబు లేదు. కాని యుపసంఘపు నివేదికను జనువనంతవర కీవిషయమై ఇదమితమని నిర్ణయించుటకు పీటులేదు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమును విచారించుటకై నియమింపబడగల ఉపసభ రాజప్రతినిధియోచనలను గమనించి విద్యావ్యాపనమునకు భంగకరముగాని విధమున సంస్కరణముల నిర్ణయించు నని నమ్ముచున్నాము. రాజప్రతినిధి వారి యంత్రోపన్యాసమును ప్రధానమంత్రి లాయిడు జార్జి గారు పంపిన సందేశమునందలి ఈ క్రింది వాక్యముతో ముగించిరి. "భరతఖండము యుద్ధవ్యయమునకై చేసిన సమయోచితమైన సహాయమువలన బ్రిటీషుపరిపాలకులకు సంతృప్తి గలుగుటయే కాకను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంతర్యాగమునందు గల భిన్నజాతులకు మిత్రభావమును గుదుర్చుటకు తోడ్పడగలను." ఈభావము వ్యవహారమునం దెంతవరకు వాడుకకు వచ్చునో చూడవలసియున్నది. రాజప్రతినిధి సంభాషణము దేశమును కలవరపరచుచున్న రాజ్యాంగాందోళన

మును గురించి గాని సామ్రాజ్యసభావిషయములనుగురించి నిర్దేశించుటకు విచిత్రముగనున్నది. రాజప్రతినిధిసంభాషణమునందు విషయనిర్ధారణమును జేయుట కంటెను సీతి నిర్ధారణముచేయుట ధర్మము. శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు సంబంధించిన విషయములను గురించి రాజప్రతినిధి ముచ్చటించుటకు యచుచితమని తెలిపియుండిరి. రాజప్రతినిధి ప్రసంగమును జమపుచారల కీ విషయము స్ఫురింపగలను. నూరు సమదేశముల కంటెను నొక సత్కార్యము మేలు. అధికారు లీ భావమును గ్రహించిన గాని ప్రజలయందు విశ్వాసము తృప్తి స్థిరపడనేరకు.

—(o)—

యుద్ధపు ఋణము—చెన్నపురి సభ.

గత శుక్రవారము సాయంత్రమునందు శ్రీ పెట్లాడు ప్రభువర్యుని యధ్యక్షత క్రిందను యుద్ధపు టప్పునకు తగిన ప్రయత్నములను జేయుటకై సెనేటుమందిరమునందు గూసిన సభ జమప్రదముగ ముగిసినది. పెరీపు రామాయజుశ్రేష్ఠి గారు సభోపక్రమణమును జేసిన తరువాతను గవర్నరుగారు దీక్షోపన్యాసమును జేసిరి. సభోద్దేశము సభామందిరమునందున్నవారును చెన్నపురి వాసులును చెన్నరాష్ట్ర వాసులును యుద్ధముగమునకు శక్తినించనలేకను తోడ్పడుట యని గవర్నరుగారు తెలిపిరి. సైన్యరక్షణమునకు నౌకాబల రక్షణమునకు మిత్రమండలి రక్షణమునకు తటస్థరాజ్యముల రక్షణమునకు లోకమునందు ప్రాణమాన ధర్మరక్షణమునకు యుద్ధపుటప్పునకు ధనమును సమకూర్చుట యవసరమని గవర్నరుగారు తెలిపియుండిరి. యుద్ధమువలన లోకమునందు సకల రాజ్యములందును సంక్షోభ మేర్పడినది. ధరలు పెరిగినవి. ప్రజలు నశించుచున్నారు. ఈకష్టములు తుదముట్టుటకు ప్రతీకారము ప్రత్యభిదానము సంరక్షణముగల శాంతిస్థాపనముగా కను సాధనాంతరము లేదు; శాంతిస్థాపనము చెన్నపురి రాష్ట్ర వాసులకును లోకమునకును శుభకరము. ఆకారణంబువలనను విషయమునకును శాంతిస్థాపనమునకును 150 కోట్ల రూప్యములు అప్పు పుట్టునటులు చేయుట ధర్మమని గవర్నరుగారు బోధించిరి. శక్తినించనలేకను చిన్న మొత్తములకును పెద్ద మొత్తములకును పత్రములను గొని సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై ప్రాణత్యాగమును జేసినవారలకు ఋణ విమోచనమును జేయుటధర్మమని పెట్లాడు ప్రభువుపదేశించెను. సభచే నామోదింపబడిన తీర్మానమునందు మూడు ప్రత్యేకభావములు గలవు. యుద్ధవ్యయమునకై 150 కోట్ల రూప్యములను హిందూ దేశము సమర్పించుటకు జేసిన ఏర్పాటునకు చెన్నపురి పౌరసభ సంపూర్ణాంగీకారమును తెలుపుచున్నదనుట మొదటిభావము. హిందూ దేశపరిపాలకులు హైందవ ప్రజలతో సంప్రతించకను నీ యేర్పాటును జేసిన నందులకు నాయకులు పాలకుల వ్యవహార క్రమమును ఖండించిరి. టైమ్సు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక సయితము పాలకుల వ్యవహార క్రమమును ఖండించినది. యుద్ధవ్యయమునకు సహాయము చేయుటయందు భేదాభిప్రాయములు లేవుగాని చేసిన ఏర్పాటులందు భేదాభిప్రాయములుగలవు. ద్రవ్యమియవలసినది హిందూ దేశమైనపుడువలయునేర్పాటులనుహిందూ దేశముతో సంప్రతించి చేయుట సమంజసము. ఇంగ్లాండు నుండి రాయిటరు తంత్రీవార్తవలనను నీవిషయము మొదటను హిందూ దేశమునందు ఓహిగ్గతమగుట వలన నసంతృప్తిని గలిగించినది. చెన్నపురియంధు

THE GREAT WAR.

Allied Successes at St. Quentin.

American Steamer Torpedoed-Six Lives Lost.

American Masses Demand Early Intervention.

[REUTER'S AGENCY]

GREAT BRITAIN.

British Food Supply.

Drastic Regulations.

LONDON, March 22.
Lord Devonport has announced drastic sugar regulations, making it a punishable offence to sell more than a fortnight's supply to any customer, and a penal offence for a consumer to possess more than the same. The police are empowered to enter suspected households. New food orders are expected immediately ordering two meatless and potatoless days weekly, and in restaurants the portions of meat will not be allowed to exceed five ounces.

The Irish Question.

LONDON, March 24.
In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that another attempt would be made to settle the Irish question.

Maharajah of Bikanir.

LONDON, March 24.
The Maharajah of Bikanir lunched with Their Majesties to-day.

Major-Gen. Sir H. Wilson Promoted

(Delayed in transmission.)

Major-General Sir Hughes Wilson has been promoted to the rank of Lieut.-General for distinguished war service.

The following awards have been made for Distinguished Service in the field in Mesopotamia:—

To be K. C. B.

Lieut.-Generals Alexander Cobbe and William Marshall, Major-Generals Arthur Money and George MacMunn.

To be C. B.

Brigadier-General William Thomson and Colonel Wulff Grey.

To be C. M. G.

Colonel Edward Fitzwilliam.
There are also many promotions to the brevet rank and awards of the Distinguished Service Order, Military Cross, and other decorations.

The Situation in Persia.

Question of Anglo-Russian Operations.

LONDON, March 23.
In the House of Commons Mr. Brooker asked the Government regarding the situation in Persia and whether the Persian Gendarmerie could be reconstituted so as to obviate the necessity for the recurrence of large Anglo-Russian military operations, in Persia. Lord Cecil hoped that the present general retreat of the Turks in Persia would soon produce normal conditions there. The Imperial Government, in consultation with Russia and Persia, was giving careful attention to the considerations and objects mentioned in the question.

Comrades Elect V. C. Recipients.

LAHORE, March 24.
LONDON, March 23rd.—The 1st Lancashire Fusiliers have elected Captain Bromley and Sergt. Stubbs, both of whom are dead, and Corporal Grishaw to receive the Victoria Cross for their conduct at the Gallipoli landing. They have been previously allowed to make three similar elections in connection with the same event. — [C. and M. Gazette special cables]

The Best Defence Against Submarines.

LAHORE, March 25.
LONDON, March 24th.—The Italian Minister of Marine in an interview said that the best defence against submarines was arming merchantmen. Italy would soon have provided all her medium vessels with guns and wireless. They would form a network over the Mediterranean, enabling enemy movements to be followed very quickly.

The Irish Question.

DESIRE FOR A SETTLEMENT.

LONDON, March 24.
A general strong desire was manifested in the House of Commons for an Irish settlement. Mr. Bonar Law thought it would be far easier to effect an arrangement if the Nationalists openly avowed that they had no desire to impose Home Rule on Ulster. Both Irish sides would have to make sacrifices. Mr. Asquith promised hearty co-operation.

The Nationalists abstained from participating in the discussion.

Government to Attempt Settlement. Striking Change in Ulster's View.

LONDON, March 24.

A historic scene was witnessed in the House of Commons last night, when Mr. Bonar Law made an unexpected statement on Home Rule. Loud cheers rang from all benches when he declared that the Government had decided that, despite the risk of failure, it was worth while, on its own responsibility, to make another attempt to reach a settlement. The whole tone of the debate was one of conciliation. Mr. Redmond was absent, but it is known that, as a result of the Government's decision, the Nationalist leaders will refrain from obstructionist tactics pending the Government's action. A striking change in the Ulsterite front was revealed by the speech of Mr. Ronald Macneill who, while upholding the justice of Ulster's view, expressed a desire for an amicable settlement. It was noticed that Mr. Bonar Law and Sir Edward Carson sat together and conversed at length prior to the statement. Speculation is rife as to the Government's intentions, regarding which nothing has transpired. But the opinion is expressed that the best hopes for settlement will be in a reduction in the proposed exclusion area, with a proviso that any country may vote itself out of the Act for a term of years. It is also expected that there will be some symbol of the integrity of Ireland to meet the Nationalist claim for a United Ireland. The question of the participation of the Dominion's representatives arouses the greatest interests. It is pointed out that all the Dominion Home Rule Acts have resulted in a settlement by consent.

British Press Opinion.

LONDON, March 24.

The result of the Russian revolution is received with unmixed joy by the British press. The headings to editorial articles "Long Live Russia" and "Russia a Nation" testify to the satisfaction at what is described as the most momentous event of the war and the most crushing blow yet dealt to Germany, which is now expected to feel the influence of the real Russian spirit. Sympathy and pity are expressed for the tragic figure of the Tsar, patriotic and devout, but lacking in intellectual and moral strength to place himself boldly at the head of his people.

Drink Traffic in India.

No Restrictions to be Imposed.

LONDON, March 25.

(Delayed in transmission.)
In the House of Commons to-day Mr. Chamberlain stated, in reply to Sir John Roberts, that he had been in communication with the Indian Government regarding the resolution of the All-India Temperance Conference in December. The Indian Government did not consider increased restrictions on the drink traffic necessary to meet war conditions, as they would not increase the supply of raw material or the supply or efficiency of labour, while they would tend to encourage illicit production and consumption. Mr. Chamberlain was therefore not prepared to press the matter.

Indian Prisoners in Germany.

LONDON, March 25.

(Delayed in transmission.)
Further correspondence between Lord Grey and Mr. Page, American Ambassador, regarding the treatment of British prisoners in Germany, states that there are 372 British Indians from the Hansa liner interned at Havelberg. The conditions are satisfactory, and there is little illness.

Indian Cotton Duties Debate.

LONDON, March 24.

(Delayed in transmission.)
The Maharajah of Bikanir, Sir James Meston, and Sir S. P. Sinha were present during the debate on the Indian cotton duties in the House of Commons.

The Silver Market.

LONDON, March 24.

(Delayed in transmission.)
Messrs Montagu's Silver Report says the weakness of the market has been due to a considerable fall in the Shanghai exchange, and sales of silver from China encouraging sale from the Indian bazaars which have now opened a fairly large bear position in the market.

British Food Supply.

Bread Rationing Foreshadowed.

LONDON, March 25.

In the House of Lords to-day Lord Devonport foreshadowed compulsory rationing in bread unless the consumption diminished very considerably.

TELEGRAMS.

Price of Bread Increased.

LONDON, March 24.

The price of a quarter loaf will be one shilling from Monday.

Poorer Classes at the Shortage.

Mr. Bathurst, replying on the food debate in the House of Commons, pointed out that the poorer classes in Great Britain were not suffering as badly as those in other belligerent countries. He undertook to consider measures to prevent the evasion of regulations through people purchasing supplies at different grocers. Potatoes might last till the new crop if well-to-do people temporarily forebore from consumption. A drastic new food order would be issued shortly.

Prisoners Sent to War Zone.

LONDON, March 24.

The International Red Cross Society announces that a large number of prisoners have been sent to the war zone from Germany.

Control of British Tonnage.

Conference Liners Requisitioned.

LONDON, March 24.

The Government has made a requisition of all liner tonnage of what are generally known as the Conference liners which serve India, Australia, South Africa, South-east Africa, and South America. This means that the liner tonnage will be requisitioned at "Blue book" rates, which is lower than those such tonnage fetches in the open market. It is understood that it is intended to deal systematically to the best advantage with practically the whole of British tonnage bringing it under the direction of the shipping controller.

Military Honours.

General Sir Charles Egerton Promoted.

LONDON, March 16.

(Delayed in transmission.)
General Sir Charles Egerton has been promoted Field Marshal in succession to Earl Roberts.

Indian Army Commanders Promoted.

(Delayed in transmission.)

The following promotions of Indian Army officers for distinguished service in the field are announced:—Major-Generals F. Campbell and Sir H. V. Cox to Lieut.-Generals. Temporary Major-Generals V. B. Fane, H. T. Brooking, H. H. MacAndrew and J. S. Shea and Temporary Brigadier-Generals W. G. Beynon and N. G. Woodyatt to be Major-Generals. For valuable services in connection with the war, Temporary Major-General W. C. Barratt and Temporary Brigadier-Generals A. H. Eustace and W. C. Knight have been promoted to be Major-Generals.

ARABIA.

The Position in Arabia.

Chief's Revolt Against Turks

LONDON, March 23.

Speaking in the House of Commons Mr. Balfour stated that the most important Chiefs in Arabia had revolted against the Turks. As the Turkish force was isolated and Turkish headquarters could ascertain its position only through the British press he preferred not to give particulars of the position in Arabia but he regarded it as satisfactory.

TURKEY.

Turkish Positions Captured.

LONDON, March 25.

A wireless Russian official communique says:—We dislodged the Turks from positions near Cjarezia and occupied Aliabad near Kerinda after a sixteen-hours' battle.

LONDON, March 24.

A wireless Russian communique says:—We occupied Kerinda on the 17th instant which the Turks destroyed and set on fire.

AUSTRIA.

Austrian Frontier Closed.

LAHORE, March 25.

LONDON, March 24th. A Zurich correspondent of the "Giornale D'Italia" states that Austria has closed a portion of the frontier, as was done in 1916 before the Trentino attack. — [C. and M. Gazette special cables.]

AUST ALIA.

The Australian Premier.

Senate Decision Regarding Charges.

LONDON, March 24.

(Delayed in transmission.)
MELBOURNE. The Senate after a lengthy and angry debate adopted by eighteen votes to thirteen a motion against the Government, pressing for the appointment of a Royal Commission to investigate the charges against Mr. Hughes, and alleging some form of corruption for the purpose of inducing the recent resignations of Senators whereby the Government secured a majority.

THE CASUALTIES IN PETROGRAD.

LONDON, March 24.

PETROGRAD. — Newspapers estimate the killed wounded in Petrograd at two thousand.

GRAND DUKE NICHOLAS RETIRES.

LONDON, March 25.

PETROGRAD. — It is officially confirmed that the Grand Duke Nicholas has retired from the post of Commander-in-Chief, and that General Alexieff, Chief of the General Staff, officiates temporarily.

TELEGRAMS.

FRANCE.

**British Advancing Rapidly.
Within Five Miles of St. Quentin.
Important Progress N. of Ypres.**

LONDON, March 23.
Reuter's correspondent at Headquarters telegraphing to-day says: Heavy snowfalls are hampering operations, but the bad weather is quite as unfavourable to the Germans as to us, preventing them from observing the strength and direction of our advance, which continues rapidly on the Santerre Plateau west of St. Quentin and slowly along the twenty-mile front south-east of Arras. Our cavalry patrols are in contact with German rear-guards within five miles of the outskirts of St. Quentin. The enemy resistance is very active in the Arras-Ypres sector, the latter position of which is defended by a series of strong points. Between Ypres and Croiselles, a distance of ten miles, the Germans are holding a series of machine-gun posts, but we are bringing up field guns in excellent order and not much difficulty is anticipated in reducing these. In fact, there is already a pretty deep bulge eastward in the enemy line here, reaching to the large village of Beaumetz-lez-Cambrai which we occupied yesterday, carrying our advance to a point four miles north of Ypres.

German Barbarism.

It is reported that the Germans continue to carry off batches of young women in order, as they say, to prevent the French employing them on munition work. They also continue to loot Hun Artillery divisions.

Disaffection among German Troops

There are many signs of disaffection in the German ranks, and it is known that they are finding it difficult to maintain food supplies. Some prisoners declare that they have been without food for some time.

Enemy's Obstructive Tactics.

LONDON, March 24.
Reuter's correspondent with the French headquarters wires that the enemy continues systematically to destroy everything useful. He has blown enormous gaps in the roads at the entrances and exits of all towns and large villages by means of mines, and the tall elms which lined both sides of the main roads have been felled across the roads in a half through, so that they overhang the roads and must be felled and dragged away to allow wheeled traffic to pass.

**Enemy Completely Defeated.
Violent Counter-Attacks Fail.**

LONDON, March 24.
Last night's French communique said in the region of St. Quentin there were patrol skirmishes north of Dollon. Between the Somme and the Aisne the enemy attempted, by violent counter attacks, to dislodge us from the east bank of the St. Quentin canal. Successive enemy attacks on the front between Clastres and Montescourt were broken, our machine-gun fire inflicting heavy losses on the Germans. Equally violent fighting west of La Fere terminated in the complete defeat of the enemy. South of the Oise our detachments crossed the Ailette at some points. The Germans north of the Aisne made renewed attempts between the Lich road and the river. Three attacks on the Vregnychivres line were stopped by our barrage fire. Our artillery in the region south of the Aisne enfiladed the Germans, inflicting very heavy losses. There was fairly heavy artillery fighting in the Woivre. An enemy attempt at Romainville Farm near St. Mihiel failed. Reports are continuing to pour in of German vandalism in the evacuated zone. General Fleck, commander of the Seventeenth Army Corps, carried off the furniture of the house in which he resided at Ham.

French Shipping Return.

LONDON, March 24.
A French official statement says: During the week ending March 18th, 920 merchantmen of over one hundred tons, excluding fish-lifts, arrived at French ports and 214 left. Six French ships of over 1,600 tons and six under were sunk. Fifteen fishing craft were sunk and three vessels were unsuccessfully attacked.

**British Advancing Rapidly.
Enemy Counter-Attacks Defeated.**

LONDON, March 25.
A British communique says our patrols encountered detachments in some strength at a number of points between Etreillers, Beaumetz-lez-Cambrai and Beaumont. We drove off counter-attacks at Azencourt-le-Bos, Beaumetz, and Vraicourt. We progressed in the neighbourhood of Ecoust and Croiselles and carried out a successful raid eastward of Arras. The enemy blew up a large mine northward of Neuville St. Vaast, but did no damage. We effectively bombarded trenches south east of Loos and eastward of Vermelles.

**British 3 Miles W. of St. Quentin.
Weather Hinders Operations.**

LONDON, March 25.
Reuter's correspondent at headquarters says: The worst possible wintry weather has almost brought operations to a standstill. The enemy is offering a more organised resistance, particularly along the line running north-north-west from Bois-de-Savy, which is three miles west of St. Quentin. The enemy continues to maintain strong covering patrols and cavalry guard in the most northerly sector, where many machine-guns are posted at vantage points. It is clear that they want to prevent us from advancing with the same rapidity as hitherto. Tremendous activity prevails behind our new front, namely movements of troops, road-mending, road-making and railway-making. The enemy is sending women between the ages of 17 and 35 to the fortress of Maubeuge to make munitions.

Germans Troops' Apprehensions.

The inhabitants left behind state that the Boches have been talking a good deal lately

and know more of the true situation than is generally believed. They have not concealed their apprehensions at the prospect of another great British offensive. Indeed one possible reason for the retreat may well have been the dubiety of the higher command as to whether the men would face another Somme. As a staff-officer remarked to me, "Don't think there's a good deal on. The very simple idea is that the Boche is quitting because he knows he's beat."

British Advance Continued.

LONDON, March 25.
A British communique says: We have occupied Roisel seven miles east of Peronne. A strong enemy detachment attacked our positions at Beaumetz-lez-Cambrai and obtained a footing, but an immediate counter-attack drove them out. We progressed on a front of one-and-a-half mile south-westward and westward of Ecoust St. Mean, and we repulsed attacks northward of Boiry and Bequerelle. We also carried out a successful raid eastward of Arras, and reached the enemy's second line. We entered trenches eastward of Neuville St. Vaast inflicting casualties. We dispersed an attack in the neighbourhood of Richebourg Lavou.

Villages Completely Destroyed.

LONDON, March 25.
Reuter's correspondent at the French headquarters adds that the enemy has either burned or blown up every house in every village we have passed, wrecked canal bridges and even cut down fruit trees. The villagers agree that the German soldiers are practically exclusively fed on inferior bread and marmalade with a little canned meat, while the officers fare very little better.

Starvation in Re-occupied Districts.

LONDON, March 22.
Correspondents relate heartrending stories as to the condition of the inhabitants of the re-occupied districts in France, particularly Nesle. They have found famished children wandering like ghosts amid the ruins of their homes with bluish faces and heavy lidded eyes. Some were prostrated and smiled wanly at the soldiers who supplied them with their first food for days. The inhabitants had had no meat since September and no milk for a year. At no time did they receive a quarter of the rations supplied by the American relief funds.

**Violent Enemy Attacks.
Defeated with Heavy Loss.**

LONDON, March 23.
A French communique says a violent enemy attack on our positions before the village of Arthemps north of St. Simon last night at first slightly drove our troops back, but we immediately and vigorously counter-attacked and threw the enemy back as far as Grand Suracourt. There was a lively artillery duel between the Somme and the Oise. New detachments crossed the Ailette south of the Oise. There was an intermittent cannonade in this region. We made further progress north of Soissons. It is confirmed that enemy attacks on the Vregny Chivres front have been very violent. A whole regiment was thrown against a single point. Two French Chasseur companies became momentarily isolated from the bulk of our forces, but succeeded in extracting themselves after stubborn fighting and brought back prisoners. The enemy losses in the course of these fruitless attempts have been very high. Several enemy "coups-de-main" northwest of Rheims towards Maisons de Champagne in the Avocourt wood and in the region of St. Mihiel failed. An Albatross chaser plane was brought down in our lines.

A Completely Successful Offensive.**Enemy Driven Towards St. Quentin.**

LONDON, March 23.
Last night's French communique said: Between the Somme and the Oise our troops with determination and dash carried out a completely successful offensive. The enemy despite his desperate resistance was driven back on a wide front for a distance ranging from two to four kilometres north and east of the St. Quentin canal, north east of Tergnier. We pushed detachments as far as the heights dominating the valley of the Oise. The Germans caused floods in this region and the town of La Fere was inundated. South of the Oise we continued to cross the Ailette. In the region north of Soissons our troops considerably progressed towards Margival. Two enemy attacks north-west of Rheims failed under our barrage and machine-gun fire. Enemy losses were considerable judging from the number of bodies hung up at our entanglements.

A Great Battle Developing

The operations between St. Quentin and La Fere have now developed into a battle on classic lines. The French following at the heels of the retreating Germans forced the passage of the canal southwest of St. Quentin on Thursday. The Germans turned on their pursuers and savagely attempted to throw them back. The French, however, not only held their ground but developed a great offensive yesterday as well as clearing the canal. The weight of the French attack seems to be thrown in this region in which the network of canals plays a most important part. The battle line at present shows a sharp salient north of the Oise pointing towards La Fere, the flooding of which is probably due to French progress, which likewise continues across the Ailette in front of the great forest of Saint Gobain on the southern outskirts of Loos. The British also threaten St. Quentin from the north-west through Vermand. Thus both British and French armies are likely to participate in possibly the greatest open battle since the Marne.

French Advance Near La Fere.

LONDON, March 25.
A French communique says east of St. Quentin canal during the night we extended our positions very appreciably. At certain points we reached the western bank of the Oise north of La Fere. We also progressed

on the eastern bank of the Ailette. Our fire stopped enemy attempts against small post in the direction of Berry-au-Bar, also east of Rheims and west of Morthomme.

**La Fere Forts Captured.
Considerable French Gains.**

LONDON, March 24.
A French communique says: North of the Somme we drove the enemy back as far as the outskirts of Savy, where the enemy took up a position in previously prepared trenches. Our troops between the Somme and the Oise, following up their success, attacked the enemy who defended every foot of ground, but we drove him back a kilometre north of Grand Serancourt and Gibercourt. We seized the west bank of the Oise between the suburbs of La Fere and north of Vandriel. Two advanced forts of the La Fere defence fell into our hands. South of the Oise, in spite of the floods, we progressed considerably on the east bank of the Ailette and captured several villages. We threw back enemy rear-guards in the forest of Oisy. There is little change north of Soissons. We found numerous German corpses in the trenches captured yesterday north of Margival. A German long range gun bombarded Soissons. There was lively cannonading at Berry-au-Bar and Rheims and in Alsace. A German hydroplane flying towards Etretat was captured and its occupants taken prisoners. A French aeroplane bombed the aviation ground north of Thiaucourt wrecking the sheds. French squadrons profusely bombed the works at Thionville, Brier Station and Conflans.

Object of German Counter-attacks

PARIS.—The semi-official statement, after stating that yesterday was a good day for the French, asks what is the meaning of enemy's counter-attacks? Are we in contact with the new German line or are the counter-attacks merely strong rearguard actions designed to delay the pursuit and facilitate regrouping? It is impossible to answer these questions at present.

**The German Retreat,
Laborious Press Explanations.**

LONDON, March 24.
AMSTERDAM.—The German press is still laboriously explaining the retreat on the Aisne. The "Frankfurter Zeitung" after saying that it is a riddle and most painful surprise, declares that it must be a clever move and it has certainly been splendidly carried out. Major Morant, writing in the "Berliner Tageblatt," evidently under Government inspiration, reminds the puzzled German public of Hindenburg's strategy in the days of Tannenberg, and says it is surely unnecessary to point out that he is now acting in the west in shortening his front strategically in order to leave a wilderness for the advancing enemy.

More About German Outrages.

LONDON, March 23.
PARIS.—The newspapers continue to be filled with stories of the appalling devastation on the line of retreat. The latest example is Chauny, where 1,800 out of 2,500 houses were destroyed and set on fire. The buildings thus wrecked included churches, Palais de Justice, Ecole Primaire, hospitals and almshouses. All males between 14 and sixty were taken off. The enemy herded women children and the feeblest inhabitants of thirteen surrounding communes in a certain quarter of the town and then trained their guns on this quarter, killing and wounding many. It is now officially confirmed that the Germans are poisoning wells with arsenic.

**New Base for Further Warfare.
Kaiser's Message to Hindenburg**

LONDON, March 25.
AMSTERDAM.—A Berlin communique says the Kaiser has sent a message to Von Hindenburg saying, the movements on the front in France, are most important for the general situation on our Western front. You and Ludendorff have decided upon the measure thus creating a new base for further warfare. The Kaiser has sent a letter to the King of Bavaria, in which he says, "We owe the brilliant carrying out of the great army movement on the Western front, in the first place, to the successful action of your son Rupprecht, whose performance deserves the highest appreciation and historically will be a page of glory. It is my extraordinary joy to inform you of this fact."

**Kaiser's Son Missing.
A French Announcement.**

LONDON, March 25.
PARIS.—A French commentator announces that the aeroplane bag included Prince Friedrich Carl's machine.

Obituary.

LONDON, March 24.
[Delayed in Transmission.]
PARIS.—The death of M. Fernand Lator is announced.

AN IMPORTANT POST CAPTURED.

LONDON, March 25.
Reuter's correspondent at headquarters wires the British Cavalry has occupied Ypres, eight miles east-southeast of Bapaume which has been the point of considerable resistance. Standing on the plateau one hundred and thirty-five metres high, it commands fine views of entirely undulating country to northeast towards Cambrai and also a branch railway from Veuil to St. Quentin. This and the entry of the British cavalry into Roisel are only definite changes in the position since yesterday.

A German Socialist Demand.

LONDON, March 24.
AMSTERDAM.—The "Vorwaerts," referring to E. Cassin, says it would be a dangerous mistake if equal suffrage were not introduced in Prussia during the war.

TELEGRAMS.

FURTHER FRENCH SUCCESS

This afternoon's French communique says — We made progress at night north of Grand S-rancourt in the direction of St Quentin. Night was relatively calm between the Somme and the Oise. Prisoners we took yesterday belonged to seven different regiments. We advanced appreciably north of Chauny on the east bank of the Ailette and consolidated our positions there and in the region north of Soissons. We seized portions of German trenches east of Malancourt and west of the Meuse. The enemy's attempt on the trench in the direction of Apremont east of the Meuse was repulsed.

AEROPLANE ACTIVITY

Two enemy aeroplanes were brought down. German aeroplanes bombed Calais and Dunkirk. There were no victims and no damage at Dunkirk. At Calais two civilians were killed and one was wounded.

French Protest to neutrals,
NEUTRAL BANKS WARNED.

LONDON, March 25. — It is officially announced that France is protesting to neutrals that Germans have unjustifiably and barbarously devastated and evacuated territories with an aim of ruining for many years one of most fertile regions of France. The protest recites a list of outrages committed and adds that the French military authorities have established that in the recaptured districts notably in Peronne, Germans have stolen a large number of securities neutral governments are requested to warn their banks against dealings in them as the Allies will not recognise their validity.

AMERICA.

To Declare War on Germany.
New York's Demand of Congress.

LONDON, March 24. — NEW YORK — A mass meeting of thirteen thousand people held in Madison Square Gardens passed a resolution, calling on Congress to declare a state of war between the United States and Germany pledging its support of President Wilson and urging the United States to enter the war without delay.

Mr Root who presided, emphasised that if America went to the war it would be again fighting the battle of democracy on the side of the democratic Allies including now "God be praised the great democracy of Russia."

Mr Fairchild, ex-Secretary to the Treasury, pictured a great American division led by Col Roosevelt fighting in France and another fighting in Russia sent by the oldest to the youngest democracy to save both from the dreadful foe of all democracies.

The Demand Growing.

LONDON, March 24. — America's enthusiasm for the war is mounting to its zenith. The Eastern cities are copying immediately New York's mass meeting to demand an immediate declaration of war. The Middle West has been aroused by the reporting of the "Herald" and Germany's reported expectation of a war within forty-eight hours is convincing all of the inevitability of war. The leading journals throughout the country are urging whole-hearted action. The newspaper, "World," which is in very close touch with the administration says — "Let's declare war now." The State Department discounts the reported eleventh hour neutral mediation pointing out that it is not to be considered unless submarineism is abandoned.

Cabinet and State Action.

The Cabinet anticipating Congress approval of war discussed yesterday measures for speeding up munitions. It is recognised that the munitioning of America's army and navy must not decrease the supplies to the Allies. The Legislatures of New Hampshire, Vermont and Rhode Island have demanded universal service and voted money for defence. Recruiting bodies are being formed in many cities and Public Safety Committees are being formed everywhere.

Government's Decision.

WASHINGTON — The Government has decided on steps to meet the German situation. They include preparation for effective aggressive warfare in addition to measure for the protection of shipping. It has not been decided whether to send an army to Europe, but the army, navy and industrial resources will be available to meet any demands. The first step is expected to be the supplying of money to the Allies.

Sweeping Measures Decided On.

WASHINGTON — The Government has decided upon sweeping measures following upon the expected declaration by Congress that a state of war exists with Germany. The Government is determined to provide for every emergency and is not preparing for a short war. It is stated that steps much broader than mere attempts to protect merchantmen will be taken. Although, as far as is known, no political alliance with the Entente is contemplated military and naval co-operation is possible and the Government will not be sparing of money and supplies for the "Entente."

Suggestions made at the cabinet meeting on Friday included a five billion dollar loan to the "Entente."

American Credit for Entente.

Impression in the City.

LONDON, March 25. — The city is impressed by the "volteface" of the American Federal Reserve Board in recommending a billion dollar loan. It is pointed out that the bankers have hitherto discouraged the taking up of short dated "Entente" loans.

Press and Bankers Support Proposal.

LONDON, March 25. — Newspapers and prominent bankers are strongly in favour of the proposed ten billion dollar credit to the Allies. The "Financial Times" correspondent of the "Sun" states that President Wilson has decided to ask Congress for such a loan.

The "Tribune" shows how the financial support would do immense harm to Germany and suggests unstinted credit.

The "World" advocates the outright gift of a million dollars to France.

Spies in America.

State Attorney's Declaration.

LONDON, March 25. — NEW YORK — Two persons accused of obtaining or attempting to obtain military information in England and Ireland for conveyance to Germany "via" the United States have been sentenced to two years' imprisonment and a fine of 2,500 dollars each. The State Attorney stated that the accused were merely tools engaged in a series of premeditated violations against America by German interests. The accused, by pleading guilty served Germany inasmuch as they concealed the identity of those who planned and financed the enterprise.

German Control in Mexico.

LONDON, March 23. — (Delayed in transmission). WASHINGTON — Diplomats of neutral Governments passing through Washington to Europe from Mexico state that the German Bank and Legation in Mexico City are directing the finances and diplomacy of Mexico.

Prusso-american Treaties.

Germany's Amendment Rejected

LONDON, March 25. — WASHINGTON — The United States has refused to accept the German suggestion to amend the Prusso-American treaties. Germany's object is to extend the mutual exemption of merchants in case of war to a general exemption.

Relief in Belgium.

American Commissioners to be Withdrawn

LONDON, March 25. — It has been decided to withdraw members of the American Relief Commission in Belgium, who will be replaced by neutrals. The American Minister in Brussels goes to Havre.

U. S. Recognises New Government.

LONDON, March 24. — WASHINGTON — The State Department announces the formal full recognition of the new Russian Government.

HOLLAND

The Sinking of Dutch Ships.

German Proposal Rejected.

LONDON, March 25. — THE HAGUE — The Government has rejected the German proposal which, though disclaiming culpability for the sinking of seven Dutch ships, offers to put their owners in a position to hire German ships on favourable conditions, and the owners have consequently decided not to accept the German offer to compensate the torpedoed crews.

Pro-Ally Editor Sentenced.

[Delayed in Transmission]

AMSTERDAM — The Supreme Court at the Hague has sentenced Mr. Chröder, pro-Ally Editor of the "Telegraaf," to three months' imprisonment for an article published on January 16th, 1915, declaring that the conscienceless scoundrels of Central Europe caused the war.

GERMANY.

The "Moewe" Returns Home.

LONDON, March 24. — AMSTERDAM — A Berlin official telegram says the auxiliary cruiser "Moewe" has returned home after a second cruise in the Atlantic.

Kaiser's Son Missing.

LONDON, March 24. — A wireless German official telegram says Prince Friedrich Carl of Prussia flew over the enemy lines between Arras and Peronne and has not returned.

Rioting in Berlin.

LONDON, March 24. — AMSTERDAM — The riots occurring in Berlin are due to the scarcity of food.

"Hold on"

Emphatic Appeal to German People

LONDON, March 23. — AMSTERDAM — Speaking in the Reichstag, Herr Heilerich laid extraordinary emphasis on the necessity to "Hold on". The main thing was home production from the soil. He continued "Mr. Lloyd George's statement regarding the importance of agriculture proves the importance which our bitterest enemy attaches to submarineism. The next world harvest will be bad owing to the scarcity of saltpetre. Therefore, the food scarcity will continue after the war. He stated that negotiations were proceeding for rebuilding the mercantile fleet. We shall renew trade relations with foreign countries in spite of the Paris Conference.

Scarcity and Privations Unavoidable.

LONDON, March 23. — The long severe winter in Germany threatens serious injury to the new crops. Herr Batocki, Food Dictator, informed the Essen Miners Union that, owing to the deficient harvest and further damage occasioned by the frost, scarcity and privation were unavoidable.

German Admiral Honoured.

LONDON, March 23. — AMSTERDAM — The Kaiser has conferred the Order of Merit on Admiral Von Holtzendorff, Chief of the Admiralty Staff, as a recognition for his services as "Naval Counsellor."

Submarine Zone Extended

LONDON, March 23. — CHRISTIANIA — Germany has notified Norway that the danger zone now includes the waters between the northern coast of Norway and Spitzbergen except Norwegian territorial waters. This is obviously aimed at the Archangel route.

Press and Submarinism.
German Commander's Orders.

LONDON, March 22. — A confidential circular issued by the General Commanding at Munster, Westphalia, is published. It dictates to the newspapers how to discuss submarining, and editors are told that the "determined approval of the entire people must ring out in the press." It recommends the use of the word "unlimited" instead of "ruthless" to describe submarining, and urges an outward form of friendliness towards America.

Destruction of Shipping.
Six Conspirators Charged.

LONDON, March 23. — The Superintendent of the Chemical Works at Hoboken and five Engineers of the "Kaiser Friedrich Der Grosse" have been charged with conspiracy in connection with the destruction of vessels last year, valued at four million dollars. Government allege that they manufactured the bombs which were smuggled into ships and that the conspiracies were financed by Boyed and Papen.

"Hold on"
Bread Ration Reduced.

LONDON, March 25. — AMSTERDAM — Following the recent statement in the Prussian Diet that stocks of grain were less than was generally believed, it is now announced that the Prussian bread ration will be reduced from April 15th by a quarter. AMSTERDAM — The German papers comment despondently on the increased hardship caused by the reduction of the bread ration.

A Complaint Against the Rich.

LONDON, March 25. — AMSTERDAM — The "Koelnische Volkszeitung" bitterly complains of the conduct of the wealthy in despising common soldiers while hollow-checked underfed children beg at their door.

Socialist Kaiser

WORKMEN COLLAPSING WITH HUNGER

LONDON, March 25. — AMSTERDAM — During a bitter debate in the Reichstag on the food question the minority socialist Herr Kuner denounced the Kaiser and Herr von Bethmann-Hollweg as the originators of the war and compared German reactionaries to the late Russian regime. He declared he would be delighted if the same progress were made in Germany as had lately been made in Russia. The President called him to order. The socialist Herr Koch complained of the terrible underfeeding of the population. The minority socialist Herr Ditman declared that the Government well knew that workmen were collapsing with hunger. The remark caused great commotion.

New German Loan

WAR MINISTER'S SIGNIFICANT WARNING.

LONDON, March 25. — BERNE — The Prussian Minister of War urgently appeals for contributions to the War Loan not alone for military purposes, but to prove to the world that Germany is economically invincible. The Minister warns the people that, if money is not forthcoming, the enemy will soon be in Germany spreading devastation.

Enver Pasha at Headquarters.

LONDON, March 25. — A Berlin communique says — Enver Pasha, Commander of the Turkish Army, has arrived at the German headquarters, and has conferred with the Kaiser and Von Hindenburg.

Grave Internal Situation
Chief Towns in a State of Siege

LONDON, March 24. — ROME — Private reports from Germany state, that the internal situation is grave, and is causing serious apprehension. Government has proclaimed a state of siege in all the principal towns, owing to riots. Attempted risings have occurred almost everywhere. Even in Berlin the population is threatening to demand an end of the war. Somewhat similar reports are being received from Amsterdam, but it is impossible to confirm them.

Tsaritzza a Prisoner.

How She Heard the News.

LONDON, March 24. — PETROGRAD — The story of how General Korniloff, Commander of Petrograd, informed the Tsaritzza that she was deprived of her liberty has been told for the first time. The scene was in the Tsarskoelselo. The Tsaritzza who was dressed in black asked to what she was indebted for the visit. General Korniloff said, "I come to tell you the decision of the Provisional Government." The Tsaritzza said, "Proceed, I am listening." General Korniloff then read the decree depriving her of her liberty and establishing a strict guard over the palace and removing the former guard.

The Tsaritzza asked him not to dismiss the servants who were familiar with her habits since they were children especially Sergeant Bervenko, the male nurse, of the Tsarevitch. General Korniloff replied that there was no objection and then withdrew.

Imperial Legislative Council.

Further Discussion on the Budget.

Viceroy's Concluding Speech.

REFERENCE TO THE INDENTURED EMIGRATION.

IMPORTANT TOPICS DEALT WITH.

(From Our Own Correspondent).

(BY WIRE).

DELHI, March 24.

The last meeting of the current session of the Imperial Legislative Council was held this morning. His Excellency the Viceroy presiding. There was a very large attendance of visitors, among whom was Sir K. G. Gupta. After interpellations the discussion on the budget was opened by Maung Bah Too, who in the course of his speech claimed that Burma too was doing her bit in the war and explained how in various ways, besides presenting Rs. 26 lakhs to the Viceroy for war purposes, Burma was helping to win the war. He did not wish to be importunate at present in pressing the claims of Burma on the Government, but said that one of his greatest ambitions was to see a permanent Burma Judge on the Chief Court Bench. He also emphasised the need for a High Court in Burma and liberal Imperial grants for improvement of communications. Referring to the proposed Burman University, he testified to the strong feeling in Burma that the Bill should be passed in the Local Council. In conclusion, he paid a warm tribute to Sir Harcourt Butler and confessed to their having looked forward to much progress during his administration, but he hastened to add that this did not prevent them from extending a warm welcome to Sir Reginald Craddock.

Colonel Aplin (Burma)

In the course of his speech dwelt on the rapid growth of Burma which necessitated improve communication. He next referred to the Burma University and said that the public were opposed to further delay. There was a desire that the local Council should deal with the Burma University Bill. It had already been prepared and was before the Government of India. He said that conditions in Burma materially differed from those in India, and the Bill, when dealt with by the Local Council, would have more effect than if it were dealt with by the Imperial Council. In conclusion he referred to the provincial revenues and urged for more liberal expenditure on the province.

Sir Fazulbhoj Currimbhoy

Speaking on behalf of the Indian section of the commercial and industrial classes, assured the Government that, though hard hit by the new taxes, they would bear them with the patriotic readiness that characterised their actions throughout these critical times, and felt reassured of the unprecedented success of the Government's appeal for funds. As for the war gift he confessed it was a little too high, but welcomed it as it would bring India into line with the Dominions. Passing to the details of the Budget statement he thanked the Government for not enhancing the salt tax in view of the rise in prices, and incidentally appealed to the Government to investigate the question of prices as soon as the war was over. He welcomed the enhancement of the cotton import duties by which a long-standing wrong had been righted and admitted his unmitigated regret at the discordant note struck by the Lancashire deputation. The worst feature of the position as it existed up to now was not that it benefited Lancashire and did not benefit India, but that it permitted other and foreign countries to take advantage of the invidious position and to make India a dumping ground for their wares, when her own staple industry was being starved. He failed to comprehend how a body of shrewd British merchants, with a robust sense of the right and the wrong, where their own interests were concerned, should have been so carried away as to overlook the grave injustice suffered by this country for well nigh twenty years. He earnestly hoped that the enhancement would not be looked upon as a war measure to be withdrawn on the establishment of peace. They recognised that this and all other imperial fiscal questions must be reconsidered when they had time to assimilate the educative lessons of the war, but consideration in this analysis must be in the interests of India.

He characterised the defence of India Force Act as a landmark in Indian history and trusted that the response would be prompt and extensive, though he feared that differential treatment accorded to Indians and Europeans would act as a handicap. He apprehended some hampering in trade due to the railway surcharge and said that it would have been better if any other method had been resorted to.

Dealing with the Imperial War Council, Sir Fazulbhoj warmly acknowledged Lord Hardinge's part in securing a place for Indians on the Council and said:—This Council will discuss not only the most pressing and absorbing question of how most successfully to carry the war to a speedy victory, but will doubtless discuss, after the question of all questions is discussed and settled, some at least of the post-war problems and amongst these the question of trade after the war—the fiscal relations of the various parts of the British Empire with each other and with the Allies and with the neutrals,—is bound to be raised and I venture to express the hope that Your Excellency's Government will be alive to the importance of India's interests in any trade or fiscal arrangements that may be decided upon and will make it a point to see that the Indian point of view is effectually and emphatically represented and expressed and the country's great stake and future safeguarded. I feel confident that Your Excellency's statesmanship will not fail to see a full measure of justice done to the country which she deserves and has won by her sacrifice on blood and treasure for the common cause of the Empire,

Mr M. B. Dadabhoy

was of opinion that the Government's decision to take up a part of the war burden had been enthusiastically welcomed throughout the Empire and declared that Mr Chamberlain was quite justified in affirming that the grant from India had been made with the unanimous good will of Indian people. Nevertheless, if they in India cheerfully accepted the burden it was not because they did not feel the strain but because they realised that no sacrifice was too great to be made in securing victory for the allied cause. Mr Dadabhoy then submitted that the scheme devised for the payment of the gift, advisable as it was, was not the best, as it would in consequence of additional taxation, narrow down the margin of taxable capacity while we would have to face heavy liabilities after the close of the war, and he favoured the alternative scheme of making over to the Imperial Government a substantial portion of the gold standard and paper currency reserves now held in England, besides being economical it would place at Britain's disposal some ready cash while leaving untapped the taxable capacity of India. Alluding to the increase in the cotton duties, he said it was regrettable to see the Lancashire agitation to secure its repeal and asserted that any concession to the British manufacturer would produce the keenest disappointment here. He was not against the promised reconsideration of the question as he was confident that then India's claims would not be rightly overlooked. With reference to the issue of rupee notes, he said that it was undesirable. After expressing his satisfaction at the announcement of a systematic and liberal scheme of delegation in matters of financial power he went on to discuss the opium sale policy of the Government with particular reference to the agreement the Government had concluded with the Netherlands for the supply of Indian opium at a fixed price, and said that the policy erred too much on the side of moderation and that any arrangement to sell opium at a low price to consuming Governments would lack justification. In that matter people had cause enough to be nervous. The past history showed that, without any regard for the wishes of the people or the needs of the Government, India had been deprived of a steady annual revenue of over 5 million pounds. Turning to the expenditure side of the budget he urged retrenchment on the Civil side for which there was scope enough. Continuing, he said: We are all now anxious about the position of India in the recognised British Empire. The pronouncements of high authorities in England, Lord Milner's recent address at the British Empire Producers Association among them, are the least calculated to allay our anxiety what as to may be the fate of the already famous memorandum of the nineteen members. This much is plain that any confederation of the different units of the British Empire which does not secure to India not only a position of dignity and trust but power proportionate to her population and importance will be viewed with the keenest disappointment. We certainly cannot reconcile ourselves to the position of administrative and fiscal subordination to the Dominions. The people look to Your Excellency for securing to them the justice and generous treatment to which they have earned an inalienable title by their conduct during the crisis.

Mr. Bray

In referring to the Budget said it was his desire to steer a middle course in his remarks. He did not desire to give indiscriminate praise, still less to indulge in captious criticism, but he wished to refer particularly to two points. The first was railways, which he said were a great asset to the country, but he said it was a fixed natural law that they could not take away constantly without deterioration, and he said the railways were, as at present administered, a wasting asset. He referred to last year. He asked what had become of the profit of that period and feared the Hon'ble Finance Member had borrowed the lot. He gave the Hon'ble Member credit for believing that he meant to repay these amounts when the opportunity arose, but he was doubtful and said so long as there was a common purse railways would not get their dues, and he advocated a special reserve. He then referred to the super-tax and said that no method of taxation would please everybody and he (Mr. Bray) could not improve on the proposals of the Finance Minister.

Mr. Bray then referred to the War Loan and said that people who failed to subscribe what they could afford and who withheld the money they were able to invest would find that it became blood-money and would bring illuck to the withholders.

The Maharaja of Cossimbazar

congratulated His Lordship on the wise budget which he characterised as a people's budget not so much for its positive benevolence as for its negative virtues. He expressed his satisfaction at the Finance Member's avoidance of any increase in the salt-tax and trusted that it would never again be raised, however dark the fiscal situation might be. Referring to the Government's future attitude towards agricultural incomes he asserted that the necessity forecasted by the Government should never arise and vehemently declared that even should it arise the Government should not go back upon the promises

TELEGRAMS.

and pledges contained in the Permanent Settlement of Bengal and the enactments contained therein. Passing on to the new taxes imposed, he remarked that while the jute duty was good, the railway surcharge would ultimately recoil on the consumer, besides hampering our nascent industries. As for the super-tax he hoped it would soon be revised. Alluding to the enhancement of the cotton import duties he said it did not seem heart good to see the stand made by Mr Chamberlain on behalf of India when Lancashire resented it. Every well-wisher of India, he went on to say, hoped that no false ideal of Imperial responsibility and obligation should ever oblige the Government to reverse the decision of the Government already taken. Dealing with the War Loan, he protested that it was not a fact that India had not tried to do her best in helping the Empire with men and money and said it was a pity that many did not consider our contributions large enough, drawing pertinently the attention of the Council to how our army expenditure had mounted up during the last three years. In this connection he emphasised the need for the development of manufacturing industries, which alone could contribute handsomely to the coffers of the State and pathetically remarked that, if India had been more advanced to-day than it was on manufacturing and industrial lines, it certainly could have come to the rescue of the Empire far more readily. The Government should even be prepared to face English competition on behalf of Indian industries had got to be developed, England's competition notwithstanding, and he quoted Mr. Chamberlain who had said:—"There will be more industries in India which will compete with our own. There must be a political necessity for India, it is an industrial necessity for India, it is a social necessity for India."

He also discussed the opium policy and said, if properly manufactured and controlled, opium might yield in another five years nearly double the present revenue. Passing on to the expenditure side of the budget, he urged the need for more being spent on irrigation in Bengal where rivers were drying up, thus causing malaria to spread besides making navigation impossible. He also asked for more education grants and daily remarked that not an inconsiderable part of the grants hitherto made to primary education had been spent on bricks and mortar and the inspecting staff. He begged the Government to consider favourably the claims of Bengal for an Agricultural College and pleaded for grants for vernacular medical education and for earmarking a portion of the education grant for the purpose of building hostels and boarding houses for students of the backward and untouchable classes, who did not find admission into the existing hostels. He thanked the Government for the recent contribution regarding emigration and hoped that even after the war the Government would not allow any emigration, free or indentured.

The Maharaja after pointing out the need for bettering the position of Indians in the army, said:—"My Lord. At the conclusion of the last session of the Council at Simla, I had the privilege and honour of reading the list of signatories of a memorandum which we felt bound to submit to your Lordship on some post-war reforms. I will not anticipate the decisions of the Government of India or the Secretary of State in this matter, but will remind the Government of India in the pregnant words of Lord Hardinge that "it is only by the study of the welfare of the people and of the recognition of the administration with their awakening and legitimate aspirations that the foundations of the British rule in India can be broadened and solidified."

Rajah Sir Rampal Singh

said it was very fortunate for India that at a time like the present she had a sympathetic man like Sir William Sleyer to deal with her finance. Proceeding he said India would not rest in her desire to help the Empire till Germany was crushed. India offered her mite with a cheerful heart. He hoped that steps would be taken for the development of India's industries. Referring to the super-tax, he doubted the wisdom of its imposition. He expressed gratitude at the steps taken to allocate the profits of the sale of wheat to different provinces. He further said that the fact that at a time when economy was the watchword of the administration the annual expenditure of thirty lakhs for education was most gratifying which also showed that the Government would not shelve this most important question.

Rai Sita Nath Ray Bahadur

said that the outstanding feature of the Budget was the War Contribution. Indians did not grudge it, but that did not mean that they were not conscious of what they had done already and said that the critics conveniently forgot the fact that India was a very poor country. Dealing with the methods adopted to meet the new demand he approved of the increases in the cotton import duty and of the railway surcharge, but took objection to the novel method. He also expressed it as his honest belief that a combined super and income tax rate of less than two annas in the rupee would have been sufficient. He also dealt with the probable raising of money on agricultural incomes and said it would create great discontent, especially if it came on the top of the super-tax and consequently would be the height of unwisdom. After cordially endorsing the methods adopted to raise the new loan he went on to urge the claims for education, sanitation, and agricultural improvement and asked what had become of the scheme for universal primary education which Lord Minto's Government had announced was under preparation. In strongly pressing the necessity of the great diversity of industries he pointedly remarked that the Department of Commerce and Industry had done very little in remedying the situation. Alluding to the steady upward movement in expenditure under general administration, he said it was not well to increase the expenditure by the partition of districts in Bengal and that against the wishes of the people concerned.

Viceroy's Budget Speech.

His Excellency the Viceroy in bringing the session to a close said:—This has been a notable session and the Hon'ble members have, I think, every reason to be gratified with it. They have signified, in no uncertain manner, their desire to associate India with the sacrifices which our Empire has had to make in connection with this war, and I am glad to think that the Government of India, in making their

TELEGRAMS.

Offer of £100 Million

to the Imperial Government, did not misinterpret the wishes of this Council. Some of you may have felt that the initiation of this policy by the Government reduced the subsequent legislative proceedings to little more than a formality, but this, believe me, is a superficial view. I can assure you that as regards the grave issues which this Budget has raised, we do feel our real dependence on your support. We have acted in your name and on the strength of the mandate which you gave us in your loyal resolutions of the 8th September 1914, and the 24th February 1915, and we desired an endorsement of our actions which should go beyond the passing of the bill necessary to give them legal validity. It was, therefore, with the highest satisfaction that I found you to be in practically unanimous accord with the Government in supporting the proposals we laid before you. I think you would all wish me to congratulate Sir William Meyer on the skill with which he expounded it and on the lucidity with which he expounded it and on the reception which it has received throughout the country. I do not minimise for one moment the heavy responsibilities which this budget has placed upon us. There will be a

Sacrifice not of Luxuries

not of the frills and trimmings of civilisation but a sacrifice in a large measure of the necessities of ordered Government and the result must be arrested progress in education, in sanitation, in public works and kindred subjects which are in other countries the touchstone of civilisation. But we must not despair. Indian revenues for the last 20 years have shown remarkable powers of recuperation and growth and we have every hope that once the war is ended we shall find ourselves, after no great interval, with a substantial margin of funds for further social progress. Again, this very sacrifice, and mind you it is a trifling one compared with the sacrifices endured by other countries and nations in this war should stimulate us all in the direction of recuperative effort, especially in respect of industrial and agricultural development so that we may not only by increased production repair the ravages of the hideous war, but also meet the extra burdens which it has laid upon us. This war has made us realise as never before how in India have been wasting our great resources. Thrown back on ourselves we have already increased our output of industrial products a hundred-fold in several directions, and this war will have proved a blessing in disguise, if through its teaching we shall have learnt how great a field of enterprise lies open to us in the industrial and agricultural spheres, and how necessary it is to organise ourselves industrially. I verily believe that, however conscious we may be at this moment of this extra burden which we have taken upon ourselves, that it lies in our own power to cope with it, and that some day in consequence of our efforts we shall look back to this war as the date of

India's Industrial Birth.

Time will show whether I am over sanguine in these views, but with all the earnestness in my power I would ask the Hon'ble Members to think them over and decide whether they do not see their way clear to co-operating with the Government of India in bringing about such a consummation. We have during this past session had the benefit of your co-operation and advice in many matters. The Hon'ble Members for Commerce and Industry and Revenue and agriculture have held informal but most useful conferences with some of you on matters relating to their departments and I know that the Hon'ble the Law Member has designs upon some of our legal members between now and the Simla session. I see unlimited possibilities of usefulness in this direction and, as the Hon'ble Members are, I am aware, I am always personally grateful for any suggestions or advice which they can offer me. We are all members of one Council and in the great task which is set before us we can only succeed if we work together in the closest co-operation.

It still remains for me to impress on you that it is our duty, of each one of us, to secure the maximum response to

India's War Loan.

In the first place let us remember that every million that comes from India comes not merely the exchange difficulty which we are experiencing here, but through it the exchange difficulty with which His Majesty's Government are confronted at home. Next, let none of us think that we have done enough until we have made the question of how much we can manage a matter of real thought and anxious contrivance. We are not asked to give outright but to lend the largest amount which we can make available. Lastly, we want all to subscribe and we can only get the countless millions to join if the duty and advantage of subscribing are fully brought home to them. For this we want propaganda work, and the more unofficial that propaganda is the more satisfactory will be its results.

I turn to the

Indian Defence Force Act.

Again here I see great possibilities and I would ask the Hon'ble Members to dismiss from their minds the suspicions which seem to be entertained by some with regard to the attitude of the Government of India in the matter. The Act is essentially a war measure and therefore temporary, but it will prove a most invaluable experiment. We shall have, it is no secret, for he who runs may read, to reorganise our Indian Army after this war, and some form of a second line force will probably be required. In the Indian Defence Force raised temporarily under the stress of war there may be the germ of such new second line. It will have to be solved at a time when there is more leisure. When that time arrives, then criticise as you will the Government in respect of its policy, but for the moment I would assure you that all the subjects of your criticism are engaging our most sympathetic consideration and I would ask you co-operation in making this present scheme a success. But do not let it be marked on the ground that it does not contain all that you would desire. It is not the imposition of an extra

Duty On Cotton Goods

thus raising the import rate to our general tariff level, an event which of itself makes this budget and this session memorable. A grievance has thus been removed which has been for a long time a standing source of irritation. You will have noticed from the report of the proceedings

cotton duties will be considered afresh when the fiscal in the House of Commons that the question of the Indian arrangements of the various parts of the Empire come to be reviewed as a whole after the war. I am sure that Hon'ble Members will agree that His Majesty's Government could not in the existing circumstances have gone further than they have done to meet India's wishes and that none of you will question the desirability of the fiscal problems of the Empire being fully examined after the war in the light of the experience gained. The history of this recent incident in Parliament is highly encouraging to India. It has given you proof, if proof were needed, that India has true and staunch friends. It should give you confidence that, when the review of the Empire's fiscal system takes place, Indian interests will not be overlooked but will be stoutly defended.

Hon'ble Members will have noticed the communique which appeared in the press stating that, on military grounds,

Recruitment of Labour

except in certain cases, for places outside India will not be permitted and the necessary rules under the Defence of India Act have been promulgated to secure this end. Incidentally, as a consequence, recruitment for indentured labour to Fiji, Trinidad and other West India Islands has come to an end. It is difficult to conceive that a traffic of this sort once ended, can be revived. The Government of India welcome this result as much as the Hon'ble Members, and I think, we can all congratulate ourselves on the situation thus arrived at. In this matter we have had the benefit of consultation with many non-official members and much appreciate the help and advice which they have been able to give us.

The rate of progress which we were taking in

Educational Projects.

before the commencement of the war has necessarily been retarded by the present financial stringency, but the progress itself continues, and we have been able, in spite of financial difficulties, to provide a substantial sum of 30 lakhs per annum for the improvement of the pay and training of teachers, a subject to which I myself attribute great importance, and I hope that the sum that is granted will be productive of much direct benefit to education in this country. I wish, however, that we had been able to make greater progress in the two University projects, which were sanctioned by the Secretary of State in the time of my predecessor, namely the project for Universities at Patna and Dacca. In the case of the Patna University the Bill introduced last September has been discussed in the Select Committee. There is a very strong local opinion in favour of the new University, and I had hoped that we might have passed the measure this session, but we had decided that we could only pass it if it could be passed substantially without controversy and it was only on Monday last the Select Committee was able to come to a unanimous conclusion regarding the provisions of the Bill, so that it will now be necessary to defer its consideration until the September sessions. As regards Dacca, I observe from a resolution brought forward in the Council on Tuesday last, that some apprehension has been expressed as regards the possible abandonment of the scheme for a university. These apprehensions were met by Sir Sankaran Nair with a clear affirmation of the intention of the Government to adhere to its original intention of instituting a University at Dacca, and I desire to take this opportunity of confirming, in the most distinct and unequivocal manner, the promise made by Lord Hardinge that a University would be founded there. I can quite appreciate the anxiety of those interested in the scheme and their wish to obtain some concrete expression of the Government's intentions in the form of a Bill before the Council. You have heard the promise given by the Education Member that they would be prepared to consider the possibility of the introduction of such a Bill next session, but you have also heard the weighty reasons which he had given—reasons to which I personally attach considerable importance for thinking it may be found advisable to delay legislation until we obtain the views of the proposed Calcutta Commission. That Commission will, I hope, begin its labours next November. Its exact size and constitution has not yet been settled, but I am glad to be able to tell you that I have been able to secure as its president the distinguished educationist, Dr Michael Sadler, the vice-Chancellor of Leeds University. As those of you who are interested in education are aware, Dr Sadler was for many years Director of special enquiries and reports in the English Education Department and held till lately the Chair for History and the Administration of Education at the Victoria University of Manchester. In him we have obtained a first class authority with an immense fund of information on educational problems and a knowledge of their working in large cities under harder conditions. We may look forward confidently to securing under his guidance a careful study of the University questions in Bengal and useful suggestions for improvement.

Coincident with this session has come the triumphant progress of our

Gallant Troops in Mesopotamia

we have all admired the military skill and determination which has marked the leadership of our army in the field and we cannot forget the gallantry and endurance of the troops throughout the operations which have taken place under the most trying conditions. We need not worry over the questions to whom, apart from the Generals and the army in the field, the credit of those operations is due. But I should be doing less than justice to India if I did not briefly touch upon the history of the last year. The fall of Kut marked the nadir of our fortunes. The India Army had been bled white in providing troops and equipment for four fronts. The breakdown on the medical side in Mesopotamia had brought a storm of obloquy on Indian administration. The hardships of a summer in Mesopotamia had decimated and sapped the strength of our troops. The sick pouring into India had placed a strain on our hospital resources, which were frankly insufficient. All this had to be remedied. It is not easy for men to concentrate attention on work when criticism, some true, much of it based on the flimsiest grounds, is showering down upon their heads. But the fact remains, that the work has been done, and, so far as our resources have enabled us, I believe, we have made up the deficiencies of a year ago. Am I going beyond the mark when I say that we ought to pay a tribute to the labours by which the late and the present Commander-in-Chief and the Army Headquarters have accomplished this, and enabled General Maude and his heroic companions in arms to achieve the success over which we are rejoicing to-day? History will some day record its verdict on these events, and we are too near

to them ourselves to be sure of our judgement. But three stages seem to stand clearly out, the first in which India threw all she had and far more than had ever been contemplated into the great struggle, the second, the inevitable breakdown due in part to the exhaustion of our military resources, in part to adverse fortune, and the third, the patient building up again of the forces which has made our recent operations possible. It is easy to be wise after the event and we to-day can see how things might have been ordered differently. We hope we have profited by our failures and have atoned for them, and made provisions against their recurrence.

And now it is my privilege and pleasure to thank the Hon'ble Members for their

Attendance and Help

during this last session. We shall meet again, God willing, in Simla, but we shall miss when we reassemble, one familiar face. The Hon'ble the Home Member hands over his office as you know to Sir William Vincent next month. I think Hon'ble Members would wish me to offer him God-speed and every good fortune in the high office which he will assume towards the end of the year. Hon'ble Members have from time to time found themselves in disagreement with the Home Member during the past few years, but none, I am sure, will deny to him admiration for his great administrative ability and experience and his sterling integrity of purpose. It is one of the pleasant features of political life, and I have never known it absent, that men whatever their opinions, can recognise and acknowledge when the dust and sound of strife have subsided the virtues of those with whom they may have profoundly disagreed. I feel then I am voicing you as well as myself when I wish Sir Reginald Craddock God-speed and good luck, and new for ourselves "pereunt-et-imputantur", the hours pass and are laid to our account. I trust and hope it will be accounted to us for righteousness.

Before I sit down let me read to you a message which reached me yesterday from the

Hon'ble Mr Lloyd George

"I wish on behalf of the British Government to express to the Government and the people of India our most sincere gratitude for the magnificent contribution which India has just made to the financing of the war. Coming in addition to the enthusiasm and loyalty manifested throughout India on the outbreak of the war and to the invaluable military service since rendered by the Indian Army, this gift is to us a moving proof that India shares wholeheartedly with the other subjects of the Crown the ideals for which we are fighting in this war. That India should come forward of her own accord at this crisis and render such real and opportune assistance is not only a source of sincere satisfaction to His Majesty's Government, but must produce a better mutual understanding among all the races and peoples under the British Crown."

The Hon'ble Captain Ajib Khan said.—My Lord, availing myself of opportunity when members of this Council are accorded the privilege of speaking on all matters of public interest, I beg to thank Your Excellency from the bottom of my heart for having nominated me to this Council. My Lord, I am fully aware of the fact that I did not personally deserve this high honour and dignity of a seat in Your Excellency's Legislative Council but in nominating me Your Lordship has paid a fine and well deserved compliment to the loyalty and prowess of His Imperial Majesty's Indian soldiers who have ungrudgingly and cheerfully fought and shed their blood in every theatre of this present world wide war. Therefore on behalf of the Indian Army I ask Your Excellency to accept the grateful thanks for the conferment of this unique honour on one of them. I hope that this direct representation so wisely inaugurated by Your Excellency in the Supreme Legislative Council will be permanently maintained. It is my pleasant duty also to thank Your Excellency and His Excellency the Commander-in-Chief jointly for having seen your way to enhance the pay of the Indian Officers and also allowing free rations to all ranks. Though these concessions to the Indian Army are not adequate enough yet I shall be failing in my duty if I did not express to Your Excellency and Your Excellency's Government our grateful thanks for what has been done considering the period of stress and financial stringency through which we are passing. Here I may say that the thanks of the Indian Army are due to the Hon'ble Sir William Meyer all the more when one remembers how difficult it is in these times to get even a small sum from that vigilant guard of the Indian finances. My Lord, as a representative of the Indian Army I will now take the liberty of making a few brief suggestions. The accommodation of the Indian Army, I must frankly say, is far from being satisfactory and when normal times return I shall ask that the huts which accommodate the Indian units in most stations should no longer be allowed to exist and be replaced by well lighted and comfortably furnished pucca barracks with paved floors, suitable verandahs and ablution rooms. My Lord, next I come to the most important question of promoting Indian Officers without distinction to higher and more responsible posts. I do not wish to go into the larger aspects of this question at present but will certainly ask for prompt reward in the shape of promotion for meritorious services of those officers who are in the service and who have either conspicuously distinguished themselves in the field or have secured a good record of service and are fit for advancement. From my life long experience of the Indian Army I can safely say that a good many Indian Officers are capable of doing much more and exercising larger powers with credit than those with which they are entrusted under the existing system. The Indian Army is the oldest and the foremost of all the other services of the Indian Empire, but in the matter of reforms and privileges, I am sorry to say, is the last of all. It has done its part gloriously in the present war in the midst of civilized nations and its elevation to the status of a civilized army in all its details is only just and fair. My Lord, the position of India must change and is changing and I therefore, suggest for the serious consideration of the Government the formation of the territorial army and navy and air service. My Lord the farmers of India make the Indian Army and those among them who are not fit for military service, take to cultivation of the soil and pay the land revenue which is the chief source of income to the Government. So in India the peasantry although form the most important class for the benefit of the country and the Government as soldiers and tax-payers yet they have very little share in the blessings that the Government can confer on them such as share in Government post, extended terms of land settlement and so forth. I hope special attention will be paid by the Government to these matters for the betterment of this class.

TELEGRAMS.

The Hon'ble Mr. Sukul alluded to the capture of Baghdad and while admitting contribution of £1,000 millions as heavy supported the contribution. He also supported the imposition of the cotton duties and urged the abolition of counter-vailing excise duties.

The Hon'ble the Raja of Kanika began by complimenting Sir William Meyer on his wise budget which he declared was one of the landmarks in the financial history of India. Reading the budget statement he experienced a feeling of supreme satisfaction at our contribution of £100 millions for the war and trusted that by this those captious armchair critics who were unjustly accusing India of lethargy in the prosecution of war would be silenced. It was true that the contribution was small but we were happy because we should have done our best however small that best might be by the Empire. Referring to the new scheme of taxation he said that he was of opinion that the general features had been acceptable to the people at large. He then dealt at length with the warning given by Sir William Meyer that in times to come the Government might be forced to look to agricultural income for further contribution toward revenues of Government and exhorted the Government to think of the consequences before taking such a step. He told the Government already that the land tax had reached a point beyond which to go would be to trench on the prime necessities of life of the farmer. He then discussed the nature of contract between the Government and holders of permanently settled lands and cautioned the Government against talking lightly of imposing fresh taxes. Only more money was required. He suggested that a respectable amount could be secured by improving export duty of cotton. In conclusion he referred to pernicious system of indentured labour which should be done away with and to the great need for throwing upon the commissioned ranks in the army to Indians.

The Hon'ble Mr. Shafi in congratulating the Finance Member on the budget said that the burden of taxation had fallen on wealthier classes in the country who could pay. Referring to the cotton duties he strongly condemned the attitude of Lancashire and said that the people there in representing their interests exhibited a spirit of narrow egotism quite inconsistent with idea of Imperial Federation. He hoped that H. E. the Viceroy as trustee of the Indian nation would resist the attempt at restoration of the former conditions. Such action would alone give an impetus to the industrial developments in India. Dealing with the budget he said that the war loan had been enthusiastically received all over the country. He next dealt with Indian participation in the Empire Conference and said that the country was grateful to the Government for making concession to public opinion which found expression in the resolution he moved eighteen months ago in Simla. In conclusion he said that complete annihilation of Germany would be the harbinger of world's peace and unification of the Empire.

The Council then adjourned for lunch.

The Council reassembling after lunch H. E. the Viceroy presided. The Hon'ble Mr. Asad Anwar began by congratulating the finance member upon his remarkably satisfactory war budget. After referring to India's determination to see the war through he paid a warm tribute to Lord Chelmsford and his Government for the introduction of the Defence of India Bill and hoped that it would be a permanent measure. Touching of India's war gift of £100,000,000 he repudiated the charges of foreign critics that India had not played her part well. Continuing he said that a poor country like India should have already rendered so much aid in men, material and money was in itself an unmistakable proof of India's desire to play her part as well as the self-governing Dominions and of India's hope to deserve an equal and honorable place in the Councils of the Empire. While approving the new taxation proposals he wanted early abolition of the cotton excise duty. He strongly criticised attitude of Lancashire towards India and warmly thanked the Secretary of State for India for his able defence of India's case. Then he suggested retrenchment in public expenditure so as to avoid any additional taxation of agricultural incomes in future years. Referring to the temporary prohibition of indentured labour emigration to the colonies he hoped it would eventually lead to its total abolition. Lastly he appealed to the Government to seize the present opportunity and embark on a vigorous industrial and commercial programme for the good of India.

Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru said that the session which was just closing had been an eventful one. Some events had happened during the last two months within the four walls of the Council which would have a far reaching effect and this would only be realised by the coming generation. Not the least important of these had been the budget. If he were asked to summarise the essential features of it he would say it shows in a remarkable degree combination of foresight, resourcefulness and equity. It was possible he declared to find more money in a more satisfactory manner than had been done. He could not understand why those who were hit by supertax made so much of it, even after realising that more money had to be found. Exception had also been taken to railway surcharge and he would express a hope that when the Indian finance reached its equilibrium it might be possible to revise it. Turning to the excise duty he said it had been a sore point with Indians for over a quarter of century. A certain amount of courage was necessary for Sir William Meyer to have decided to raise import duties and events which had recently happened in England bore testimony to it. When one remembered the poverty and limited resources of India and the extent of help India was rendering to England and when one also remembered the prosperous condition of Lancashire and their little mindedness one was tempted to exclaim 'Look at this picture and at that.' Dr. Sapru thanked the Government for their courage and strongly hoped that that courage would not fail them when the time came for reconsideration. After expressing an hope that additional burden on land would be unnecessary, he thanked the Government for additional grant of Rs. 30 lakhs for education, but said that the distribution of it had been carried out on a wrong basis. Thus United Provinces got only Rs. 2½ lakhs even though it was very backward in education while Bengal, which got nine lakhs was in the van of progress. It seems as though the distribution was made on the principle he who had much was entitled to more than he who had little.

TELEGRAMS.

was to have little. Dr. Sapru was gratified to see Government taking courageous steps in abolishing indentured labour, and said that the country had been during the last two months in a state of excitement over this question, and the conviction had been growing upon Indians that what could not be mended must be ended. He trusted that, though action had been taken under the defence of India Act, it was dead and dead for ever. He (Speaker) certainly did not know till now the potentialities of the act for good, and he assured the Government if they took action in favour of other beneficial acts they would have the support of the people in its administration. He also dealt with the question of a Governor-in-Council for the United Provinces and asked if the appointment of Sir Harcourt Butler meant shelving of the question for another five years. They had already been patient for over 8 years, and it was unjust to ask them to wait for five years. He wanted to know if it was the wish of the Government to raise Sir Harcourt to the Governorship after the war and if there was anything behind this policy which it was not considered right to divulge at this stage. Dr. Sapru referred to Mr. Shafi's speech earlier in the day when he reminded them very solemnly not to embarrass the Government by discussing questions of constitutional character and said that while he also realized it he would remind Mr. Shafi that putting before the Government what the country felt was not embarrassing it, but helping it. New aspirations had arisen in India and it was the Government's duty to satisfy them without shutting their eyes. Dr. Sapru also hoped that as in the case of Minto-Morley reforms, the country would be given a chance to discuss the Government's decisions. Speaking of commission in the army he paid a tribute to Captain Ajab Khan who with all the strength of his position in the army also saw the urgent need for it. Referring to the public services commission report he warned the Government against believing with the commissioners that provision for nine men would satisfy our aspirations. Speaking of the Indian War Conference representatives he said that those who thought that in selecting them they had followed the procedure in the Dominions should remember that being Dominions the Ministers had the vote of the people behind them whereas Indian representatives had not.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma rejoiced at the discomfiture of the enemies and the new forces created in Russia which foretold early and lasting peace. He ridiculed the idea that war had not been brought home to Indians. On the contrary generations would remember it if India was treated as an integral part of the Empire. He characterised the budget as an orthodox budget. He felt that the Government of India were never deterred from imposing burdens on the people or the maintenance and increase of armies, it may be partially for imperial purposes and administrative improvements, salaries etc. of the civil services, but had always hesitated by the bogey of popular discontent in initiating any large measure involving expenditure calculated to improve the condition of the people their education, sanitation and vital well being. In the course of a review of the country's state and finance he said that the Finance Members speech indicated the possibility of being forced by need to look to land and salt for general burdens in the near future. After dealing with taxation he dealt with the wealth and economic condition of India and England and said that England was not so poor as it was made out. He said he had not the least doubt that money which was being raised could be used to greater advantage if there was no war.

Mr. Rahim whole heartedly supported the Budget.

(O)

[REUTER]

India's War Services.

Mr. Chamberlain on What has been Done.

Reply to Lancashire Objections.

LONDON, March 23

[Delayed in Transmission]

Moving the resolution authorising India's war contribution in the House of Commons to-day Mr. Chamberlain said he was confident that the members of the House would unite in gratefully recognising the feeling of comradeship and community of interest which prompted the gift. He recalled the war services of the Indian troops of whom there were now 3 hundred thousand on active service and paid a tribute to the part played by officers in the British-Indian Army, officers in the Medical Service, and the Imperial Service troops and also to the unrivalled generosity of the Indian Princes. Mr. Chamberlain spoke of the Labour Corps, motor transport and munitions supplied by India and mentioned that India's output of small arms had increased threefold and of field gun cartridges twelve-fold since the war. He claimed that the military efforts of the Indian Government seconded by the Princes, chiefs, and peoples of India had been no mean contribution to the success of the Empire. Referring to German intrigues in India Mr. Chamberlain said that some day the widespread character of the German plots against the Empire would be made known. He emphasised that from the earliest stages of the war the Indian Government intended and the people of India wished to make a financial war contribution and laid stress on the change in the exchange position and the elasticity shown by Indian revenue. The new taxation was sufficient to meet the charges on the Indian Government. With respect to the £ hundred million loan, he expressed the opinion that the suggested postponement of the loan until after the war would destroy the spirit in which the gift was offered, and begged the House to take a broad and sympathetic view. If circumstances had not changed he would never have attempted to alter the decision of the late Cabinet but circumstances now were wholly different. Mr. Chamberlain declared that India's offer might be declined but could not be bagged over, we could not say that we would accept part of it. He pointed out that the final amendment proposed by Lancashire members did not agree with the contention of the deputation that they would not be able to live.

If the prices were to be raised as suggested in the amendment, what had they to complain of? He was profoundly convinced that any injury which might be done to Lancashire would be nothing like what was apprehended. He pointed out that the action of the Indian Govern-

TELEGRAMS.

ment merely partially assimilated the treatment of Lancashire cotton goods to the treatment of other British manufactures entering India. Mr. Chamberlain again emphasised the strength and unanimity of British-Indian feeling in this matter and declared that there was hardly an Englishman in India not directly concerned with Lancashire trade who did not share the views expressed by the Viceroy. This change would set us right with Indian opinion and he appealed to Lancashire to rise superior to its fears and trust its skilled enterprise. Moreover, was not the goodwill of the Indian market worth more than a paltry four per cent?

Appeal to Mr. Asquith.

Mr. Chamberlain concluded by appealing to Mr. Asquith not merely to abstain from voting which might be misconstrued in India, but to act in the spirit of great imperial patriotism and cast his vote and his influence to redress a grievance which was rankling in India. He did not say that this was the last word in our fiscal relations with India and he looked to India to participate in a common scheme of fiscal amity.

There was an entire absence of excitement and feeling throughout Mr. Chamberlain's speech.

Mr. Asquith's Addendum

Mr. Asquith said that speaking for the whole Empire the House would pay a willing and affectionate tribute of gratitude to its Indian fellow-subjects for their magnificent rally to the imperial cause. The self-sacrifice and loyalty of all classes in India had few equals in history. It was all the more regrettable therefore that there should be a note of discord. He was of opinion that the late Government's decision in this matter was sound.

Mr. Asquith emphasised the necessity for maintaining national and Imperial unity. For that he had laboured for two and half years and the magnificent results were now apparent when the British-Indian army had entered Bagdad, the key to the eastern world. Mr. Asquith concluded by appealing to the Government for the sake of unity to accept the following addendum to their motion:-

"This House at the same time declares its opinion that such changes as proposed in the Indian budget in the system of cotton duties should be considered afresh when the fiscal relationships of the various parts of the Empire to one another and the world can be reviewed at the end of the war."

Premier on Indian's Desire.

Mr. Lloyd George said that the Government regard this as an urgent war measure. They were inviting India to assist very materially in man-power and the Government was making special arrangements in India with regard to that and was also asking India to take a much larger share in equipping and maintaining armies. They were anxious to conciliate and get the sympathy and enthusiasm of India. He had met the representatives of India who were at present in England and assured the House that it had no idea of the eagerness of India to participate in the struggle side by side with Britain. This great act of justice had sent a thrill of enthusiasm throughout India and there was no doubt we should reap an abundant harvest from it. He thought that the apprehensions of Lancashire were exaggerated but should they turn out well founded it was not in the interest of India or other parts of Empire to destroy the trade of Lancashire which was an Imperial asset. He pointed out that at his interview with the Lancashire Deputation he expressed views similar to those embodied in Mr. Asquith's amendment which he accepted and had proposed to move himself.

A Spontaneous Offer.

Winding up the debate Mr. Bonar Law emphasised that India's offer was absolutely spontaneous and in no way prompted by the Imperial Government.

Indian Forces in Mesopotamia.

In the course of his speech during the debate in the House of Commons on India's war contribution Mr. Chamberlain said that the army which had gloriously retrieved the earlier misfortunes in Mesopotamia and struck a blow that resounded throughout the East was mainly Indian. He recalled that the fourteenth Sikhs and the Lancashire Fusiliers fought side by side in Gallipoli. Mr. Chamberlain paid a tribute to the princes, chiefs, and people of India in seconding the efforts of the Indian Government to combat German plots and he dwelt on the frontier troubles. He pointed out that Indian exports of national importance were valued at three millions monthly and five millions during the wheat season.

Mr. Chamberlain stated that at the time of the late Government's decision the Indian Government wanted to raise the cotton duties without the raising of excise and asked for an assurance that excise would be finally abolished. It asked this, not in order to assist the Empire but in order to balance its own budget. Therefore the Imperial Government asked the Indian Government to postpone the question as it might cause controversy here. Referring to the questions of the Lancashire members regarding the conditions of labour in the Indian cotton factories Mr. Chamberlain emphasised that the last word in factory legislation had not been said either in India or in England but that it was entirely distinct from the cotton duties.

A Politic Decision.

Mr. Chamberlain further quoted the memorandum of Lord Hardinge that considerations of Imperial policy no less than sense of the appreciation of the services of India in the war make it imperative that we should convince the Indian people that their interests are our interests and that we govern India for the benefit of the people and without any underlying selfish motives. Why then refuse a concession that will be extremely popular with all classes that involves nothing affecting in any way the stability of our rule, that will abolish a purely adventitious piece of injustice and that will probably in the long run be found to affect Lancashire's interests little or at all.

Mr. Chamberlain also quoted Lord Carmichael as saying that he had never heard any one try to defend the duty and the speech made by Mr. Asquith at Cambridge on March 20th 1895 in which he denounced Unionists for supporting the excise duty.

పీంగళ సంవత్సరాది మహోత్సవము

స్వాగతగీతమాలిక

(౧)
కాళ్ళకూరి గోపాలరావు గారు

స్వాగతం! బాంధ్రమాతకు స్వాగతంబు!!
స్వాగతము! కన్నతల్లికి స్వాగతంబు!!
స్వాగతం! బాంధ్రజాతికి స్వాగతంబు!!
స్వాగతము! సోదరానికి స్వాగతంబు!!
ఆంధ్రమాతృభూమిని మైచెలంగు
దీనికన్నను సుదిన మెండని గలదె?
అందు, ముఖ్యపాఠం కాంధ్రుడైన తతీని
రాజధానిలో నాంధ్రపాత్రజంబు
ఆంధ్రమాతృభూమికి యతిశయిల్లు
ఇటు సమావేశ మగుట యద్వైతము!
ఆంధ్రప్రతికతోడనే యవతరించె
ఉత్తరతీర్థి నిచటి కాంధ్రోద్యమంబు!
రెండు వర్షంబులకు ముందరింకె
నిమ్మపూజ నిట ప్రతిష్ఠించి మించి
ఆంధ్రప్రతికాధిపతి కృతార్థుడయ్యె!
అదియె యిచటి యాంధ్రైక్యత కాద్యదినము!
నాండె యీ చెన్నపురి యాంధ్రనగర మనియు,
ఆంధ్రజనతె యందలి ప్రధానాంగ మనియు,
ఆంధ్రరాజైకదత్త మై యాంగవిభుత
కాద్యరాజధానిగ నున్న యాంధ్రనగర
మాంధ్రులకు నాంధ్రభాషకు నాంధ్రమైన
యభిలషునకును సుముఖమై యలరకున్కి
ఆంధ్రులకు పరాధపాత్రుల వనియు, నాంగ
పాలకుల ధర్మపత్రకు భంగ మనియు,
ఇతరపాత్రుల భ్రాతృత్వమితికి
పొయి మగు విపరీతార్థ మిచ్చు ననియు
బహువిధంబుల తలదోయబడియె; మఱియు
సాంఘిక బలాభివృద్ధిలై సభ యొకండు
కాశ్యోతస్థాయి యగు టవత్సరం బటంచు
మున్నె తమలోన తలపోయుచున్నవారి
యూహ లీ సమావేశమం దూర్జితపడి
కాలగర్భంబునం నొంత భువన గాంచ,
చెన్నపురియాంధ్రనగర ప్రతిష్ఠింపబడియె!
అరయ సభ పేరః బరగడి యక్షగాతి
నేమి మాసోత్సవ మున్నవో యెఱుంగరాదు!
వరమహామంత్రరాజంబువలనఁ బోతె
ఆంధ్రులందఱ తాకృతులై యలరువారు!
మొదలు చెట్టి వత్సర మైన ముగియలేదు,
వందల కొలంది యాంధ్రు లానంద మొలచు
సభ్యులుగ కేరనాంబు సత్వముగ!
చేరుచున్నార, లింకను చేరగలరు!
వివిధభాషాయంతం బయి వెలయు దీని
బహుళకార్యక్రమంబు భాగ్యంబై యయిన,
ఇది తదియవత్సరమున కదను గాదు;
జాతిమతకులవృత్తులు స్థలవిభేద
మీ ప్రతిష్ఠాపనమున పాటించబడవు,
వికృతకు సహకారాత్తి కర్తవ్యశక్తి
మైన భాషాబంధంబై యరయబడను;
స్థానికాంధ్రబలంబై ప్రధాన మయిన,
అభిలషించునందలి యాంధ్రు లిందు
సభ్యులై ప్రాతినిధ్య మొసంగినారు;
రాజులును జమీందారులు రాజకుల్య
లగు వశేర్పంగవులను విద్యాధికులను
ఉభయభాషాసంభల సభ్యులు వశిష్ఠ
ఉన్నతోద్యోగులను దీని నున్నవారు;
అయిన, సాధారణాంధ్రసభ్యులయే దీని
ముఖ్యులక్షణమై మించు; పూర్వ మిట్టి
ప్రాతినిధ్యప్రతిష్ఠ యిప్పట్లు లేదు!
తొలుత శ్లోకప్రభులు వ్యక్తులు ఘటింప
ఇంతిదనుకను జరగిన యీ యుగాది
మాతృభూమిలోనింబు నీ మహితసభయే
స్వీకరింప నుంకించుట నిశ్చయముగ
ఆంధ్రసాంఘికభావనయవిన్నాంబు గాదె?
ఆంధ్రులందఱ సామాన్యతె యరసి చూడ!
దీనియగు భూమియను మఱి విక్రమాగ్ను!
లన్నిటను సుప్రసిద్ధులై యలరివారు!

మగధదేశ మేలిరి యను మాట టుండ,
మధురరాజ్యంబు స్థాపించి మహితులైరి!
అందు, కన్యాకుమార్యగ్రమంతదనుక
వ్యాప్తి గాంచి సుఖిరు లయి రాంధ్రులందఱ,
వారి యుత్సాహభైర్యముల్ సుప్రపదవె?
వారి గుణ కథనమున కుపక్రమించి
ఎంత వ్రాసిన తీతరు—ఇది య టుంచి,
ప్రస్తుతస్థితి పరికింప వలయు మనకు:
పరగ నింగున కట్టిన వస్త్రులుట్లు
అప్పుడపుడు విజృంభించి యలరుచున్న,
సాటివారితో సరిపోలజాల మెందు;
ఇంతకన్నను దురవస్థ యేమి వలయు!
ప్రాధవోద్యోగముల మాట వదలుకొనిన,
భాష విషయంబునను మన వ్యక్తి మున్న!
క్షుమన భాషయే సర్వాధిపాదకంబు
భాష పోయిన సకలంబు భగ్న మగును;
దేశభాషలం దెల్ల తృతీయ భాష,
రాష్ట్రభాష లన్నిటిలోన ప్రథమభాష,
అట్టి మన యాంధ్రభాష యీ యాంధ్రనగర
మందు ప్రచ్ఛన్నమై యున్కి యక్కటకట!
కన్నలారంగజూచుచు నున్నవార,
మేమి యనవచ్చు నీ మన హీనదశకు?
పీఠి పేర్లకు మన భాష పీలువపడదు
రాజకార్యాలయములందు రాణగనదు
పాఠశాలల బోధించబడిరాదు—
తేటపడ లేదె మనల దుస్థితి యెకింత?
ఉన్న చోటనే నిదురించుచున్న మనల
తట్టి లేపుట కీ సభ తగును గాత!
ఇంతదనుకను విశ్రాంతి యెఱగ, నింక
చటులబహుశీకృతక్రియాశక్తి దనక
నిజబలంబుల నెల్ల కేంద్రీకరించి
సాహసోత్సాహములు పరస్పరము విజ
ప్రాణపద మైన యాదర్శఫలముకొఱకు
పాటుపడెదముగాత సాభ్రాత్ర మలన!
ఈ యథాశక్తివాక్కుజ్జర దృష్టి గాంచి
మరియు సుప్రీత మై, యాంధ్రమాత మనల
సిద్ధసంకల్పులను జేసి చెలంగుఁగాత!

కృష్ణా సహకారసభ

శ్రీ రామములు

(మా స్వకీయ విశేషకునియొద్దనుండి)

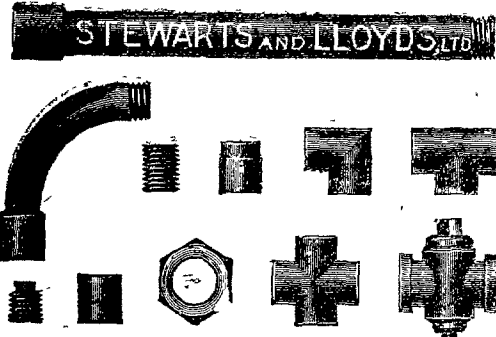
భీమవరము, మార్చి 24:— 19వ తేది మధ్యాహ్నము
తిరిగి మూడవ కృష్ణా సహకార సభ గూడి తీర్మానములు
జరిగినవి. మిత్రమండలికి యుద్ధమునందు జయము కలుగవలయు
నని మొదటి తీర్మానము.
రెండవది. (Working Capital) లో పదియవవంతు
పేరు భనము ఉండవలెనని తీర్మానమును చంగల్లల చిట్టి
పంతులుగారు (రాయదురు)పఠానించిరి. దీనిని శోభనాద్రి
చౌదరిగారు (గుడ్లవల్లెరు) అనువదించిరికాని, వెన్నెత్త బాపి
రాజుగారును తోటకూర వేంకట్రాజుగారును (భీమవరం తా!)
తీర్మానముకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడి సంఘములకు గల
చిక్కులను తెలిపిరి. తీర్మానమునకు రి.గురు మాత్రమే అను
మోటుగా నుండుటచే ఓడిపోయెను.
సంఘములలో నేవింగున ఫిక్స్ చేసి దిపాజిట్లు హెచ్చు
గ నేయునట్లు సంఘ సభ్యులను, ఇతరులను సభ్యులు
ప్రాతాహపరమనట్లు ఒక తీర్మానమును అట్టిలి వేంకట్రా
ముగా రుపపాదించుచు తమ మహాదేవపట్టును సంఘములో
అట్టిది జరుగుచున్న దనియు ఇతరులు కూడ అట్లు చేసిన
యెడల కేవలము జిల్లా బ్యాంకు మీదనే ఆధారపడుట తప్పి
పోవుననియు నూచించిరి. ఇది తాళూరి సీతారామయ్య గారి
(గుడ్లవల్లెరు)చే బలపరుపబడి ఏకగ్రీవముగ సభవారి అంగీకార
మును బడసెను.
తరువాత చర్చకు వచ్చిన తీర్మానము జిల్లా బ్యాంకు
నుండి పరపతి సంఘములకును పరపతి సంఘములనుండి జిల్లా
బ్యాంకుకు పంపు సొమ్మును సముద్రుజరిల ద్వారా పంపవచ్చు
నట్లు గవర్న మెంటువారిని కోరుటను గూర్చి. ఈ తీర్మానము
గూర్చి వెన్నెత్తరామచంద్రరాజుగారును (భీమవరం) భోగ
రాజు వీరవేంకయ్యగారును ఉప్పలూరి ఆదినారాయణమూర్తి
గారును మాట్లాడిరి. అందఱును ఆమోదించిరి.

బ్యాంకునుండి పరపతి సంఘములు అప్పు తెచ్చు సా
ముక్తు వడ్డీ ఇదివరలో వలె రి నెలలకు గాక సంవత్సరముకు
తిరిగి ఇచ్చి నేయునట్లు యేర్పాటు చేయుమని కృష్ణాబాంకు
వారిని కోరుటను గూర్చి ఒక తీర్మానము ఉప్పలూరి ముత్తం
రాజు గారుపపాదించిరి. దీనికి కృష్ణా బ్యాంకు సక్రటరీ నారా
యణరావుగారు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడి తమ బ్యాంకుకు
ఇతర బ్యాంకులనుండి తెచ్చు అప్పులను సంవత్సరమునకు రెండు
సార్లు ఇచ్చుకొనుట తప్పదు లేదనియు సభవారి తీర్మానమును
తా మంగీకరించ జాలమనియు చెప్పిరి. దీనిని (Opposition)
గుడిపాటి చలపతిరావుగారు బలపరచిరి. ఈ తీర్మానము వి
షయమై కాళ్ళకూరి నరసింహంగారు, వెన్నెత్త నూర్యనారా
యణరాజుగారు మరికొందఱును మాట్లాడిరి. పిమ్మట రిజిస్ట్రార్
రు దివాన్ బహదర్ స్వామి కన్న పిళ్ళ గారు తామిది
వరలో వ్యవసాయదార్లు 6 నెలల కిచ్చుట కష్ట
మని అభిప్రాయపడితిమనియు అటుపిమ్మట పుదుకోట యెస్సే
టులోని రయితులు ప్రతి నెలకును వడ్డీనీయగలుగుటచే ఈ
ప్రాంతములవారుగూడ అట్లుచేయవచ్చునని తమయభిప్రాయ
మయినట్లును చెప్పినపిమ్మట ముత్తంరాజుగారు తమ తీర్మాన
మును ఉపసంహరించుకొనిరి.
పిమ్మట సివిల్ కోర్టువారు పరపతిసంఘముల డిక్రీలు
అమలుజరుపుటలో ఆలస్యమగుచున్నందున ఆశి
ష్టం టు రిజిస్ట్రార్ గారికి ఆమలు జరుపు అధికారము
గూడ నిచ్చునట్లు సర్కారువారిని ప్రార్థింపవలెనని తీర్మా
నము వెన్నెత్త నూర్యనారాయణరాజుగారు ఉపపాదించగా
ఉప్పలూరి ఆదినారాయణగారు దానికి వ్యతిరేకముగ మాట్లా
డి ప్రతిఘటించెను. పిమ్మట గుడిపాటి వేంకటచలపతి గారు
కవిలిండి కత్తెరా గ్రామములో తాము డిక్రీఅమలు విషయ
మైపనుచున్న కష్టములనెత్తిచూపుచు తీర్మానమునకుకుల
ముగ మాట్లాడిరి. ఈతీర్మానము ఎక్కవమందిచే నామోదింప
బడెను.
పరపతి గాక ఇతరమైన సహకారోద్యమము నీజిల్లా
లో వృద్ధిపరుపవలెనని తీర్మానము అధ్యక్షు లుపపాదించుచు
రామనాథ జిల్లాలోని పత్తివిత్తుల సంఘము (Cotton See
-ds Unions)కట్టడముల సొసముటీలు (Building Soc
-ieties) పశువుల భీమాసంఘములు (Cattle Insurance
-Companis) వ్యవసాయ యంత్రములు మొదలయిన విష
యముల గూర్చి డిప్లోమన్యాయము చేయు సందర్భమున గత
రాజధాని పరపతి సభకు ఆసరిలి గిల్మన్ గారి అధ్యక్షోప
న్యాసమందు 'వర్తకమునకు' చేతిపరులకును (for comm
ercet & Industry) పరపతి ఉద్యమము చాల సహకారి
యని చెప్పినదియు నుడిచిరి.
లోకలోభండు కంట్లావ్వు పని పరపతి సంఘములకు
విరివిగా ఇచ్చు ఈ తీర్మానము విషయమయి అసిష్టంట్లు రిజ
స్ట్రార్ మాట్లాడుచు గోదావరిజిల్లా గుత్తిన దీవిలోను మరి
కొన్ని ప్రదేశములలోను ఈకంట్లావ్వుల విష
యమయిన ప్రశ్న కలిగినపుడు బోర్డువారు ముందు
సొమ్మును ఆద్యక్షుగా నిచ్చుట కంగీకరించలేదనియు చెప్పి,
ఈసంఘములకు సొమ్ము ముందుగనిచ్చిననేగాని పనిజరుగదని
యు బోర్డువారు సంఘములకిచ్చిన సొమ్ము విషయమయి సం
శయంపబనిలేదనియు చెప్పిరి. తీర్మాన మామోదితమయ్యెను.
పరపతిసంఘముల పంచాయితీ దార్లను తాలూకా
బోర్డులకు మునిసిపాలిటీలకు నియమించుట, ఎన్నుకొనుట
విషయమునుగూర్చిన తీర్మానము సభవారి సంప్రదాంగాంగీకార
మును బడసెను. ఈతీర్మానము విషయమయి మాట్లాడుచు
ఇన్నిలక్షల రూప్యములవరకు పరపతిసంఘములతో వ్యవహార
ములు జరుపు పంచాయితీ సభ్యులు తాలూకాబోర్డు పనిచూడ
లేరాఅని కాళ్ళకూరి నరసింహంగారు ప్రశ్నించిరి. కొ
ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రార్ గారు హైందవుడు గానుండునట్లు గవర్న
మెంటువారిని కోరుటను గూర్చిన తీర్మానము కృష్ణా కొఆప
రేటివ్ బ్యాంకుకార్యదర్శి నారాయణరావుగారు రుపపాదించిరి.
దీనిని తాడికొండ కృష్ణమూర్తి (ఉండి) గారు నవదంప అంద
రును ఆమోదించిరి.
పిమ్మట తీర్మానము సభవారు చర్చించిన తీర్మాన
మన్ని తీర్మానములలో ముఖ్యమయినది. ఇది బ్రహ్మసొమ్మును
సహకార సంఘపు ఉపయోగమునకు ఆ సంఘములలో డిపా
జిటు చేయుటను గూర్చి యొచ్చుది. ఈ తీర్మానమును
ఉప్పలూరి ఆదినారాయణమూర్తి గారు రుపపాదించుచు బ్రహ్మ
అట్టులో నొక ఉప నిబంధన యేర్పాటు త్వరలో నేర్పరప
బడి ఆ చట్టము సవరించుట మిక్కిలి అవసరమని చెప్పిరి. ఈ
తీర్మానమును సత్వవాద సోషేలిస్టు రావుగారు బలపరచిరి.
అందఱి ఆమోదమును బడసెను.
అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసములో సహకార
సంబంధమైన వివిధవిషయములను చర్చించుచు చాలవరకు
ప్రసంగించిరి.
పిమ్మట ఆహ్వాన సంఘమువారికిని, అధ్యక్షునికిని చెన్న
పట్నంనుండి శ్రమయనక వచ్చిన రిజిస్ట్రార్ స్వామికన్న పిళ్ళగారి
కిని వందనములతోను, సహకారోద్యమమునకు జయజయ
ధ్వజలతోను సభముగిసెను.

M. N. HUSSEN & Co,
Hardware Merchants, Contractors & Commission Agts.
No. 90 ARMENIAN STREET, MADRAS.

కప్పలు, పేష్టింగులు, బేరింగులు, ఫ్లమ్మరు ప్లాకులు, బెల్టింగులు వివిధ రకములు మెరుగునూ నెలు, క్రొవ్వనూ నెలు, ఆస్ బెస్టు, రబ్బరు సామానులు, మనిలా ఉక్కు తీగదారములు, మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు,

STEWARTS AND LLOYDS LTD వంకుల ఇనుప తేకులు, సాదా తేకులు, ఎం.ఎస్. తేకులు, ఉక్కు తేకులు, ఇనుప చువ్వలు, కోణాలు, టీలు. వంకుల డబ్లియు ఐ. స్టీ. సి. బి. గోట్టములు, ప్లిట్టింగులు, ఇత్తడిపిళ్లు, గ్లాండు కార్డు, జి.ఎం. చక్రపు మూతలు, మరమేకులు, రీశెట్లు, బోల్టునట్లు, సీమెంటు సున్నము, బాగ్గుతారు, బోగ్గుపీచే ఆస్పాల్మి, ప్లాక్ హోం తారు, వర్ణములు, వార్ని షులు.

పారలు, పిక్కిన్లు, పోకిల్లు, సమ్మెటలు, గొలుసులు, కంసాలిపట్టెడలు పిగ్ లెడ్. తగరపు తేకులు, తీగ మేకులు, బొక్కెనలు, ముండ్ల తీగలు, సాదా తీగలు, తీగ వలలు. వ్యవసాయపు పనిముట్లు, గనుల ఫ్యాక్టరీలకు రైల్వేలకు కావలసిన అన్ని రకముల సామానులు చౌక తేట్లకు దొరకును. విశేషము లింకను తెలియగోరిన మాకు వ్రాయుడు.

విలాసము:—ఎం. ఎన్ హుస్సేన్ అండు కో., ఇనుప సామానుల అంగడి, నెం. 90 ఆర్మేనియన్ స్ట్రీట్, 679 మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిః సహిత మైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆ పరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీరీటమువంటి వరము. కరువులను, మచ్చలను గడమాలను తుండ్రు, ప్రాతపోషణలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిప్పుట నిగ్గుంచేయును, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశసంబంధమును చొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలగు చేయును. 16 పోజులకర వండుటకు 4 టేబుల్ బిట్టిలలో ఆమ్మబడును.

ప్రాప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్ వాడి. నెం. 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No 2, BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి. ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే కానుబడినది నెం 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రశ్నకము. ఏకభాషాలిపి ప్రశంస ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. నెం 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము. ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలరు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని సహయోగించిన బాయిలరు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్ ప్లిట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుకు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజుట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389 మదరాసు

(పై కామోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయి గలగుటకును తరిపియదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు పట్టి నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులచేయునో అని చెడి పోయినట్లైతే శిల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంకముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇట్టి శిలపాఠశాలలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి రై నెన్సు యొప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏషలు నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేది గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పాఠశాలలో విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావోసం బడును. ఈక్రింద నుదాహరణచూచుకోవలెను.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149, Broadway Madras. Telegraphic Address:—"GALY" Madras.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము

దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు.

రాజశేషయ్య నారాయణజీ శేకవడీ, 20, చీనాబజారురోడ్, మదరాసు. 188

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలకును పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు ను. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీచుబడును పోస్టా చార్జి యు మేమే భరింపించెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంకణనిగ్రహ కౌషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మదరాసు నస్యము (700)

మేలైన బందరాకుతో తయారు చేయబడ్డది. ఒకపాంకు లేక 18 పలములు రు 1 0 0 ఒకసేరు లేక 8 పలములు ,, 0 12 0 ఒకవీకె లేక 40 పలములు ,, 3 0 0 ఎస్. ఉల్ సెలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫ ములు - బొమ్మల కాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె దము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సరుగు, విశాఖపట్టణము.

నీవు ఇల్లు కట్టెదవా? అట్లయిన కాస్త్రు అయిర్ కాలుము, స్పిరల్ స్టెయిర్ కేసెసు, ఆర్న మెంటల్ రెయిలింగు వగైరాలకు, (సి. గోపాలనాయకర్ అండు సన్ను బేసికో ఫౌండ్రీ మద్రాసు వారికి వ్రాయుము. 557)

ఇందుమతీ పరిణయము.

బహుభూర్షటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0.10-0 అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2.0-0 వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకు, పుస్తక భాండాగారములకు, గగము నెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు మేనేజరు, ముసునూరు యెట్టేటు 628 నూబీడు, కృష్ణాజిల్లా.

జీర్ణరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వదనము గును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రాసవము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధ ము మారును 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. ఆంధ్రకావ్యము డిప్లో. బొంబాయి.

త్వరలో !

వెలువడగలడు !!

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

ముద్రిత మగు చున్నది.

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలడు.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసి వచ్చి ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: నెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" ఆధ్వర్యమున " " 0-12-0
ఆంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపొడి.

మోహినీ తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిప్టో 6, తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

“కాక్ ఆండు కీ”

ప్రైండు

క్యాండిలు.

హిందూదేశములో, హిందువుల యువయోగము నిమిత్తమై తయారు చేయబడినవి.

దక్షిణహిందూస్థానమునకు పోలు ఏజంట్లు:—

ది సాత్ ఇండియన్ ఎకుపోర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్

తపాలవెట్టె నెం. 37 రు, మదరాసు.

ఉత్తరస్థానములకు కాకినాడకు సబ్ ఏజంట్లు:—

ఎన్. హెచ్.ఎంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగు

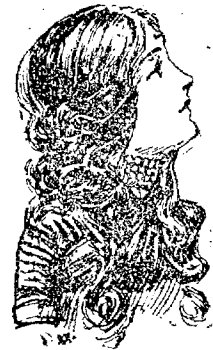
వి కా ఖ పట్టణము.

(661)

వచనమునది.

ఓటోవక్త్రా

490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాహనము. స్విట్జర్ల సంబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమైన ప్రవృత్తి యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బాట్లు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలె గాదు. మనోహరమును కలిగియున్నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును తెగగ గలరు.

1/2 బోన్సు బుడ్డి	2-0-0
1 డ్రాము	0-12-0
1/2 డ్రాము	0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిక్ 0-0-6
ఏజెంట్లు కావలయును: తాము కల్పించగలిగిన ధరలకు తెలియపరచినచో ధరభాగ్యము చేయబడును.
ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది వక్త్రా పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైఫోని, బొంబాయి నెంబరు 3.

ఆనంద గ్రంథమాల తృతీయ కుసుము

శ్రీమహాభారతము వచనము.

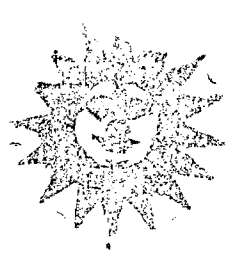
“భారత: పృథ్వీమో షేదః” అన్నట్లు ఇదియు షేదము ట జగద్విదితము. షేదవేదాంతములకంటె సజ్జితమైనది. ఇందు రాజోత్తముల యుద్ధాల్ల చక్రములును, మహర్షుల మహాత్మ్య విశేషములును, కృష్ణుని పరమ సౌలభ్య తైఫిములును, వస్త్రాశ్రయ భర్తములును, ప్రవృత్తి నిష్ఠ తిష్ఠములును, స్వామి భృత్య భర్తములును, ఆపద్ధర్మములును, సాంఖ్యము, యోగము, వ్యాయము మొదలగు సమస్తధర్మములును, సమస్త పురుషార్థముల స్వరూపములును చిత్రత్సాధనములును గలవు.

1వ వాల్యం	ఆదిపర్వము	1-4-0
2వ	"	1-4-0
3వ	" సంభూత్యము	1-8-0
4వ	సభాపర్వము	1-8-0
21వ	కాంతిపర్వము ప్రా. భా	1-4-0
22వ	" ద్వితీ భా	1-6-0
23వ	" తృతీ భా	1-4-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
(235) ఆనంద ముద్రాలయము, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ.
(58) 21. హమ్మింవీధి, బొంబాయి.

పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి.

(572)

5 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 3300

హుడ్డొక్కదా, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు, స్టియోరింగ్ ముక్కు, గాలి తెర, స్టీక్స్ చక్రము, ట్రైరును ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

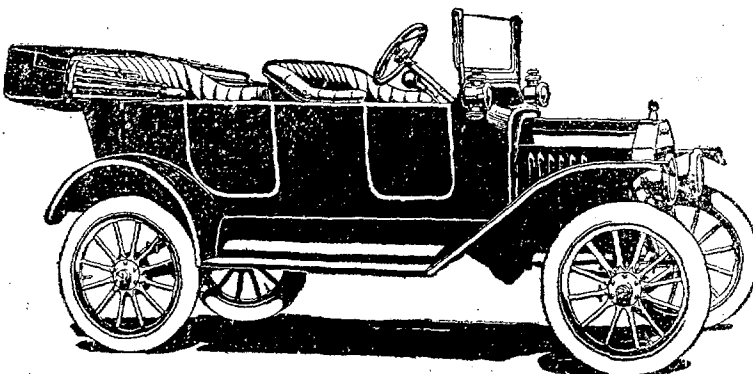
పోర్టుకారును కొనుడు; ఏలనన, ఎవరికై నను ఎచ్చటనున్నను, స్థితియందున్నను చక్కగ పనిచేయును. ప్రశస్తములగు సామానులతో మోటారు కారుల తయారు చేయుటలో జేరొందిన పనివాండ్రచే తయారుచేయబడినది. అది మిక్కిలి నిట్టమయినది. తేలిక అగుట దానివలన వ్యయములు తక్కువలో తక్కువయగను.

అయ్యది మిక్కిలి ప్రశస్తములయిన సామానులతో చేయబడినది. వెనాడియం ఉక్కు ఉష్ణమును-పరీక్ష, పోర్టుమాగ్నము, మిగుల

ప్రపంచమందంతటను పనిచేయుచు స్వంతదారులకు సంతోషముగలిగించు మోటారుకారు ఇదియే. ఏదేకమున ప్రయాణము చేసినను చేయుదురు గాక పోర్టును కొనుడు. ఇప్పుడే కొనుడు. స్టీక్స్ చక్రము ట్రైరుతో సహా. రు 3300 - పెద్దస్టీరు మోటారు కారులలో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు కలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయించుడు. 1 డెన్సు ఉక్కుబొంబు కలగగలదు. వ్రాయనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు నుదహరింపుడు.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

ఓక్స్ ఆండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.

నిట్టమయినది. అయినను బహుశంద్రు దొరుకగల ఉక్కులో మిక్కిలి తేలికయిన ఉక్కు కావున అధిక వ్యయమయినది.

ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మోటారుకారులలో పోర్టుకారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని మహాజనులు యీజిండిని ఉపయోగించి చూచి ప్రశస్తమయినదని రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులవలె గాక దీని వై వ్యయపరచుట ధనమునందలి ప్రతిరూపాయికిని తగిన మోటారుపనిని చేయించుకొనవగును.